

LIETUVOS MOKSLO TARYBOS 2021 METŲ VEIKLOS ATASKAITA

Lietuvos
mokslo
taryba

Vilnius, 2022

Santrumpos	4
Santrauka	5
1. Lietuvos mokslo tarybos 2021 metų veiklos rezultatai	8
1.1. Mokslo politikos įgyvendinimas Lietuvoje ir Europos mokslinių tyrimų erdvėje	8
1.1.1. Siūlymai LR Seimui, LR Vyriausybei ir ministerijoms dėl mokslininkų rengimo ir mokslinių tyrimų politikos	8
1.1.1.1. Lietuvos narystė tarptautinėse mokslinių tyrimų infrastruktūrose	8
1.1.2. Ekspertinė veikla, mokslo kokybės užtikrinimas	9
1.1.2.1. Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kasmetinis mokslo (meno) veiklos vertinimas	9
1.1.2.2. Kasmetinis kolegijų 2020 m. mokslo darbų vertinimas	9
1.1.2.3. Doktorantūros kokybės priežiūra	9
■ Vykdomų doktorantūrų vertinimas	9
■ Vykdomų doktorantūrų kokybės priežiūra	10
■ Prašymų suteikti doktorantūros teisę vertinimas	10
1.1.2.4. Užsienyje įgytų mokslo (meno) daktaro laipsnių pripažinimas	10
1.1.2.5. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų ilgalaikių programų projektų 2022–2026 m. vertinimas	10
1.2. Tarybos veikla stiprinant MTEP potencialą	10
1.2.1. Valstybės užsakomieji tyrimai	11
1.2.1.1. Lituanistikos prioriteto įgyvendinimas MTEP veiklose	11
■ Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 m. programa	11
■ Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra	11
1.2.1.2. Nacionalinės mokslo ir konkursinės prioritetinių mokslinių tyrimų programos	11
■ PTP „Gerovės visuomenė“	12
■ NMP „Agro–, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“	12
■ NMP „Modernybė Lietuvoje“	12
■ NMP „Sveikas senėjimas“	12
1.2.1.3. Reikminių tyrimų projektai	12
■ DNR trumpalaikiai tyrimai sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse	13
1.2.1.4. ES SF lėšomis finansuojami Valstybės užsakomieji tyrimai	13
■ Aukšto lygio MTEP (sumanios specializacijos kryptyse) projektai	13
■ Paralelinių laboratorijų (sumanios specializacijos kryptyse) projektai	13
■ Valstybės profesorų programos projektai	13
1.2.2. Mokslininkų inicijuoti projektai	14
1.2.2.1. Mokslininkų inicijuoti projektai, įgyvendinami valstybės biudžeto lėšomis	14
1.2.2.2. Mokslininkų inicijuoti projektai, įgyvendinami ES SF lėšomis	14
1.2.3. Tarptautinio bendradarbiavimo programų ir ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos H2020 projektai	14
1.2.3.1. Tarptautinio bendradarbiavimo programos	14
1.2.3.2. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa H2020	15
1.2.3.3. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“	16
1.2.3.4. COST veiklos	16
1.2.4. Parama karjerai, mobilumui ir sklaidai	17
1.2.4.2. Parama karjerai, mobilumui ir sklaidai: ES SF lėšos	17
1.3. Tarybos veikla skatinant šalies mokslo atvirumą ir tarptautinį bendradarbiavimą	18
1.3.1. Atstovavimas ES ir kitose tarptautinėse darbo grupėse	19
1.3.1.1. Mokslo Europa	19
1.3.1.2. EURAXESS	20
1.3.2. Nacionalinių kontaktinių atstovų veikla	20
1.3.2.1. NCP organizuoti renginiai ir mokymai	21
1.3.3. Lietuvos mokslo ryšių biuras Briuselyje LINO	21
2. Institucijos valdymas ir jos veiklos tobulinimas	22
2.1. Struktūra ir valdymas	22
2.2. Visuomenės informavimas	22
2.3. Konkursinio finansavimo organizavimo gerinimas	24

2.3.1. Ekspertavimo kokybės gerinimas	24
2.3.2. Administracinės naštos mažinimas	24
2.4. Konkursinio finansavimo efektyvumo vertinimas	25
2.4.1. Bendrieji rodikliai	25
2.4.2. Analizė pagal mokslo kryptis	26
2.5. Tarptautinės bendros mokslinės publikacijos	28
2.6. Biudžetiniai asignavimai ir lėšų panaudojimas	29
3. Priedai	30
Priedas Nr. 1. Pateikti siūlymai dėl mokslininkų rengimo, MTEP politikos (įskaitant teisės aktų projektus)	30
Priedas Nr. 2. MSI kasmetinio 2020 m. mokslo (meno) veiklos vertinimo aprėptys	33
Priedas Nr. 3. MSI 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. mokslo darbų vertinimo rezultatų lyginamieji duomenys	37
Priedas Nr. 4. Kolegijų 2020 m. mokslo darbų vertinimo duomenys	41
Priedas Nr. 5. Mokslo (meno) doktorantų skaičius	42
Priedas Nr. 6. Tarybos 2021 m. įvertintų mokslo (meno) doktorantūrų vertinimo išvados	43
Priedas Nr. 7. Tarybos 2021 m. mokslo (meno) doktorantūros komitetų sudėčių keitimai, kuriems pritarė Taryba	44
Priedas Nr. 8. Kvalifikacijų pripažinimas	45
Priedas Nr. 9. VMTI ilgalaikių institucinių 2022–2026 m. planuojamų vykdyti MTEP programų projektai	46
Priedas Nr. 10. Konkursinis finansavimas	48
Priedas Nr. 11. Valstybės užsakomųjų tyrimų, finansuojamų biudžeto lėšomis, priemonės	49
Priedas Nr. 12. LDB sudėtis	49
Priedas Nr. 13. Mokslininkų grupių projektų kvietimų apžvalga nuo 2010 m.	49
Priedas Nr. 14. Lietuvos MSI dalyvavimo H2020 rezultatai	50
Priedas Nr. 15. Tarptautinio bendradarbiavimo projektai, 2021 m.	52
Priedas Nr. 16. Dalyvavimas COST veiklose	52
Priedas Nr. 17. 2021 m. Lietuvos ir užsienio šalių tyrėjų bendros publikacijos	53
Priedas Nr. 18. Biudžetiniai asignavimai ir lėšų panaudojimas	55

Santrumpos

AM – žemės ūkio mokslai

Ataskaita – Lietuvos mokslo tarybos 2021 metų veiklos ataskaita

AEPKT – LR Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnyba

BVP – bendrasis vidaus produktas

CA WoS – „Clarivate Analytics Web of Science“ duomenų bazė

EBPO – Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija

EEE – Europos ekonominė erdvė

EK – Europos Komisija

EMBL – Europos molekulinės biologijos laboratorija

ES – Europos Sąjunga

ES SF – Europos Sąjungos Struktūriniai fondai

Etikos komisija – Lietuvos mokslo tarybos mokslinės veiklos etikos komisija

FTMC – Valstybinis mokslinių tyrimų institutas Fizinių ir technologijos mokslų centras

GTC – Gamtos tyrimų centras

GTM – Gamtos ir technikos mokslai

H2020 – ES bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Horizontas 2020“

HEU – ES bendroji mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“

HM – humanitariniai mokslai

HSM – humanitariniai ir socialiniai mokslai

IMC – Inovatyvios medicinos centras

JPI – Europos jungtinių programų iniciatyvos

KTU – Kauno technologijos universitetas

KU – Klaipėdos universitetas

LAMMC – Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras

LDB – „Lituanistikos“ duomenų bazė

LEI – Lietuvos energetikos institutas

LII – Lietuvos istorijos institutas

LKI – Lietuvių kalbos institutas

LKTI – Lietuvos kultūros tyrimų institutas

LLTI – Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas

LMTA – Lietuvos muzikos ir teatro akademija

LR – Lietuvos Respublika

LRS – Lietuvos Respublikos Seimas

LSMU – Lietuvos sveikatos mokslų universitetas

LSMC – Lietuvos socialinių mokslų centras

LSU – Lietuvos sporto universitetas

Ministerija – LR švietimo, mokslo ir sporto ministerija

Ministras – LR švietimo, mokslo ir sporto ministras

MITA – Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūra

MM – medicinos ir sveikatos mokslai

Mokslo fondas – Lietuvos mokslo tarybos Mokslo fondas

MRU – Mykolo Romerio universitetas

MSI – Lietuvos mokslo ir studijų institucijos

MSJ – LR mokslo ir studijų įstatymas

MTEP – moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra

MTEPI – moksliniai tyrimai, eksperimentinė plėtra ir inovacijos

MTI – mokslinių tyrimų infrastruktūra

NCP – nacionaliniai kontaktiniai atstovai

NM – gamtos mokslai

NMP – nacionalinė mokslo programa

NTMA – gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos bei žemės ūkio mokslai

NTMASH – gamtos, technologijos, medicinos ir sveikatos, žemės ūkio, humanitariniai ir socialiniai mokslai

NVI – Nacionalinis vėžio institutas

PTP – konkursinė prioritetinių mokslinių tyrimų programa

REP – Reikminių tyrimų projektai

Scopus – „Elsevier Scopus“ duomenų bazė

SM – socialiniai mokslai

Taryba – Lietuvos mokslo taryba

TM – technologijos mokslai

T_i – taškai, tenkantys vienam institucijos mokslininkų visos darbo dienos atitikmeniui

TPP – lėšų, kurias gavo institucija dalyvaudama tarptautinių mokslo programų projektuose, suma (tūkst. Eur)

USU – lėšų, kurias gavo institucija vykdydama ūkio subjektų mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros užsakymus, suma (tūkst. Eur)

VDA – Vilniaus dailės akademija

VDDAi – institucijos mokslininkų visos darbo dienos atitikmuo

VDU – Vytauto Didžiojo universitetas

VDU ŽŪA – Vytauto Didžiojo universiteto Žemės ūkio akademija

VG TU – Vilniaus Gedimino technikos universitetas arba Vilnius Tech

VMTI – valstybinis mokslinių tyrimų institutas

VU – Vilniaus universitetas

Lietuvos mokslo tarybos (toliau – Taryba) misija – aktyviai dalyvauti formuojant mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) politiką; siekti, kad Lietuvos MTEP sistema būtų veiksminga, atitiktų Lietuvos visuomenės poreikius bei derėtų su Europos Sąjungos (toliau – ES) mokslo politika. Taryba siekia, kad jos veikla ir MTEP finansavimas būtų grindžiami geriausiomis tarptautinėmis patirtimis bei praktikomis, o aukštos kokybės moksliniai tyrimai laikomi neabejotina vertybe.

Tarybos funkcijas ir uždavinius nustato Lietuvos Respublikos (toliau – LR) mokslo ir studijų įstatymas (toliau – MSI) ir [Tarybos nuostatai](#). Tarybą sudaro Tarybos pirmininkas ir jo pavaduotojai, mokslinis sekretorius, valdybos nariai, dviejų ekspertų komitetų – Gamtos ir technikos mokslų (toliau – GTM) bei Humanitarinių ir socialinių mokslų (toliau – HSM) – nariai bei Tarybos Mokslo fondas. 2021 m. Tarybai vadovavo prof. dr. Romas Baronas.

Taryba, įgyvendindama savo misiją ir atlikdama ekspertines funkcijas svarstant šalies mokslo politikos klausimus, 2021 m. pateikė per 20 siūlymų ir išvadų dėl įvairių strateginių dokumentų, MTEP sritį reglamentuojančių įstatymų bei kitų teisės aktų.

2021 m., Taryba kreipėsi į LR Vyriausybę, siūlydama papildyti Nacionalinio pažangos plano Mokslo plėtros programą, apibrėžiant HSM vaidmenį, ir numatyti LR MSI įtvirtinto lituanistikos prioriteto įgyvendinimą. Taryba taip pat kreipėsi į LR Seimą ir Vyriausybę dėl nepakankamų jai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų konkursiniam MTEP projektų finansavimui. Pateikti argumentai, kurie leistų politiką formuojančioms institucijoms priimti sprendimus dėl nuoseklaus ir konkurencingo MTEP programinio konkursinio finansavimo užtikrinimo ilgalaikėje perspektyvoje. Paprašyta nuosekliai didinti finansavimą, kad per septynerius metus būtų pasiekti bent 35 mln. Eur valstybės biudžeto metiniai asignavimai programiniam konkursiniam finansavimui, sudarant sąlygas priartėti prie šios MTEP srities vidutinio finansavimo lygio tarp ES narių, tinkamai vykdyti Tarybai pavestus įsipareigojimus dėl LR narystės Europos mokslinių tyrimų infrastruktūrose bei plėsti dalyvavimą tarptautinio bendradarbiavimo programose, įskaitant H2020 programų ir „Europos horizontas“ (toliau – HEU) nacionalinių programų koordinavimo iniciatyvas, kuriose numatytas nacionalinis kofinansavimas.

LR Vyriausybei buvo pateikti svarūs argumentai: Mokslo svarba sparčiai kintančiame pasaulyje nuolat auga, tačiau valstybės biudžeto lėšų bendrojo vidaus produkto (toliau – BVP) dalis, skiriama Tarybos veiklai ir jos administruojamoms konkursinėms mokslo veikloms finansuoti, 2016–2020 m. nuolat mažėjo. Iš valstybės biudžeto 2020 m. šioms veikloms buvo skirta apie 18,1 mln. Eur (neįskaitant 1,45 mln. Eur MTEP COVID kvietimo lėšų skirtų LRV nutarimu 2020 m. birželio mėn.), todėl minėtas rodiklis per penkerius metus sumenko nuo 0,047 iki 0,037 proc. šalies BVP. 2021 m. buvo skirta panaši suma – 18,2 mln. Eur, todėl gautų lėšų santykio su BVP mažėjimo tendencija išliko – negalutiniais duomenimis šis rodiklis sumenko iki 0,033 proc. BVP. Taryba siūlė LR Seimui dar kartą apsvarstyti klausimą dėl valstybės biudžeto lėšų poreikio programiniam konkursiniam MTEP tyrimų finansavimui didinimo ir 2021–2023 m. laikotarpiui skirti Tarybai papildomų lėšų arba bent išlaikyti nesumažintą Tarybai 2020 m. skirtų valstybės biudžeto asignavimų lygį. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad ateityje Tarybai skiriami asignavimai turėtų tvariai didėti atsižvelgiant į Lietuvos mokslui keliamus tikslus bei Tarybai skiriamas papildomas funkcijas. Šiomet Tarybos finansavimo valstybės biudžeto lėšomis lygis pagaliau gerokai ūgtels: LRS įstatymu Tarybai 2022 m. yra patvirtinti 27,15 mln. Eur dydžio asignavimai.

Dėl nepakankamo finansavimo 2021 m. Taryba negalėjo skelbti šių kvietimų: Konkursinės doktorantūros, Skatinimo dalyvauti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje H2020, Paramos mokslo renginiams, Paramos paskelbti mokslinius straipsnius ar išleisti knygas, Paramos rengusiems ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos H2020 paraiškas, Paramos stažuotėms Europos kosmoso agentūroje, Paramos mokslinėms išvykoms. Atsižvelgus į sumažėjusį tyrėjų mobilumą dėl COVID–19 pandemijos, konkursai paramai doktorantų 2021 m. akademinėms išvykoms taip pat nebuvo skelbiami.

Pagal savo kompetenciją įgyvendindama MTEP politiką, Taryba pateikė LR švietimo, mokslo ir sporto ministrei (toliau – Ministras) siūlymus dėl valstybinių mokslinių tyrimų institutų (toliau – VMTI) pateiktų ilgalaikių institucinių MTEP programų tematikų bei joms skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Taip pat

teikti siūlymai dėl kolegijų MTEP ir meno veiklos vertinimo, mokslo doktorantūros nuostatų, palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo reglamento pakeitimo bei Mokslo ir studijų įstatymo pakeitimo.

Lietuvos mokslo ir studijų institucijų (toliau – MSI) kasmetinio 2020 m. mokslo (meno) veiklos vertinimo metu buvo įvertinta per 12,7 tūkst. projektų, sutarčių ir mokslo sklaidos vienetų (darbų), kuriuos pateikė 32 MSI, 3 universitetų ligoninės ir 2 Lietuvos valstybinės reikšmės bibliotekos. Siekdama užtikrinti kasmetinio vertinimo kokybę, 2021 m. Taryba atnaujino Kasmetinio mokslo (meno) veiklos vertinimo apeliacinę komisiją MSI pateiktoms apeliacijoms dėl kasmetinio vertinimo rezultatų nagrinėti.

Taryba organizavo VMTI planuojamų vykdyti ilgalaikių institucinių MTEP programų tematikų aptarimą, pasiūlė patvirtinti 42 MTEP programų tematikas, pagal kurias VMTI rengia 2022–2026 m. MTEP programų projektus.

Taryba, vykdydama doktorantūros kokybės priežiūrą, LR Švietimo, mokslo ir sporto ministerijai (toliau – Ministerija) pateikė siūlymus dėl 32 vykdomų mokslo doktorantūrų kokybės ir efektyvumo, taip pat siūlymus suteikti naujas mokslo ir meno doktorantūros teises, tęsė doktorantūros komitetų sudėčių pakeitimų vertinimus, atliko užsienio mokslo (meno) daktaro laipsnių akademinio pripažinimo procedūras.

Vykdydama programinį konkursinį MTEP darbų finansavimą, Taryba valstybės biudžeto ir ES lėšomis toliau finansavo valstybės užsakomųjų (Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 m. programos, nacionalinių mokslo programų, konkursinės prioritetinių mokslinių tyrimų programos) projektus, tyrimus pagal valstybės institucijų pasiūlytas tematikas (reikminius tyrimus), trumpalaikius tyrimus sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse, susijusius su COVID–19. ES Struktūrinių fondų (toliau – ES SF) lėšomis finansavo sumanios specializacijos prioritetų tematikų aukšto lygio MTEP, Paralelinių laboratorijų, Protų pritraukimo ir reintegracijos (Valstybės profesorijų), mokslininkų inicijuotų tyrimų projektus. 2021 m. tyrėjai vykdė per 450 Tarybos administruojamų projektų, kurie skatino Lietuvos MTEP kokybinį augimą, tarptautinį mokslininkų bendradarbiavimą bei prisidėjo prie Lietuvai aktualių problemų sprendimo. 2021 m. ES SF lėšomis finansuoti 35 aukšto lygio dvejų metų trukmės MTEP projektai, skirti tirti COVID–19 bei jo sukeltus ekonominius, socialinius, kultūrinius padarinius.

Tarybos administruojamos dvišalio ir trišalio bendradarbiavimo tarptautinės programos su Baltarusija, Japonija, Latvija, Lenkija, Ukraina, Prancūzija, Kinija (Taivanu) sudarė galimybes vykdyti bendrus dvišalius ar trišalius mokslinių tyrimų projektus, toliau palaikyti glaudų bendradarbiavimą bei rengti bendras kitų tarptautinių programų paraiškas.

2020 m. sausio mėn. pradėti vykdyti Baltijos mokslinių tyrimų programos Lietuvos kvietimą laimėjusieji 11 projektų, gruodžio mėn., gavus papildomų lėšų, – dar vienas projektas. Dvylikai vykdomų projektų per trejus metus numatyta skirti daugiau nei 10 mln. Eur Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE) valstybių (Islandijos ir Lichtenšteino) bei Norvegijos 2014–2021 m. finansinių mechanizmų lėšų. Tęsdama bendradarbiavimą su Lenkijos Nacionaliniu mokslo centru (lenk. *Narodowe Centrum Nauki*), 2021 m. Taryba pradėjo finansuoti 10 bendrų Lietuvos ir Lenkijos mokslininkų įgyvendinamų projektų pagal „Daina 2“ paraiškų konkursą. 2021 m. vyko Lietuvos–Ukrainos programos konkursas, pateiktos 92 paraiškos, dvišalė komisija finansuoti atrinko 12 projektų.

Vadovaudamasi MSI 3 str., **Taryba nuolat skiria didelį dėmesį lituanistikos prioriteto įgyvendinimui**. 2021 m. pradėti vykdyti 33 nauji Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 m. programos mokslo ir sklaidos projektai, kuriems 2021–2023 m. laikotarpiui skirta daugiau kaip 1,3 mln. Eur. Lituanistikos, įgyvendinantys tyrimai atliekami ir pagal kitas Tarybos remiamas veiklas – prioritetinių mokslinių tyrimų programą „Gerovės visuomenė“, nacionalinę mokslo programą „Modernybė Lietuvoje“, mokslininkų grupių ir reikminių tyrimų projektus. 2021 m. pagal šias Tarybos finansuojamas priemones vykdyta daugiau kaip 80 lituanistikos projektų, kuriems buvo skirta daugiau kaip 3,6 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų.

2021 m. baigtas projekto „Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra“ (toliau – LDB) įgyvendinimas. Sukurta LDB tinklapis <https://www.lituanistika.lt> turinio indeksavimo ir paieškos sistema, remiantis APACHE SOLR atvirojo kodo programine įranga, įdiegta atvirojo kodo statistikos sistema AWSTATS, leidžianti analizuoti LDB panaudojamumą.

Taryba teikia paramą doktorantams už studijų rezultatus, remia jų akademines išvykas, skatina akademinių asociacijų veiklą. 2021 m. Taryba paramoms skyrė per 0,3 mln. Eur: valstybės biudžeto lėšomis buvo finansuoti 126 projektai. Skatinta ir studentų mokslinė veikla – pasirašytos ES SF lėšomis finansuojamų projektų dotacijų 296 sutartys už daugiau nei 0,6 mln. Eur, kurias vykdydami doktorantai turi galimybę įgyti mokslinio tyrimo vykdymo patirties, išmokyti rengti mokslines publikacijas ir mokslinius pranešimus.

2021 m. Taryba pasirašė 71 naują ES SF lėšomis finansuojamų podoktorantūros stažučių projektų finansavimo sutartį.

Taryba, skatindama Lietuvos mokslininkų ir MSI integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų erdvę, atlieka COST (Europos šalių tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje) veiklų koordinavimą ir atstovauja Lietuvai COST asociacijos aukšto lygio pareigūnų bei mokslo komitetuose.

Taryba administruoja ir užtikrina Lietuvos atstovavimą įvairiose ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos HEU (2021–2027 m.) veiklose. Šiai programai įgyvendinti numatyta skirti beveik 95,5 mlrd. Eur. Taryba koordinuoja Lietuvos dalyvavimą HEU 9 srityse. 2021 m. Taryba tęsė dalyvavimą keturiolikoje tarptautinių koordinavimo iniciatyvų, kurios vykdomos pagal H2020 „ERA–NET Cofund“, Europos jungtinių programų (toliau – EJP) COFUND ir Jungtinio programavimo iniciatyvų (toliau – JPI) schemas.

2021 m. Taryba įsitraukė į ERA–NET iniciatyvos – personalizuotai medicinai skirtos programos „ERA PerMed“ – veiklos jungtinio 2022 m. kvietimo teikti paraiškas organizavimą, įsipareigodama finansuoti konkursą laimėjusius Lietuvos MSI pareiškėjus.

Taryba dalyvauja Europos Komisijos (toliau – EK) sukurtos ir remiamo H2020 nacionalinių kontaktinių atstovų (toliau – NCP) tinklo veikloje: 2021 m. Taryba vykdė 11-os H2020 teminių sričių NCP funkcijas: informavo pareiškėjus ir projektų vykdytojus apie naujoves, skleidė EK informaciją apie paraiškų konkursus ir jų sąlygas, konsultavo paraiškų rengimo, partnerių paieškos, administracinių procedūrų ir reikalavimų, vykdam projektus, bei kitais su H2020 ir HEU programomis susijusiais klausimais.

2021 m. Taryba aktyviai dalyvavo „Mokslo Europa“ generalinėse asamblėjų (angl. *Science Europe General Assembly*) posėdžiuose bei aukšto lygio pasitarime dėl Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtros, kur aptarti mokslinių tyrimų aplinkos (kultūros) tvarumo ir veiksmingumo, mokslinių tyrimų sektoriaus patrauklumo, mokslininkų karjeros ir skatinimo sistemų plėtros klausimai. 2021 m. Tarybos HSM komiteto narė prof. dr. Jolanta Šinkūnienė skaitė plenarinį pranešimą „Pasaulinės mokslo tarybos“ posėdyje.

2021 m. Tarybos mokslinė sekretorė išrinkta Nacionalinės UNESCO komisijos pirmininko pavaduotoja. Parengta Lietuvos apžvalga dėl UNESCO Rekomendacijos dėl mokslo ir mokslininkų. Tarybos atstovai dalyvavo UNESCO Tarpvyriausybinių komiteto dirbtinio intelekto etikos rekomendacijai parengti tarpresorinėse konsultacijose, o Generalinės konferencijos 41 sesijoje išsakė poziciją dėl rekomendacijos, susijusios su dirbtinio intelekto etika.

Siekiant užtikrinti vadovavimąsi lyčių lygybės principais bei formuoti palankią aplinką lyčių lygybės skatinimui Tarybos vykdomose veiklose, patvirtintos [Lyčių lygybės gairės](#). Šios gairės įtvirtina pagrindines Tarybos nuostatas lyčių lygybės požiūriu, o jų įgyvendinimui skirtos veiklos detalizuojamos priede „Lietuvos mokslo tarybos lyčių lygybės gairių įgyvendinimo planas 2022–2025 metams“.

2021 m. Taryba toliau vykdė projektą „Lietuvos mokslo tarptautiškumo didinimas – MTEP ryšių plėtojimas (LINO LT)“, skirtą skatinti Lietuvos tyrėjus ir mokslininkus tobulinti ar įgyti mokslinę ir dalykinę kompetenciją, dalyvaujant ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programose bei iniciatyvose. Pasaulinė COVID–19 dar pandemija turėjo įtakos projekto veiklų vykdymui – įvyko tik 7 tyrėjų vizitai ir išvykos, kurių metu užmegzti nauji kontaktai ir sustiprinti ryšiai su užsienio MSI. LINO biuras kartu su Ministerija, NCP ir MITA organizavo virtualų nacionalinį HEU pradžios renginį, kuriame Lietuvos mokslo ir inovacijų bendruomenei EK atstovai pristatė naująją Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų programą.

1. Lietuvos mokslo tarybos 2021 metų veiklos rezultatai

1.1. Mokslo politikos įgyvendinimas Lietuvoje ir Europos mokslinių tyrimų erdvėje

1.1.1. Siūlymai LR Seimui, LR Vyriausybei ir ministerijoms dėl mokslininkų rengimo ir mokslinių tyrimų politikos

2021 m. Taryba, dalyvaudama MTEP ir inovacijų politikos formavime, LR Seimui, LR Vyriausybei ir ministerijoms teikė siūlymus dėl su šia sritimi susijusių teisės aktų ir jų projektų.

Svarbiausi siūlymai: dėl valstybinių mokslinių tyrimų institutų ilgalaikių institucinių MTEP programų tematikų, dėl MSI pakeitimo, dėl lituanistikos mokslinių tyrimų plėtros 2021–2030 metų kryptių, dėl tvaraus ir ilgalaikio MTEP konkursinio programinio finansavimo.

Taryba kreipėsi į LR Seimą ir LR Vyriausybę, atkreipdama dėmesį į nepakankamus jai skiriamus valstybės biudžeto asignavimus konkursiniam MTEP projektų vykdymui. Pateikti siūlymai, kurie leistų politiką formuojančioms institucijoms priimti sprendimus dėl nuoseklaus ir konkurencingo MTEP programinio konkursinio finansavimo užtikrinimo ilgalaikėje perspektyvoje.

Išsamiau apie Tarybos LR Seimui, LR Vyriausybei ir ministerijoms pateiktus siūlymus – Lietuvos mokslo tarybos 2021 m. veiklos ataskaitos (toliau – Ataskaita) priede **Nr. 1.**

1.1.1.1. Lietuvos narystė tarptautinėse mokslinių tyrimų infrastruktūrose

Lietuva yra devynių tarptautinių mokslinių tyrimų infrastruktūrų (toliau – MTI) narė:

- Europos socialinio tyrimo (angl. *European Social Survey, ESS*);
- Bendrosios kalbos išteklių ir technologijų infrastruktūros Europos MTI konsorciumo (angl. *Common Language Resources and Technology Infrastructure Network, European Research Infrastructure Consortium, CLARIN ERIC*);
- Europos molekulinės biologijos laboratorijos (angl. *European Molecular Biology Laboratory, EMBL*);
- Integruotos struktūrinės biologijos infrastruktūros Europos MTI konsorciumo (angl. *Integrated structural biology infrastructure European Research Infrastructure Consortium, Instruct ERIC*);
- Biobankų ir biomolekulinių išteklių mokslinių tyrimų infrastruktūros Europos MTI konsorciumo (angl. *Biobanks and Biomolecular Resources European Research Infrastructure Consortium, BBMRI ERIC*);
- Ekstremalios šviesos infrastruktūros (angl. *Extreme Light Infrastructure, ELI*);
- Konsorciumo WEAVE (angl. *Next-generation spectroscopy facility for the William Herschel telescope*);
- Švedijos nacionalinės sinchrotroninio spinduliavimo laboratorijos (angl. *Swedish national laboratory providing X-rays, UV-VIS and infrared radiation for research, MAX IV*);
- Europos branduolinių mokslinių tyrimų organizacijos (pranc. *l'Organisation européenne pour la recherche nucléaire, CERN*).

2021 m. kovo mėn. pritarta Vilniaus universiteto (toliau – VU) pateikto narystės tarptautinėje mokslinių tyrimų infrastruktūroje „Europos paskirstytų skaičiavimų infrastruktūra“ (angl. *European Grid Infrastructure, EGI*) planui. Apie vertinimo rezultatus informuota Ministerija ir VU (2021–03–22 Nr. 4S–478).

2021 m. išskirtinis dėmesys buvo skirtas Lietuvos MTI politikai tobulinti ir narysčių tarptautinėse MTI finansavimui didinti. 2021 m. rugsėjo mėn. Taryba LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto posėdyje pristatė pranešimą „Nacionalinių mokslinių tyrimų infrastruktūrų įsijungimas į tarptautines mokslinių tyrimų infrastruktūras“. Posėdyje Tarybos iniciatyva buvo aptartas augantis biudžetinių lėšų poreikis Lietuvos narystėms tarptautinėse MTI finansuoti, pristatyta narysčių tarptautinėse MTI nauda Lietuvos mokslo bendruomenei ir visuomenei, taip pat pateiktas siūlymas atnaujinti Lietuvos MTI kelrodį ir Dalyvavimo tarptautinėse MTI tvarkos aprašą, sutelkiant MTI administravimą Taryboje ir numatant užtikrinti MTI finansavimą pagal būtinuosius jų poreikius.

2021 m. spalio mėn. paskelbta [Lietuvos MTI narystės tarptautinėse MTI poveikio analizė](#): įvertintas MTI mokslinis lygis, narystės perspektyvos, nauda MTEP raidai, visuomenei bei verslui.

1.1.2. Ekspertinė veikla, mokslo kokybės užtikrinimas

1.1.2.1. Lietuvos mokslo ir studijų institucijų kasmetinis mokslo (meno) veiklos vertinimas

2021 m. Taryba atliko kasmetinį Lietuvos MSI, universitetų ligoninių, ir valstybinės reikšmės bibliotekų 2020 m. mokslo veiklos vertinimą. Pirminis H mokslo darbų ir NTMASH MTEP projektų ir sutarčių vertinimas vyko vadovaujantis tuo metu galiojusiais teisės aktais. Vertinimas buvo sustabdytas 2021 m. birželio mėn. dėl LR Konstitucinio Teismo 2020 m. gruodžio 7 d. nutarimo Nr. KT208–N17/2020, kuris įsigaliojo 2021 m. liepos 1 d.

Vertinimas atnaujintas 2021 m. rugsėjo mėn., priėmus MSĮ 75² straipsnio 3, 4, 6 dalių ir 75³ straipsnio 1, 6, 7 dalių pataisas bei Ministro 2021 m. rugsėjo 2 d. įsakymu Nr. V–1593 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. kovo 1 d. nutarimo Nr. 149 „Dėl Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo įgyvendinimo“ 2.2–2.6 papunkčių įgyvendinimo“ patvirtinus naujus mokslo (meno) veiklos vertinimą reglamentuojančius teisės aktus.

Dėl COVID–19 pandemijos ir jos poveikio meno sklaidai, buvo atsisakyta 2020 m. universitetų meno veiklos kasmetinio ir ekspertinio vertinimo – jis perkeltas į 2022 metus.

Vertinime dalyvavo 11 valstybinių universitetų, 11 valstybinių mokslinių tyrimų institutų, 4 nevalstybiniai universitetai, 6 nevalstybiniai mokslinių tyrimų institutai, 3 universitetų ligoninės ir 2 valstybinės reikšmės bibliotekos. Mokslo sričių mokslo darbus, MTEP projektus ir sutartis vertino keturios Tarybos ekspertų komisijos.

Iš viso 2021 m. Taryba įvertino 12,7 tūkst. Institucijų pateiktų 2020 m. paskelbtų mokslo sklaidos vienetų (darbų) ir MTEP projektų ir sutarčių. Tarybos mokslo (meno) veiklos rezultatų vertinimo sistemoje „Vieversys“ (toliau – sistema „Vieversys“) paskelbus pirminius 2020 m. vertinimo rezultatus, Institucijos pateikė 179 pastabą dėl pateiktų duomenų ir (ar) vertinimo klaidų. Patikslinus vertinimą, iš pateiktų vertinti objektų įskaityti 6,9 tūkst. mokslo sklaidos vienetų (darbų) ir 0,88 tūkst. MTEP projektų ir sutarčių.

Gautos ir išnagrinėtos 5 institucijų apeliacijos dėl 11 vertinamųjų objektų. Patenkintos ar iš dalies patenkintos apeliacijos dėl 9 vertinamųjų objektų. Detalesnė informacija pateikiama Ataskaitos priede Nr. 2.

Lietuvos MSI 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. mokslo darbų vertinimo rezultatų lyginamieji duomenys pateikti Ataskaitos priede Nr. 3.

1.1.2.2. Kasmetinis kolegijų 2020 m. mokslo darbų vertinimas

2021 m. Taryba pirmą kartą vertino kolegijų 2020 m. mokslo darbus. Prieš vertinimą su kolegijomis vyko nuotoliniai susitikimai, per kuriuos kolegijoms pristatyta sistema „Vieversys“. Kolegijos turėjo galimybę išbandyti mokslo darbų teikimą testinėje sistemos „Vieversys“ aplinkoje, buvo nuolat konsultuojamos su mokslo darbų vertinimu susijusiais klausimais.

2021 m. 17 kolegijų – 12 valstybinių ir 5 nevalstybinės, pateikė vertinti 660 mokslo darbų. Detalesnė informacija pateikiama Ataskaitos priede Nr. 4.

1.1.2.3. Doktorantūros kokybės priežiūra

■ Vykdomų doktorantūrų vertinimas

2021 m. pabaigoje Lietuvoje doktorantūros studijas vykdė 13 universitetų (11 valstybinių, 1 privatus ir 1 užsienio universitetas, veikiantis egzilio sąlygomis) ir 10 VMTI. Buvo vykdomos 86 mokslo ir 5 meno doktorantūros, kuriose studijavo 2 657 doktorantai, iš jų – 294 užsieniečiai. Išsamiau apie doktorantūras ir doktorantus – Ataskaitos priede Nr. 5.

2021 m. Taryba tęsė trejus metus (2020–2022 m.) vykstantį mokslo doktorantūrų vertinimą ir parengė 16 mokslo krypčių vykdomų 29 mokslo doktorantūrų kokybės ir efektyvumo vertinimo išvadas. 2 mokslo doktorantūras Taryba rekomendavo koreguoti pagal pateiktas pastabas, o likusių veiklą tęsti, numatant jas vertinti po 6 metų. Taip pat galutinai įvertintos 3 mokslo doktorantūros po 2020 m. vykusio doktorantūrų vertinimo (šias 3 doktorantūras buvo rekomenduota koreguoti pagal pateiktas pastabas),

gavus iš institucijų informaciją apie tai, kokių imtasi priemonių neatitikimams ir (ar) trūkumams pašalinti. Išsamiau apie mokslo doktorantūrų vertinimą – Ataskaitos priede **Nr. 6**.

■ **Vykdomų doktorantūrų kokybės priežiūra**

2021 m. Taryba tęsė doktorantūrų komitetų sudėčių pakeitimų vertinimus. Į Tarybą kreipėsi 9 MSI dėl 67 doktorantūros komitetų sudėties keitimo. Išsamiau apie mokslo ir meno doktorantūros komitetų sudėčių keitimus Ataskaitos priede **Nr. 7**.

■ **Prašymų suteikti doktorantūros teisę vertinimas**

2021 m. Taryba vertino 4 prašymus įgyti doktorantūros teisę. Taryba rekomendavo suteikti VGTU kartu su VDU doktorantūros teisę komunikacijos ir informacijos mokslo kryptyje ir VDA kartu su KTU – architektūros meno kryptyje. Išvados dėl prašymų įgyti edukologijos krypties doktorantūros teisės (prašymus pateikė VDU ir VU su KU, MRU) bus pateiktos 2022 m. pradžioje.

1.1.2.4. Užsienyje įgytų mokslo (meno) daktaro laipsnių pripažinimas

Taryba tęsė užsienio mokslo (meno) daktaro laipsnių akademinį pripažinimą. Prašymus pripažinti užsienyje įgytą kvalifikaciją vertino Užsienyje įgytų mokslo (meno) daktaro laipsnių vertinimo komisija. 2021 m. įvertinta 12 prašymų, 11 iš jų – teigiamai. Išsamiau apie užsienyje įgytų kvalifikacijų pripažinimą Ataskaitos priede **Nr. 8**.

1.1.2.5. Valstybinių mokslinių tyrimų institutų ilgalaikių programų projektų 2022–2026 m. vertinimas

2021 m. rugsėjo mėn. Ministerijos iniciatyva Taryba surengė VMTI 2022–2026 m. ilgalaikių institucinių MTEP programų tematikų aptarimus, kuriuose dalyvavo VMTI ir suinteresuotos ministerijos (Aplinkos, Socialinės apsaugos ir darbo, Sveikatos apsaugos ir Žemės ūkio) bei įstaigų prie ministerijų. Išnagrinėjusi pateiktas programų tematikas ir atsižvelgdama į tai, kad MTEP programos paskirtis – užtikrinti nuoseklius, planingus, kryptingus, turinčius ilgalaikį poveikį ir būtinus valstybės ir visuomenės aktualioms problemoms spręsti ilgalaikius steigėjo nustatytų kryptių tyrimus, Taryba Ministerijai pasiūlė 42 MTEP programų tematikas tvirtinti, o 1 tematiką – pataisyti pagal aptarimo rezultatus. Ministerija, atsižvelgusi į Tarybos siūlymą, 2021 m. spalį patvirtino 42 programų tematikas ir VMTI pavedė parengti 2022–2026 m. ilgalaikių institucinių MTEP programų projektus.

Taryba, išnagrinėjusi VMTI pateiktus 2022–2026 m. ilgalaikių institucinių MTEP programų projektus, 2022 m. sausį 31 programų projektą grąžino tikslinti.

Vertinti pateikta 17 ilgalaikių institucinių HSM sričių MTEP programų projektų (2017–2021 m. vykdyta 20 ilgalaikių HSM sričių MTEP programų) ir 25 NTMA sričių MTEP programų projektai (2017–2021 m. vykdytos 29 ilgalaikės MTEP programos). Išsamiau apie ilgalaikių institucinių MTEP 2022–2026 m. programų projektų vertinimus Ataskaitos priede **Nr. 9**.

1.2. Tarybos veikla stiprinant MTEP potencialą

Taryba konkursų būdu atranka stipriausius MTEP projektus, skatina mokslinių tyrimų tarptautiškumą, padeda jauniems tyrėjams rengtis mokslininko veiklai ir siekti mokslinės karjeros, skatina Lietuvos tyrėjų dalyvavimą ES nacionalinių mokslinių tyrimų koordinavimo iniciatyvų projektuose. Remdamasi tarptautinių mokslo patariamųjų tarybų ir mokslą finansuojančių institucijų praktika, Taryba administruoja ir (arba) koordinuoja keturias MTEP konkursinių priemonių grupes:

- Valstybės užsakomuosius tyrimus (angl. *top down*);
- Mokslininkų inicijuotus tyrimus (angl. *bottom up*);
- Tarptautinio bendradarbiavimo ir koordinavimo programas bei iniciatyvas;
- Paramą karjerai, mobilumui ir sklaidai.

Išsamiau apie MTEP konkursinių priemonių grupes Ataskaitos priede **Nr. 10**.

1.2.1. Valstybės užsakomieji tyrimai

Konkursų būdu finansuojami tyrimai, kurių reikia valstybei, visuomenei bei ūkio plėtrai strategiškai svarbiems uždaviniams spręsti. Šie tyrimai yra susiję su įvairių tematikų valstybiniu lygmeniu patvirtintomis programomis. Jiems naudojami įvairūs finansavimo šaltiniai.

Taryba administruoja kelias valstybės užsakomųjų tyrimų valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas priemones: Valstybinę lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 m. programą, nacionalines mokslo (toliau – NMP) ir konkursines prioritetinių mokslinių tyrimų (toliau – PTP) programas bei reikminius tyrimus pagal valstybės institucijų pasiūlytas tematikas, taip pat trumpalaikius tyrimus sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse, susijusius su COVID–19 pandemija. Kasmet valstybės užsakomųjų tyrimų priemonėms paskirstoma maždaug trečdalis (apie 5 mln. Eur) Tarybai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Dalis valstybės užsakomųjų tyrimų yra finansuojama ES SF lėšomis. Išsamiau apie valstybės užsakomųjų tyrimų, finansuojamų biudžeto lėšomis, priemones Ataskaitos priede Nr. 11.

1.2.1.1. Lituanistikos prioriteto įgyvendinimas MTEP veiklose

■ Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 m. programa

Šios programos paskirtis – konkursinio finansavimo būdu koordinuoti ir integruoti svarbiausius lituanistinius mokslinius tyrimus ir jų sklaidą Lietuvoje bei užsienyje, įgyvendinti lituanistinių mokslinių tyrimų prioritetą, stiprinti lituanistinių tyrimų indėlį į Lietuvos humanistikos plėtrą ir taip suteikti mokslinį pagrindą Lietuvos pilietinei ir kultūrinei savimonei ugdyti bei lituanistiniam paveldui saugoti, ir plėtoti, stiprinti lituanistinių mokslinių tyrimų sklaidą, populiarinti lituanistinių tyrimų rezultatus. 2021 m. vykdyta 110 šios programos mokslo ir sklaidos projektų pagal ankstesniais ir 2021 m. pasirašytas sutartis, tam skiriant 2,1 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. Įvertintos 25 projektų tarpinės ir baigiamosios ataskaitos.

■ Duomenų bazės „Lituanistika“ plėtra

Duomenų bazė „Lituanistika“ (toliau – LDB) – tai tarptautinė atvirosios prieigos teminė bazė, kurioje kaupiama informacija apie pasaulyje vykdomus lituanistikos tyrimus, kurių objektas – Lietuvos valstybės, visuomenės, kultūros, lietuvių tautos, kalbos raida ir dabartis. LDB ES struktūrinių fondų projektų ir valstybės lėšomis pradėta kurti 2006 m. Tikslas – sukaupti kokybišką lituanistikos produkciją, išleistą Lietuvoje ir užsienyje įvairiomis kalbomis, užtikrinti ilgalaikį jos išsaugojimą bei tarptautinę sklaidą.

2021 m. LDB sukaupta 84,7 tūkst. bibliografinių įrašų su santraukomis lietuvių (74 proc.) ir anglų (78 proc.) kalbomis, knygų turiniais (56 proc.), atviros prieigos tektais (61 proc.) ir nuorodomis į LDB įrašytas panašaus turinio publikacijas. LDB sudėtis pagal žanrus pristatyta Ataskaitos priede Nr. 12 ir [LDB tinklapyje](#).

Atviroji prieiga. LDB iš viso paskelbti 52 tūkst. publikacijų tekstai. Jie atvirojoje prieigoje skelbiami, kai įgyvendinta viena iš sąlygų: a) sudarytos licencinės sutartys su autoriais ir leidėjais (42,8 tūkst. publikacijų), b) turi leidėjų suteiktas CC licencijas (1,1 tūkst. publikacijų), c) yra pateiktos nuorodos į Lietuvos ir užsienio duomenų bazėse ir talpyklose, leidėjų tinklalapiuose ir pan. esančius tekstus – (8,2 tūkst. publikacijų). Licencinės sutartys dėl publikacijų tekstų kopijų skelbimo sudaromos tarp Tarybos ir autorių teisių savininkų (žurnalų leidėjų ir autorių). Pagal leidėjų licencines sutartis atvirajai prieigai licencijuojami 156 Lietuvos žurnalai, su autoriais sudarytos 104 licencinės sutartys, kurios sudarė sąlygas atvirajai prieigai į LDB papildomai pateikti 263 knygų ir 1827 straipsnių tekstus.

Panauda. LDB vartotojai – lituanistinius tyrimus atliekančios institucijos, akademinė bendruomenė, akademinės bibliotekos, archyvai, muziejai, lituanistikos tyrimais besidominti visuomenė. 2021 m. „Google Analytics“ duomenimis LDB užregistruota 167,6 tūkst. vartotojų, beveik 280 tūkst. paieškos seansų, per 467,8 tūkst. peržiūrėtų puslapių. Naujasis portalas sudarė ypač geras sąlygas LDB viešinimo plėtrai internete, nes didžiąją dalį sklaidos sudarė Google (89 proc.) portalas ir nuorodos. LDB paieškos sistemoje vartotojai apsilankė per 350 tūkst. kartų, atsisieję apie 198 tūkst. publikacijų tekstų (neįskaičiuoti duomenys iš išorinių sistemų, į kurias integruota LDB).

1.2.1.2. Nacionalinės mokslo ir konkursinės prioritetinių mokslinių tyrimų programos

NMP ir PTP paskirtis – vykdyti būtinus mokslinius tyrimus valstybei ir visuomenei strategiškai svarbioms problemoms spręsti, sutelkiant Lietuvos mokslinį potencialą ir finansinius išteklius. Įgyvendinant šias

programas gautos naujos mokslo žinios ir rezultatai pristatomi valstybės valdymo institucijoms bei visuomenei, kad būtų galima priimti mokslinėmis žiniomis grįstus sprendimus.

■ PTP „Gerovės visuomenė“

PTP „Gerovės visuomenė“ paskirtis – atlikti gerovės visuomenės prielaidų ir jos raidos Lietuvoje kompleksinius mokslinius tyrimus: išanalizuoti gerovės visuomenės plėtros prielaidas, veiksnius, tendencijas, raidos galimybes bei trikdžius, susiejant gerovės parametrus su Lietuvos mokesčių, socialine bei sveikatos apsaugos, švietimo ir kultūros sistemomis. 2021 m. pagal šią programą buvo vykdoma 16 projektų, iš jų 9 baigėsi 2021 m., o 7 bus tęsiami ir 2022 m. Programai įgyvendinti 2021 m. skirta beveik 0,9 mln. Eur valstybės biudžeto lėšų. 2021 m. buvo įvertintos 9 tarpinės mokslinės ataskaitos.

■ NMP „Agro–, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“

NMP „Agro–, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“ tikslas – atlikus kompleksinius mokslinius tyrimus, išanalizuoti ir apibendrinti naujas mokslo žinias apie klimato kaitos ir ekosistemų išteklių naudojimo poveikį Lietuvos ekosistemoms, jų prisitaikymo prie kintančių klimato ir aplinkos sąlygų galimybes ir, gavus naujų fundamentinių ir empirinių žinių apie ekosistemų išteklių naudojimo procesų bendruosius padarinius, pasiūlyti priemonių su jais susijusioms grėsmėms išvengti ir parengti gaires ekosistemų tvarumui kontroliuoti ir atkurti. Programa pradėta įgyvendinti 2015 m. Ministerijai teigiamai įvertinus programos vykdymo pirmą etapą, buvo skirta lėšų programos tolesniam vykdymui 2020–2021 m. Nuo 2020 m. įgyvendinami šeši projektai, kuriems 2021 m. skirta daugiau kaip 0,4 mln. Eur.

■ NMP „Modernybė Lietuvoje“

NMP „Modernybė Lietuvoje“ tikslas – sudaryti sąlygas spręsti lėto Lietuvos modernėjimo ir palyginti menko HM tarptautinio konkurencingumo problemas suburiant geriausius Lietuvos ir užsienio tyrėjus, kurie atliktų inovatyvius kompleksinius Lietuvoje vykusių modernėjimo procesų ir modernybės raidos Lietuvoje tyrimus, jų rezultatų sklaidą visuomenėje. Programa pradėta įgyvendinti 2016 m. Įvertinus programos tarpinę ataskaitą, finansavimas buvo skirtas tolesniam jos vykdymui 2021–2022 m. Nuo 2021 m. įgyvendinama dešimt projektų, kuriems 2021 m. skirta beveik 0,39 mln. Eur.

2021 metų pradžioje skyrus lėšas geriausiems II kvietimo projektams, liko nepaskirstyta programos lėšų. Taryba, programos vykdymo grupei pritarus, priėmė sprendimą neskelbti eilinio programos paraiškų konkurso: programa baigiasi 2022 m., tad nauji projektai galėtų būti vykdomi itin trumpą laiką, o tai nesudarytų sąlygų svariems moksliniams rezultatams pasiekti. Siekiant užtikrinti programos tyrimų tęstinumą, aprėptį ir racionalų lėšų panaudojimą, Tarybos valdybai pritarus, nuspręsta likusias programos lėšas skirti mokslininkų grupių (MIP) X kvietimo HSM sričių modernybės tematikos projektams papildomai finansuoti. Šiomis lėšomis pradėti vykdyti 11 trejų metų trukmės MIP projektų, kurie, tikimasi, reikšmingai papildys programos rezultatų visumą.

■ NMP „Sveikas senėjimas“

NMP „Sveikas senėjimas“ tikslas – kompleksiškai analizuoti ir spręsti Lietuvos visuomenės sveiko senėjimo biomedicinos ir socialinės medicinos klausimus, pasitelkiant mokslo ir technologijų plėtrą, fundamentinių ir taikomųjų mokslinių tyrimų rezultatus. Programa pradėta įgyvendinti 2015 m. 2021 m. pagal šią programą buvo finansuojama 17 projektų, jiems įgyvendinti skirta daugiau kaip 1,18 mln. Eur.

1.2.1.3. Reikminių tyrimų projektai

Reikminiai tyrimai – tai tyrimai pagal valstybei strategiškai svarbias MTEP temas, kurias pasiūlo valstybės vykdomosios valdžios institucijos – ministerijos ir kurių problemas reikia spręsti neatidėliotinai.

2021 m. baigti įgyvendinti septyni ir toliau įgyvendinami penki reikminių tyrimų projektai, iš viso tam skiriant beveik 0,4 mln. Eur. Prie projektų finansavimo prisidėjo tyrimų tematikas pateikusios LR ministerijos, kurios projektų kofinansavimui skyrė daugiau kaip 83 tūkst. Eur. 2021 m. rugsėjį buvo kreiptasi į LR ministerijas su kvietimu teikti reikminių tyrimų tematikas naujam konkursui. Gautos 23 tematikos. Jų vertinimo rezultatai paašškės 2022 m.

■ DNR trumpalaikiai tyrimai sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse

Siekiant gauti naujų žinių ir parengti mokslo įrodymais pagrįstų rekomendacijų SARS-CoV-2 viruso sukeltos ligos ir susijusių būklių diagnostikai, gydymui ir prevencijai, pandemijos valdymui ir padarinių poveikio sumažinimui, ugdymo ir švietimo modernizavimui bei stiprinti tyrėjų mokslinį potencialą, 2020 m. pradėta įgyvendinti finansavimo priemonė pagal Ateities ekonomikos DNR plano veiksmą „Trumpalaikiai (reikminiai) tyrimai (sveikatos, socialinėje ir kitose srityse), analizė ir diagnostikos diegimas (suderinus su Sveikatos ir apsaugos ministerija), susiję su COVID-19“. Šiai priemonei finansuoti LR Vyriausybė buvo numčiusi skirti 8 mln. Eur, o po Ateities ekonomikos DNR trumpalaikių plano peržiūros, skirta beveik 3 mln. Eur. Finansavimo sutartys pasirašytos su 12 projektų vykdytojais.

1.2.1.4. ES SF lėšomis finansuojami Valstybės užsakomieji tyrimai

2017–2021 m. valstybės užsakomiesiems tyrimams sumanios specializacijos kryptyse skirta daugiau kaip 77 mln. Eur ES SF lėšų (pasirašytos 138 projektų sutartys).

■ Aukšto lygio MTEP (sumanios specializacijos kryptyse) projektai

Ši veikla yra skirta aukšto lygio tyrėjų grupių vykdomiems moksliniams tyrimams, skirtiems kurti ūkio sektoriams aktualius ir MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami. 2017–2021 m. buvo paskelbti du kvietimai teikti paraiškas. Konkursus laimėjo 88 projektai, kuriems įgyvendinti skirta 54,3 mln. Eur. 2021 m. 7 projektai baigti įgyvendinti ir patvirtintos jų baigiamosios mokslinio tyrimo vykdymo ataskaitos.

Tarybai gavus papildomų ES SF lėšų užsakomiesiems tyrimams sumanios specializacijos srityje finansuoti, 2021 m. paskelbtas specialus kvietimas teikti paraiškas projektams, skirtiems tirti COVID-19 pandemiją bei jos sukeltus ekonominius, socialinius, kultūrinius padarinius. 2021 m. finansavimas skirtas 35 dvejų metų trukmės aukšto lygio MTEP projektams, kurių bendra finansavimo suma – beveik 10 mln. Eur.

■ Paralelinių laboratorijų (sumanios specializacijos kryptyse) projektai

Konkursas skirtas kurti ūkio sektoriams aktualius ir MTEP veiklų tematikas atitinkančius rezultatus, kurie vėliau galėtų būti komercinami. Tai sumanios specializacijos prioriteto „Sveikatos technologijos ir biotechnologijos“ tematikų „Molekulinės technologijos medicinai ir biofarmacijai“ ir „Pažangi medicinos inžinerija ankstyvai diagnostikai ir gydymui“ projektų konkursas. Dėl konkurso sąlygų specifikos ir nedidelės projektams įgyvendinti skirtos lėšų sumos, konkursui buvo pateiktos 4 paraiškos, iš kurių 2020 m. finansuoti tik 2 projektai. Projektai sėkmingai vykdomi, tarpinės mokslinio tyrimo vykdymo ataskaitos bus vertinamos 2022 m. viduryje.

■ Valstybės profesorių programos projektai

Konkursas skirtas pritraukti aukščiausio lygio užsienio mokslininkus ir suburti tyrėjų grupes, kurios inicijuotų ir vykdytų tarptautinio lygio mokslinius tyrimus, prisidėsiančius prie MSI tarptautinio žinomumo didinimo, jų mokslinio potencialo stiprinimo, jaunųjų mokslininkų ugdymo, tyrėjų kompetencijų tobulinimo, vykdomų mokslinės veiklos kryptių ar tematikų raidos. 2019 m. paskelbtam paraiškų konkursui skirta 5,7 mln. Eur, vieno projekto vertė – iki 1 mln. Eur. Gautos 29 paraiškos už 26,3 mln. Eur. 2021 m. buvo atliekamas paraiškų ekspertinis ir tinkamumo finansuoti vertinimas. Iš viso pasirašytos 6 projektų finansavimo sutartys už 5,3 mln. Eur. 2022 m. bus vertinamos projektų tarpinės mokslinio tyrimo vykdymo ataskaitos.

■ Protų pritraukimo ir reintegracijos projektai

Pagal šią veiklą finansuojami aukšto (tarptautinio) lygio mokslinių tyrimų projektai, kuriems vadovauja aukšto (tarptautinio) lygio užsienio mokslininkai. Veiklos tikslas – padidinti MTEP rezultatų komercinimo mastą, stiprinant žmogiškuosius MTEP gebėjimus, būtinus MTEPI prioritetams įgyvendinti, pritraukiant užsienio tyrėjus. 2018 m. buvo finansuota 13 MTEP projektų už beveik 12 mln. Eur. Taryba, remdamasi ekspertų komisijos, vertinusios projektų tarpines mokslinio tyrimo vykdymo ataskaitas, išvadamis, 2021 m. nutraukė vieno projekto finansavimo sutartį dėl sutartinių įsipareigojimų nevykdymo.

1.2.2. Mokslininkų inicijuoti projektai

1.2.2.1. Mokslininkų inicijuoti projektai, įgyvendinami valstybės biudžeto lėšomis

Ši mokslinių tyrimų finansavimo priemonė yra skirta moksliniam potencialui plėtoti ir mokslininkų kvalifikacijai kelti. Ši priemonė yra didžiausia ir pagal skiriamas lėšas, ir pagal finansuojamų projektų skaičių (išsamiau – Ataskaitos priede Nr. 13). Konkursai vyksta dvejose grupėse: vienoje konkuruoja HSM sričių projektai, kitoje – NTMA mokslo sričių projektai. Kasmet mokslininkų inicijuotiems projektams paskirstoma apie 7 mln. Eur iš Tarybai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų.

2021 m. Taryba finansavo 188 projektus (iš jų HSM sričių – 78, NTMA – 110). Jiems vykdyti 2021 m. skirta per 8,2 mln. Eur (HSM – daugiau kaip 3, o NTMA – daugiau kaip 5,2 mln. Eur). 2021 m. viduryje paskelbtas XI kvietimas teikti paraiškas. Vertinamos 342 paraiškos. Rezultatai bus skelbiami 2022 m. pradžioje.

1.2.2.2. Mokslininkų inicijuoti projektai, įgyvendinami ES SF lėšomis

■ Aukšto lygio MTEP projektai

Šis konkursas skirtas pritraukti aukščiausio lygio užsienio mokslininkus, suburti tyrėjų grupes, inicijuoti ir vykdyti tarptautinio lygio mokslinius tyrimus, kurie prisidėtų prie MSI tarptautinio žinomumo didinimo, šių institucijų mokslinio potencialo stiprinimo, jaunųjų mokslininkų ugdymo, tyrėjų kompetencijų tobulinimo bei vykdomų mokslinės veiklos kryptių ar tematikų raidos. 2019 m. paskelbtam paraiškų konkursui skirta 5,7 mln. Eur, vieno projekto vertė – iki 1 mln. Eur. Gautos 29 paraiškos už 26,3 mln. Eur. 2021 m. buvo atliekamas paraiškų ekspertinis ir tinkamumo finansuoti vertinimas. Iš viso pasirašytos 6 projektų finansavimo sutartys už 5,3 mln. Eur.

■ Skatinimas dalyvauti ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje H2020

Šia veikla siekiama finansuoti projektus, kurie buvo teikti Europos mokslo tarybos konkursui, įvertinti aukštais balais, tačiau dėl didžiulės konkurencijos negavo finansavimo. Galimybė finansuoti šiuos projektus skatina gabius Lietuvos tyrėjus dalyvauti tarptautiniuose konkursuose ir neišvykti iš šalies: gaudami finansavimą, jie gali sėkmingai vykdyti savo tyrimus Lietuvoje. 2017–2020 m. finansuoti 9 projektai už 1,25 mln. Eur. 2021 m. 3 projektai baigti įgyvendinti (patvirtintos jų baigiamosios mokslinio tyrimo vykdomo ataskaitos).

1.2.3. Tarptautinio bendradarbiavimo programų ir ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programos H2020 projektai

1.2.3.1. Tarptautinio bendradarbiavimo programos

Taryba, atlikdama nuostatuose numatytą mokslo politikos formuotojos ir įgyvendintojos vaidmenį, siekia plėtoti tarptautinius ryšius, kad kartu su tarptautine mokslo bendruomene spręstų Lietuvai, Europai ir pasauliui aktualias problemas.

■ Dvišalės, trišalės programos

Pagal tarptautines sutartis ir susitarimus Taryba toliau įgyvendino tris bendradarbiavimo MTEP srityje programas, skirtas finansuoti bendrus mokslinių tyrimų ir sklaidos projektus:

1. Ministerijos ir Ukrainos švietimo ir mokslo ministerijos bendradarbiavimo mokslo ir technologijų srityje programą;
2. Dvišalio bendradarbiavimo MTEP srityje Lietuvos ir Prancūzijos integruotos veiklos programą „Žiliberas“ (Lietuvos–Prancūzijos programa „Žiliberas“);
3. Bendradarbiavimo tarp Ministerijos, Kinijos Respublikos (Taivano) Nacionalinės mokslo tarybos ir Latvijos Respublikos švietimo ir mokslo ministerijos bendrų lėšų programą (Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano) programą).

2021 m. Taryba administravo 10 Lietuvos–Prancūzijos programos „Žiliberas“ projektų (jiems vykdyti skirta 2021 m. daugiau nei 35 tūkst. Eur) ir 12 Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano) programos projektų (jiems vykdyti skirta daugiau nei 192 tūkst. Eur).

2021 m. vyko Lietuvos–Ukrainos programos konkursas (pateiktos 92 paraiškos, dvišalė komisija finansuoti atrinko 12 projektų, 2022–2023 m. jų vykdymui skiriant daugiau nei 137 tūkst. Eur.) ir Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano) programos konkursas (pateiktos 26 paraiškos, finansuoti atrinktos 4, jų vykdymui skiriant daugiau nei 185 tūkst. Eur).

Tarybos atstovai dalyvavo nuotoliniuose susitikimuose, kuriuose aptarti Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano) programos turinio atnaujinimo aspektai ir priimtas sprendimas dėl projektų finansavimo. Taip pat aptartos Lietuvos–Prancūzijos programos „Žiliberas“ galimybės.

■ Lietuvos–Japonijos bendradarbiavimas

Nuo 2017 m. Taryba finansuoja bendrus Lietuvos–Japonijos mokslo ir sklaidos projektus pagal Japonijos mokslo skatinimo organizacijos (angl. *Japan Society for the Promotion of Science, JSPS*) ir Tarybos 2016 m. rugsėjo 13 d. pasirašytą supratimo memorandumą. Kasmet skelbiami dvišaliai kvietimai teikti paraiškas.

2022 m. pradžioje Taryba planuoja skirti finansavimą trims 2021 m. paraiškų konkursą laimėjusiems bendriems projektams. Iš viso 2021 m. Taryba finansavo 7 Lietuvos–Japonijos bendrus projektus (jiems vykdyti skirta 184 tūkst. Eur). 2021 m. paskelbtam paraiškų konkursui pateikta 17 paraiškų (planuojama finansuoti 2 mokslo projektus ir vieną sklaidos projektą, skiriant apie 180 tūkst. Eur).

■ Lietuvos–Lenkijos bendradarbiavimas

Tęsiant bendradarbiavimą su Lenkijos Nacionaliniu mokslo centru (lenk. *Narodowe Centrum Nauki*) bei vykdant 2016 m. pasirašyto bendradarbiavimo memorandumo nuostatas, 2021 m. pradėti finansuoti 10 bendrų Lietuvos ir Lenkijos mokslininkų įgyvendinamų 2020 m. kvietimo projektų. 2021 m. Taryba administravo 26 bendrus Lietuvos–Lenkijos projektus, kuriems vykdyti 2021 m. buvo skirta daugiau nei 615 tūkst. Eur.

■ Baltijos mokslinių tyrimų programa

Baltijos mokslinių tyrimų programa (angl. *Baltic Research Programme*; toliau – Baltijos programa) yra jungtinė trijų Baltijos valstybių, Norvegijos, Islandijos ir Lichtenšteino mokslinių tyrimų programa, kuria siekiama konsoliduoti Norvegijos ir EEE 2014–2021 m. finansinių mechanizmų lėšas, jas panaudojant Baltijos šalių mokslinių tyrimų potencialui stiprinti.

Įgyvendinant Baltijos programą, buvo paskelbti trys paraiškų konkursai, po vieną Estijoje, Lietuvoje ir Latvijoje.

2021 m. sausio mėn. buvo pradėti vykdyti Lietuvos kvietimą laimėjusieji 11 projektų, gruodžio mėn., gavus papildomų lėšų, buvo pradėtas finansuoti dar vienas projektas. 12 vykdomų projektų per trejus metus numatyta skirti daugiau nei 10 mln. Eur.

1.2.3.2. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa H2020

ES programa H2020 (2014–2020 m.) prasidėjo 2014 m. Jai įgyvendinti buvo numatyta skirti beveik 80 mlrd. Eur. Taryba administruoja Lietuvos dalyvavimą dešimtyje H2020 sričių.

Lietuvos institucijos dalyvavo teikiant programos H2020 3291 paraišką, kuriose buvo 4148 pareiškėjai iš Lietuvos, iš jų 948 – pareiškėjai koordinatoriai (22,9 proc.).

Buvo pasirašytos 498 dotacijos sutartys, kurioms finansuoti skirta 94 mln. Eur. Daugiausiai iš pasirašytų sutarčių (238 už 39,16 mln. Eur) yra Visuomenės iššūkių tematinėje srityje. 75 Lietuvos dalyviai yra projektų koordinatoriai (jiems skirta 22,337 mln. Eur). Vienam Lietuvos dalyviui H2020 projekte vidutiniškai tenka 157,5 tūkst. Eur.

Lietuvos sėkmės rodikliai: pagal sėkmingą dalyvavimų konkursuose skaičių – 13,05 proc., pagal finansavimą gavusių paraiškų skaičių – 14,08 proc., pagal skirtas lėšas – 7,86 proc. Koordinatorių sėkmės rodiklis pagal dalyvavimų skaičių – 8,02 proc., o pagal skirtas lėšas – 4,68 proc.

Daugiausiai partnerysčių H2020 projektuose Lietuva yra užmezgusi su Vokietija (1171), Prancūzija (1094), Italija (1078) ir Ispanija (1073). Tarp kaimyninių šalių daugiausiai partnerysčių yra su Lenkija (345), Estija (166) ir Latvija (156).

Išsamiau apie dalyvavimą H2020 programoje Ataskaitos priede Nr. 14.

1.2.3.3. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa „Europos horizontas“

ES programa HEU (2021–2027 m.) prasidėjo 2021 m. Jai įgyvendinti numatyta skirti beveik 95,5 mlrd. Eur. Taryba koordinuoja Lietuvos dalyvavimą devyniose HEU srityse: (1) „Aukšto lygio mokslas“ (ERC, MCSA, „Mokslinių tyrimų infrastruktūra“); (2) „Pasauliniai iššūkiai ir Europos pramonės konkurencingumas“ („Sveikata“, „Kultūra, kūrybiškumas ir įtrauki visuomenė“, „Maistas, bioekonomika, gamtos ištekliai, žemės ūkis ir aplinka“; „Jungtinių tyrimų centras“); (3) „Pažangos sklaida ir Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtra“ („Pažangos sklaida ir dalyvavimo plėtra“; „Europos mokslo ir inovacijų sistemos reformos ir plėtra“).

■ ERA–NET, Europos jungtinės programos ir Europos jungtinės programavimo iniciatyvos

2021 m. Taryba tęsė dalyvavimą 13 tarptautinių koordinavimo iniciatyvų, kurios įgyvendinamos pagal H2020 „ERA–NET Cofund“, Europos jungtines programas (EJP) COFUND ir JPI schemas. Tai:

- informacijos ir komunikacijos mokslinių tyrimų ir technologijų bei ateities ir kuriamų technologijų tinklas CHIST–ERA,
- biologinei įvairovei ir ekosistemoms palaikyti skirtas tinklas BiodivERsA,
- nanotechnologijoms medicinoje ir sveikatos apsaugoje skirtas tinklas EuroNanoMed,
- EJP COFUND „Retos ligos“ (EJP RD),
- tarpdisciplininis medžiagų mokslų ir inžinerijos tinklas M–era.Net,
- humanitarinių mokslų tinklo HERA programos,
- socialinių mokslų tinklas NORFACE,
- kvantinių mokslinių tyrimų tinklas QUANT–ERA,
- pavyzdinių iniciatyvų „Grafas“ ir „Žmogaus smegenys“ mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklas FLAG–ERA,
- urbanistikos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklas ENSUF (JPI Europos miestai iniciatyvos dalis),
- kultūros paveldui skirta JPI iniciatyva („Kultūros paveldas ir globaliniai pokyčiai – nauji iššūkiai Europai“),
- antimikrobinio atsparumo prevencijai ir kontrolei skirta programa JPIAMR–ACTION,
- urbanistikos srities mokslinių tyrimų ir inovacijų tinklas ENUTC „Miestų transformacijos galimybių stiprinimas“ (JPI Europos miestai iniciatyvos dalis).

2021 m. pabaigoje Taryba įsijungė į ERA–NET iniciatyvos – personalizuotai medicinai skirtos programos ERA PerMed – veiklą, jungtinio 2022 m. kvietimo teikti paraiškas organizavimą, įsipareigodama finansuoti konkursą laimėjusius Lietuvos institucijų pareiškėjus.

Pagrindinis ERA–NET ir EJP COFUND programų tikslas – bendras nacionalinių mokslinių tyrimų programų koordinavimas, organizuojant tarptautinius įvairių mokslo sričių paraiškų konkursus. Dalyvaujama šių programų koordinavimo iniciatyvose, Taryba sudaro sąlygas Lietuvos mokslininkams įsitraukti į tarptautinius projektus bei tinklus, plėtoti Lietuvos MSI ir mokslininkų tarptautinius ryšius bei bendradarbiavimą ir taip skatinti Lietuvos jungimąsi į programos HEU veiklas, ir projektus.

Tarybos pasiūlyti ekspertai ir darbuotojai dalyvavo 2021 m. šių programų iniciatyvų projektų vertinimo ir atrankos procedūrose.

2021 m. Taryba finansavo 15 ERA–NET programų projektų (jiems skirta 452 552 Eur) bei paskelbė ir (arba) dalyvavo administruojant 11 paraiškų konkursų, paskelbtų pagal šias ERA–NET ir EJP COFUND programas: BiodivERsA, CHIST–ERA, EJP RD, EuroNanoMed, JPI „Kultūros paveldas ir globaliniai pokyčiai – nauji iššūkiai Europai“, M–era.Net.

Informacija apie 2021 m. pateiktas paraiškas ir (ar) atrinktus finansuoti projektus, kuriuose dalyvauja Lietuvos tyrėjai, pateikiama Ataskaitos priede Nr. 15.

1.2.3.4. COST veiklos

COST – tai Europos šalių tarpvyriausybiniis bendradarbiavimas mokslo ir technologijų srityje (angl. *European Cooperation in Science and Technology*, toliau – COST), skirtas koordinuoti nacionalinėmis lėšomis finansuojamus mokslinius tyrimus. COST asociacijos narės yra 38 Europos valstybės ir Izraelis. COST

pagrindas yra Europos tyrėjų inicijuoti bendradarbiavimo tinklai mokslo ir technologijų srityje (COST veiklos, finansuojant susitikimus, seminarus, konferencijas, jaunųjų tyrėjų mokyklas, tyrėjų mobilumą ir sklaidą).

2021 m. Taryba vykdė nuolatinio kvietimo teikti paraiškas dalyvauti COST veiklose procedūras. Surengtos 4 paraiškų surinkimo ir ekspertinio vertinimo sesijos. Iš 17 Lietuvos MSI ir organizacijų Taryba gavo 37 paraiškas. Į COST veiklų valdymo komitetus nominuoti 32 Lietuvos atstovai iš 15 MSI, prisijungta prie 29 COST veiklų. 2021 m. į naujų COST veiklų valdymo komitetus įsijungė 29 Lietuvos atstovai.

Taryba yra COST koordinatorė Lietuvoje ir COST asociacijos aukšto lygio pareigūnų bei mokslo komitetų Lietuvos atstovė. Oficialiais COST asociacijos 2020 m. duomenimis, Lietuvos atstovai įsijungia į vis daugiau COST veiklų (Ataskaitos priedas Nr. 16).

1.2.4. Parama karjerai, mobilumui ir sklaidai

Atsižvelgus į sumažėjusį tyrėjų mobilumą dėl COVID–19 pandemijos, konkursai paramai doktorantų 2021 m. akademinėms išvykoms nebuvo skelbiami, o parama už studijų rezultatus 2021 m. paskirta 100 doktorantų (skirta daugiau kaip 228 tūkst. Eur).

■ Parama akademinėms asociacijoms

Taryba remia mokslininkų ir kitų tyrėjų organizacijų bei kitų asociacijų (toliau – akademinės asociacijos) veiklą, susijusią su mokslo ir studijų sistemai keliamais tikslais. Paramos tikslas – skatinti akademinių asociacijų veiklą bei aktyvų dalyvavimą keliant ir svarstant mokslui ir studijoms svarbias problemas, ieškant racionalių būdų joms išspręsti.

2021 m. pateikta 30 paraiškų paramai akademinėms asociacijoms gauti. Parama pasinaudojo 26 akademinės asociacijos (skirta daugiau kaip 45 tūkst. Eur). Lėšos skirtos tarptautinei akademinių asociacijų veiklai ir jų veiklų viešinimui internete.

1.2.4.1. Parama karjerai, mobilumui ir sklaidai: ES SF lėšos

■ Podoktorantūros stažuotės

2020 m. gruodį paskelbus paskutinįjį 2014–2020 m. ES fondų investicijų laikotarpio podoktorantūros stažuotčių paraiškų konkursą, 2021 m. birželio–liepos mėn. sudaryta 71 stažuotčių projektų finansavimo sutartis (skirta daugiau nei 5,7 mln. Eur). 2017–2021 m. laikotarpiu finansuota 318 podoktorantūros stažuotčių projektų (skirta 22,2 mln. Eur).

■ Studentų mokslinė praktika

2021 m. kovo mėn. paskelbtas studentų tyrimų 2021–2022 m. projektų (veikla „Studentų gebėjimų ugdymas vykdant mokslo (meno) tyrimus semestrų metu“) paraiškų konkursas. Gautos 235 paraiškos. Su 157 projektų vykdytojais sudarytos finansavimo sutartys. Atskiroje grupėje konkuravo menų sričių projektų 2021 m. gegužės mėn. Taryba organizavo studentų mokslinę konferenciją, kurioje studentai pristatė pranešimus (jų santraukos publikuotos el. leidinyje „Studentų moksliniai tyrimai 2019/2020“).

2021 m. sausio mėn. paskelbtas kvietimas teikti studentų vasaros praktikų projektų (veikla „Studentų gebėjimų ugdymas dalyvaujant mokslinėse vasaros praktikose“) paraiškas. Gauta 241 paraiška. Su 139 projektų vykdytojais sudarytos projektų finansavimo sutartys.

■ Projektas „Lietuvos mokslo tarptautiškumo didinimas – MTEP ryšių plėtojimas (LINO LT)“

LINO LT projekto tikslas – ES struktūrinių fondų investicijų lėšomis skatinti Lietuvos tyrėjų dalyvavimą ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programose bei iniciatyvose, finansuojant tyrėjų ir mokslo vadybininkų vizitus bei Lietuvos mokslo ryšių biuro Briuselyje LINO ir NCP veiklą.

2021 m. vyko du nuolatiniai kvietimai finansuoti LINO LT vizitus:

1. Užsienio partnerių mokslininkų vizitus, kurių tikslas – užmegzti mokslinį bendradarbiavimą su Lietuvos tyrėjais, siekiant paskatinti bendrą dalyvavimą tarptautinėse programose. 2021 m. gautos 7 paraiškos. Finansavimas skirtas joms visoms.

2. Lietuvos tyrėjų vizitus, kurių tikslas – pradėti ir vykdyti bendrus tarptautinius projektus su užsienio partneriais. 2021 m. gauta 12 paraiškų. Finansavimas skirtas 7, iš jų 1 dėl COVID–19 pandemijos perkelta į 2022 m.

2021 m. vykdytos naujos veiklos:

- Lietuvos NCP tinklo Europos bendrųjų mokslinių tyrimų programose plėtojimas ir veiklos užtikrinimas;
- Lietuvos atstovų ir teminių ekspertų dalyvavimo Europos bendrųjų mokslinių tyrimų programų komitetų veikloje užtikrinimas;
- Renginiai ir mokymai tyrėjams ir mokslo vadybininkams – potencialiems Europos bendrųjų MTEPI programų pareiškėjams ir projektų vykdytojams.

■ Projektas „Tyrėjų kompetencijų stiprinimas rengiant projektų paraiškas“

Projektas vykdomas 2018–2022 m. Jo tikslas – stiprinti mokslininkų ir kitų tyrėjų gebėjimus ir kompetencijas rengiant mokslinių tyrimų ir paramų doktorantams projektų paraiškas. 2021 m. buvo organizuoti 4 mokymai, skirti stiprinti tyrėjų įgūdžius rengti paraiškas ir vykdyti projektus. Mokymuose dalyvavo 116 tyrėjų. Tyrėjai įvertino šiuos mokymus kaip labai efektyvius ir naudingus.

■ Projektas „Patiriamieji etikos srities eksperimentai mokslinius tyrimus ir inovacijas finansuojančiose organizacijose“

Projektas „PRO–Ethics“ vykdomas 2020–2024 m. Jo tikslas – sukurti ir išbandyti etikos pagrindus, apimančius principus, gaires, vertinimo kriterijus, gerąją praktiką bei norminę aplinką ir piliečių įsitraukimą, nepažeidžiant etikos, teisingumo, skaidrumo, lyčių lygybės, privatumo ir tvarumo principų. Projektą vykdo 15 partnerių: Austrija, Danija, Nyderlandai, Prancūzija, Jungtinė Karalystė, Belgija, Vokietija, Norvegija, Ispanija, Čekija, Austrija, Rumunija ir Lietuva. Finansuojamas H2020 „Mokslas su visuomene ir visuomenei“ kvietimo H2020–SwafS–2018–2020 lėšomis.

„PRO–Ethics“ vienija mokslinius tyrimus finansuojančias Europos institucijas. 2021 m. buvo organizuoti 6 mokymai, įvyko 24 susitikimai su projekto partneriais, parengta 11 bandomųjų projektų, kuriuose aktyviai dalyvavo daugiau nei 100 suinteresuotų institucijų, išleisti 2 informaciniai lankstinukai.

1.3. Tarybos veikla skatinant šalies mokslo atvirumą ir tarptautinį bendradarbiavimą

Taryba aktyviai dalyvauja ES ir kitų tarptautinių mokslo ir mokslo politiką formuojančių institucijų veikloje, derina su kitomis šalimis savo programas ir jų finansavimo procedūras, organizuoja bendrus paraiškų konkursus, taip sudarydama geresnes sąlygas Lietuvos tyrėjams atlikti bendrus tyrimus su kitų šalių mokslininkais.

2021 m. vasario mėn. Taryba su Baltijos šalių mokslo tarybomis aptarė dėl COVID–19 susidariusią situaciją ir skelbiamus paraiškų konkursus dėl jos kilusioms problemoms spręsti.

2021 m. gegužės mėn. vyko bendras Baltijos šalių mokslo tarybų seminaras analitikų komandoms, kuriame pasidalinta patirtimi bei aptarti kylantys iššūkiai.

Tarybos ir Ministerijos atstovai virtualiai susitiko su Didžiosios Britanijos Karališkosios draugijos atstovais. Susitikime pristatytas Karališkosios draugijos tarptautinis bendradarbiavimas, strateginiai prioritetai ir įsipareigojimai, Lietuvos pozicija dėl ES finansavimo programų, aptartos galimybės Lietuvos mokslininkams dalyvauti EK finansuojamose programose po „Brexit“.

Tarybos ir Lietuvos mokslo akademijos atstovai susitiko su Taivano mokslo ir technologijų ministru ir jo delegacijos atstovais. Susitikime pristatytos susitikusios organizacijos bei aptartos bendradarbiavimo galimybės.

Tarybos atstovai susitiko su naujai paskirta JAV Baltijos regiono aplinkos, mokslo, technologijų ir sveikatos pareigūne Andrea K.S. Lindgren. Susitikimo metu pristatyta Tarybos veikla, pasiūlytos galimos bendros veiklos.

Taryba drauge su kitomis Europos mokslo tarybomis nuotoliniuose susitikimuose (pavasario ir rudens) aptarė šalių mokslo politikos klausimus ir Europos mokslinių tyrimų erdvės ateitį. Drauge su kitomis Europos institucijomis, patariančiomis savo šalių Vyriausybėms mokslo, technologijų ir inovacijų politikos klausimais, pasirašė dokumentą, kuriame išreiškė bendrą poziciją dėl galimybės Šveicarijai dalyvauti Europos Komisijos mokslinių tyrimų kvietimuose.

Taryba aktyviai bendradarbiavo su Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacija (toliau – UNESCO), kuri prieš trejus metus atnaujino Rekomendaciją dėl mokslo ir mokslininkų (toliau – Rekomendacija). Lietuva pirmoji iš 195 šalių, kurių vyriausybės pasirašė susitarimą laikytis Rekomendacijos, įsivertins, kaip sekasi taikyti numatytus principus. UNESCO ir Lietuvos mokslo tarybos iniciatyva suformuota darbo grupė parengė su Rekomendacija susijusią apžvalgą. Ši apžvalga tapo pagrindu pirmajai Lietuvos periodinei ataskaitai apie Rekomendacijos įgyvendinimą. Ataskaita, remdamasi darbo grupės surinkta informacija, pateikta UNESCO.

UNESCO ir [RRING](#) surengė atstovų, dalyvavusių apžvalgos/periodinės ataskaitos modelio kūrimo pilotinėje iniciatyvoje, susitikimą, kuriame Lietuvos patirtį pristatė Lietuvos darbo grupės vadovė Tarybos mokslinė sekretorė.

Tarybos mokslinė sekretorė dr. Reda Cimpmperman 2021 m. birželio mėn. 4 m. kadencijai išrinkta Nacionalinės UNESCO komisijos pirmininko pavaduotoja.

2021 m. kovo–balandžio mėn. vyko UNESCO generalinio direktoriaus pavaduotojos HSM klausimais Gabriela Ramos iniciatyva surengtas Tarpvyriausybinių specialiojo komiteto susitikimas, skirtas aptarti UNESCO Rekomendacijos dėl dirbtinio intelekto etikos pažangą. Susitikime išklausyta UNESCO Sekretoriato apžvalga ir pagal valstybių narių pastabas papildytas Rekomendacijos teksto. Susitikime Lietuvai atstovavo Tarybos atstovai.

2021 m. birželio 1–18 d. vyko UNESCO Tarpvyriausybinių komiteto dirbtinio intelekto etikos rekomendacijai parengti tarpresijinės konsultacijos, kuriose svarstyta Rekomendacijos dokumento projektas. Šiose konsultacijose dirbtinio intelekto ekspertų grupė svarstė ir redagavo dirbtinio intelekto etikos rekomendacijos dokumento projektą, kuris buvo pristatytas birželio 21–25 d. vykusioje antrojoje UNESCO Tarpvyriausybinių specialiojo komiteto susitikimų sesijoje. Lietuvai susitikimuose atstovavo Tarybos atstovai. Tarybos atstovė 2021 m. lapkričio mėn. dalyvavo Paryžiuje vykusios Generalinės konferencijos 41-ojoje sesijoje, kurioje išsakė Lietuvos palaikančią poziciją dėl dirbtinio intelekto etikos rekomendacijos, kuri buvo priimta UNESCO Generalinės konferencijos 41-osios sesijos metu. Tai buvo paskutinis rekomendacijos teksto derinimo etapas.

Tarybos atstovė dalyvavo Vokietijos UNESCO komisijos renginyje dėl pasaulinių skaitmeninių idėjų ir patirties mainų. Taip pat dalyvavo UNESCO šalių susitikime, kuriame aptarta, kaip sustiprinti informacijos apie mokslinio sąžiningumo svarbos (ypač UNESCO tinklų kontekste) sklaidą.

Tarybos atstovai dalyvavo tarptautiniuose susitikimuose, seminaruose: „Europos finansavimas: sisteminių iššūkių sprendimai“; „Mokslinių tyrimų vertinimo praktika“; „Mokslinių tyrimų dotacijų vertinimas“; „Piliečių įtraukimas į bendrą mokslo kūrimą“; „Mokslas žaliajoje ekonomikoje“ „STARS konsorciumo bendros strategijos siekiant suteikti daugiau galių akademinėi bendruomenei įgyti teisiniu žinių“ ir kt.

1.3.1. Atstovavimas ES ir kitose tarptautinėse darbo grupėse

Tarybos deleguoti atstovai ir ekspertai dalyvavo su MTEP susijusiose ES ir kitose tarptautinėse darbo grupėse, komitetuose, komisijose. Dalyvavimas tarptautinėse struktūrose padeda gauti pirminę informaciją apie tarptautinio lygmens procesus bei atkreipti dėmesį į Lietuvos ir jos tyrėjų interesus atitinkamose programų valdymo struktūrose.

1.3.1.1. Mokslo Europa

2011 m. įkurta asociacija „Mokslo Europa“ (angl. *Science Europe*), jungianti 37 mokslinius tyrimus finansuojančias ir vykdančias institucijas (tarp jų ir Tarybą) iš 28 Europos šalių.

2021 m. Tarybos pirmininkas dalyvavo „Mokslo Europos“ generalinės asamblėjos (angl. *Science Europe General Assembly*) trijuose nuotoliniuose posėdžiuose, kuriuose buvo aptarti „Mokslo Europos“ veiklos

klausimai, patvirtinta 2021–2026 m. veiklos strategija (Taryba teikė pastabas), atnaujinti asociacijos įstatai ir vidaus taisyklės, pažymėtas asociacijos 10–metis.

Taip pat dalyvauta „Mokslo Europos“ aukšto lygio pasitarime dėl Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtros, kur buvo aptarti mokslinių tyrimų aplinkos (kultūros) tvarumo ir veiksmingumo, mokslinių tyrimų sektoriaus patrauklumo, mokslininkų karjeros ir skatinimo sistemų plėtros klausimai. Tarpdisciplininiais tyrimams skirtame „Mokslo Europos“ pasitarime buvo aptartos kelių šalių gerosios praktikos siekiant skatinti tarpdisciplininius tyrimus.

Taryba, būdama „Mokslo Europos“ narė, yra įsijungusi į „Pasaulinės mokslo tarybos“ (angl. *Global Research Council*) veiklą. 2021 m. Tarybos HSM komiteto narė prof. dr. Jolanta Šinkūnienė skaitė plenarinį pranešimą „Pasaulinės mokslo tarybos“ posėdyje, o Tarybos pirmininkas dalyvavo dviejuose nuotoliniuose posėdžiuose, kuriuose buvo aptarti mokslinių tyrimų etikos ir kultūros bei mokslo ir technologijų sąveikos klausimai.

Tarybos atstovai dalyvavo šių „Mokslo Europos“ darbo grupių veikloje:

1. darbo grupėje dėl „Europos horizontas“;
2. darbo grupėje dėl mokslinių straipsnių atvirosios prieigos;
3. darbo grupėje dėl mokslinių tyrimų duomenų.

1.3.1.2. EURAXESS

2021 m. Taryba tęsė veiklą Nacionalinių Europos mokslininkų mobilumo centrų tinkle EURAXESS: konsultavo ir teikė informaciją mokslininkams ir kitiems tyrėjams aktualiais su mobilumu Lietuvoje ir užsienio šalyse susijusiais klausimais, administravo interneto svetainę www.euraxess.lt ir Facebook paskyrą. Taryba dalyvavo pagal H2020 koordinavimo ir paramos veiklą schemą vykdomame „EURAXESS Top IV“ projekte, kurio tikslas – pagerinti EURAXESS tinklo funkcionavimą, plėtojant naujas ir stiprinat esamas paslaugas – aktualios informacijos mokslininkams ir jų šeimos nariams teikimą interneto svetainėje ir nemokamas konsultacijas. Šis projektas baigėsi 2021 m. birželio pabaigoje.

1.3.2. Nacionalinių kontaktinių atstovų veikla

Gerinant šalių dalyvavimą ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programoje svarbus vaidmuo tenka NCP tinklui. NCP informuoja pareiškėjus ir projektų vykdytojus apie naujoves, skleidžia EK informaciją apie paraiškų konkursus ir jų sąlygas, konsultuoja paraiškų rengimo, partnerių paieškos, administracinių procedūrų ir reikalavimų, vykdan projektus, bei kitais su H2020 ir HEU programomis susijusiais klausimais. NCP tinklas prisideda prie Lietuvos dalyvavimo ES bendrosiose tyrimų ir inovacijų programose sėkmės (išsamiau apie H2020 sėkmės rodiklio statistiką Ataskaitos priede Nr. 14).

Taryboje yra šių HEU teminių sričių nacionaliniai kontaktiniai atstovai:

- (1) Aukšto lygio mokslas:
 - (a) Europos mokslo tarybos dotacijos;
 - (b) Mokslinių tyrimų infrastruktūros;
 - (c) Marie Skłodowska Curie veiklos.
- (2) Pasauliniai iššūkiai ir Europos pramonės konkurencingumas:
 - (a) Sveikata;
 - (b) Kultūra, kūrybiškumas ir įtrauki visuomenė;
 - (c) Maistas, bioekonomika, gamtos ištekliai, žemės ūkis ir aplinka;
 - (d) Jungtinių tyrimų centras.
- (3) Pažangos sklaida ir Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtra:
 - (a) Pažangos sklaida ir dalyvavimo plėtra;
 - (b) Europos mokslo ir inovacijų sistemos reformos ir plėtra.
- (4) Teisiniai ir finansiniai programos aspektai.

Tarybos NCP informaciją apie įvairius mokymus, konsultacijas ir kitus renginius bei naujienas pareiškėjams pristato šiais sklaidos kanalais:

- [Tarybos NCP socialinio tinklo „LinkedIn“ paskyroje](#) – sukurta 2021 m. vasario mėn., turi 560 sekėjų (2021 m. gruodžio mėn. duomenys);
- Naujienlaiškiais:
 - Tarybos NCP naujienlaiškis apie HEU naujienas leidžiamas kas mėnesį ir siunčiamas daugiau kaip 280 adresatų;
 - Socialinių ir humanitarinių mokslų atstovams – beveik 100 adresatų – išplatinti 7 naujienlaiškio numeriai apie „Europos horizonto“ veiksmų grupę „Kultūra, kūrybiškumas ir įtraukti visuomenė“;
- [Tarybos NCP tinklalapyje](#) pristatomi NCP kontaktai, teikiamos paslaugos, informacija apie HEU kvietimus teikti paraiškas, veiksmų grupes, partnerių paieškas, aktualias naujienas ir renginius.

NCP su mokslo vadybininkais ir tyrėjais bendradarbiauja teikdami konsultacijas (telefonu, elektroniniais laiškais, per individualius susitikimus „MS Teams“ ar „Zoom“ platformose). Individualių konsultacijų metu atsakoma į klausimus, susijusius su paraiškų rengimu, biudžeto sudarymu, jei reikia, atliekamos išankstinės paraiškų peržiūros. Paraiškų rengėjai kviečiami dalyvauti NCP mokymuose ir renginiuose.

Programos „Europos horizontas“ Tarybos NCP funkcijos:

- konsultuoja dėl dalyvavimo programoje sąlygų, paraiškų rengimo ir teikimo, atlieka paraiškų peržiūras (ang. *proof-reading*);
- pataria projektų vykdytojams finansiniais ir administravimo klausimais;
- konsultuoja pareiškėjus vadinamaisiais horizontaliais aspektais, kurių įtraukimas į paraišką yra būtinas (lyčių lygybė, poveikis, intelektinės nuosavybės teisės, atviras mokslas, atsakingi tyrimai ir inovacijos, ES politika atitinkamoje teminėje srityje);
- informuoja viešąjį ir privatųjį sektorius apie galimybes gauti finansavimą ir dalyvauti programoje;
- konsultuoja pareiškėjus HEU sinergijų su kitomis Europos programomis ir finansavimo mechanizmais (COSME, COST, EEN, ES struktūriniai ir investicijų fondai, EURAXESS, JRC, LIFE) aspektais;
- organizuoja mokymus ir seminarus, informacinius renginius.

Visos teikiamos paslaugos yra skelbiamos Tarybos NCP tinklalapyje.

1.3.2.1. NCP organizuoti renginiai ir mokymai

2021 metais Tarybos NCP naująją HEU programą pristatė 17 mokslo ir studijų institucijų atstovams: institucijų vadovams, tyrėjams ir mokslo vadybininkams.

Virtualiais pristatymais siekta skatinti Lietuvos tyrėjus kuo aktyviau dalyvauti HEU, išnaudoti tarptautinio bendradarbiavimo teikiamas galimybes bei užtikrinti kuo didesnį Lietuvos mokslo konkurencingumą, išsiaiškinti tyrėjų lūkesčius, atsakyti į rūpimus klausimus ir aptarti tolesnį bendradarbiavimą.

Tarybos NCP organizuotuose 27 renginiuose apsilankė 2224 dalyviai.

2021 m. suteikta daugiau kaip 500 bendrojo pobūdžio individualių konsultacijų bei atliktos 17 išankstinių HEU paraiškų peržiūros.

2021 m. pabaigoje Taryba, siekdama pagerinti NCP teikiamų paslaugų kokybę ir Lietuvos dalyvavimo HEU rodiklius, stiprino atstovaujamo teminių sričių NCP tinklą, skelbdama konkursą priimti 2 naujus darbuotojus. Taip siekiama suteikti kokybiškas paslaugas pareiškėjams bei motyvuoti šalies mokslo bendruomenę teikti paraiškas. Tarybos interneto svetainėje palaikomas tinklalapis, skirtas pristatyti HEU ir NCP teikiamas paslaugas.

1.3.3. Lietuvos mokslo ryšių biuras Briuselyje LINO

Lietuvos mokslo ir inovacijų ryšių biuras Briuselyje LINO (toliau – LINO biuras) įkurtas 2017 m. ir aktyvią veiklą pradėjo tų pačių metų rudenį. Informacijos apie tarptautinio bendradarbiavimo galimybes sklaida yra vienas iš prioritetų. Tam aktyviai naudojamos LINO biuro socialinių tinklų paskyros bei LINO biuro tinklalapis. YouTube paskyroje vyksta nuotolinių renginių transliacija bei skelbiami renginių įrašai. 2021 m. taip pat pradėtas leisti „Europos horizontų“ naujienlaiškis, kuriame apžvelgiamos ES mokslo ir inovacijų politikos naujienos bei anonsuojami pagrindiniai LINO biuro renginiai (išleisti du numeriai).

Vienas svarbiausių šio biuro 2021 m. renginių buvo kovo 30–31 d. kartu su Ministerija, NCP ir MITA organizuotas virtualus nacionalinis HEU pradžios renginys, kuriame Lietuvos mokslo ir inovacijų

bendruomenei EK atstovai pristatė šią naująją Europos mokslinių tyrimų ir inovacijų programą. Renginyje, kuriame dalyvavo ir ES komisarė Maria Gabriel, sulaukė daugiau nei 1000 dalyvių. Be šio, suorganizuoti dar 8 mažesni tarptautiniai renginiai apie įvairias HEU dalis ir aspektus bei tokias naujoves kaip Europos misijos.

LINO biuras teikia pagalbą Lietuvos pareiškėjams ieškant tarptautinių partnerių: 2021 m. surengti 3 tarptautiniai partnerystės paieškos renginiai, nuolat dalinamasi gaunamomis užsienio institucijų užklausomis apie partnerystės poreikį, nuolat konsultuojamos Lietuvos mokslo ir studijų institucijos bei įmonės apie įvairias HEU ir kitų susijusių ES programų galimybes.

Dar viena svarbi biuro veikla – Lietuvos mokslo ir inovacijų potencialo pristatymas Europos auditorijai. Kartu su analogiškais biurais iš Estijos, Latvijos bei kitais partneriais surengti 4 tokio pobūdžio renginiai. LINO biuro su partneriais organizuojamų nuotolinių renginių auditorija apima ne tik Europos šalis. Per 2021 m. renginiuose dalyvavo mokslo atstovai iš Argentinos, JAV, Ugandos, Pietų Korėjos, Hong Kong, Indijos, Bangladešo, Izraelio, Turkijos ir kitų šalių. Kartu su Ministerija LINO biuras 2021 m. įsitraukė į EK darbo grupę, kuri sukūrė ir plėtoja EU valorizacijos platformą, kurioje pateikiami ir Lietuvos institucijų pasiekimai.

LINO biuras aktyviai dalyvauja nacionalinių mokslo ir inovacijų ryšių biurų Briuselyje tinklo IGLO (angl. *Informal Group of RTD Liaison Offices*) veikloje. 2021 m. LINO biuro atstovai vadovavo kelioms IGLO darbo grupėms: „IGLO Health“, „IGLO Higher Education“. LINO biuro vadovė yra ir IGLO sekretoriato narė.

2. Institucijos valdymas ir jos veiklos tobulinimas

2.1. Struktūra ir valdymas

Tarybą sudaro Valdyba, du ekspertų komitetai – HSM komitetas ir GTM komitetas, bei Mokslo fondas. Tarybai vadovauja ir jos vienasmenis valdymo organas yra Tarybos pirmininkas. Nuo 2019 m. lapkričio 20 d. Tarybai vadovauja prof. Romas Baronas. Valdyba yra kolegialus valdymo organas. Tarybos komitetai pagal mokslo sritis įgyvendina Nuostatuose nurodytas komitetų kompetencijos funkcijas. Tarybos Mokslo fondo funkcija – įgyvendinti Tarybos sprendimus dėl MTEP programinio konkursinio finansavimo ir atlikti Tarybos administracinį, organizacinį ir informacinį darbą. Mokslo fonde 2021 m. dirbo 25 valstybės tarnautojai ir 31 darbuotojas, dirbantis pagal darbo sutartį. Keturi Tarybos projektus, kurie yra finansuojami ES SF lėšomis, administruoja 6 darbuotojai. Informaciją apie programas HEU ir H2020 jų vykdytojams ir pareiškėjams teikia 7 nacionaliniai atstovai.

Taryba visokeriopa stengiasi, kad jos veikla būtų skaidri, efektyvi, orientuota į rezultatus ir atitiktų akademinės bendruomenės poreikius bei lūkesčius. 2021 m., atsižvelgdama į iššūkius ir esamą situaciją, Taryba dirbo mišriu būdu.

2.2. Visuomenės informavimas

2021 metai Tarybai buvo jubiliejiniai. 30-mečio proga Taryba vienerius metus oficialiuose raštuose ir kitose priemonėse naudojo proginį logotipą:

Taryba 2021 metus baigė 30-mečiui skirtu renginiu, kuriame, atsižvelgiant į dėl pandemijos numatytus ribojimus, dalyvavo per 150 svečių. Renginiui buvo parengta speciali programa, sukurtas ir pristatytas 30

metų apžvelgiantis trumpametražis filmas, sukurtas specialus įvaizdis ir šūkis, kuriuo Tarybos jubiliejus pristatytas socialiniuose tinkluose (NCP ir LINO biuro paskyroje) ir kitur.

Pažindindama pareiškėjus ir projektų vykdytojus su paraiškų konkursų ir vykdomų projektų nuostatomis, Taryba 2021 m. rengė nuotolinius informacinius renginius ir individualias konsultacijas. Taryba taip pat organizavo aptarimus su akademinė bendruomene, socialiniais partneriais, mokslo politikos dalyviais, valstybės ir verslo institucijų atstovais, politikais, užsienio partneriais įvairiais mokslo politikos aspektais.

Pagrindinė priemonė skleisti informaciją apie Tarybos veiklą ir aktualijas yra interneto svetainė www.lmt.lt. Joje skelbiamas žinias prenumeruoja daugiau kaip 2000 prenumeratorių. Rengiami ir platinami pranešimai žiniasklaidai, teikiama informacija pagal jos atstovų pateiktus klausimus.

Dauguma Tarybos 2021 m. naujienų buvo susijusios su HEU programa – jos oficialia pradžia, numatomais paraiškų konkursais, jų reikalavimais, misijomis ir pan.

Svarbiausios 2021 m. Tarybos naujienos:

- Lietuvoje oficialiai pristatyta programa HEU;
- Tarybos koordinuojamų HEU teminių sričių paraiškų konkursai ir partnerių paieškos galimybės (NCP ir LINO biuro komunikacija);
- COST veiklos ir jose dalyvaujančių Lietuvos tyrėjų pasiekimai;
- ES misijos ir Lietuvos pastangos aktyviau dalyvauti HEU;
- sveikatos tematikų programų konkursai: EJP „Retos ligos“, JPI dėl antimikrobinio atsparumo bei atitinkamose HEU srityse;
- su COVID–19 susijusių trumpalaikių tyrimų sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse (buvęs Ateities ekonomikos DNR plano veiksmas) finansavimas;
- Lietuvos dalyvavimas tarptautinėje gyvybės mokslinių tyrimų infrastruktūroje EMBL;
- Europos mokslinių tyrimų erdvės plėtra, Tarybos pritarimas, kad šioje erdvėje dalyvautų ir Šveicarija.

Trumpalaikių tyrimų sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse priemonė sulaukė nemažo visuomenės dėmesio dėl tematikos sąsajos su COVID–19. Todėl šio konkurso projektai buvo pristatyti išsamiau – www.lmt.lt specialiaame tinklapyje pateiktos visų finansuotų projektų santraukos.

Tradiciškai didžiausias dėmesys buvo skirtas informaciniams renginiams, skirtiems pasirengti paraiškų konkursams. Tokių renginių įvyko apie 40. Išsamiau apie NCP renginius ir susijusią veiklą – Ataskaitos 1.3.2. poskyryje, apie LINO biuro renginius ir susijusią veiklą – Ataskaitos 1.3.3 poskyryje, apie studentų mokslinei praktikai ir tyrėjų kompetencijų stiprinimui skirtus renginius – Ataskaitos 1.2.4.2 poskyryje.

2.3. Konkursinio finansavimo organizavimo gerinimas

2.3.1. Ekspertavimo kokybės gerinimas

Taryba nuolat siekia, kad jos ekspertų darbas būtų kokybiškas, skaidrus, kad būtų viešinamos su ekspertų darbu susijusios problemos. 2021 m. buvo toliau įgyvendinamas Tarybos mokslo finansavimo ir mokslo kokybės priežiūros informacinės sistemos modernizavimo paslaugų teikimo projektas. Pagal Viešojo pirkimo–pardavimo sutartį Nr. S–16, sudarytą 2019 m. balandžio 5 d., tarp UAB „Novian systems“ ir Tarybos, informacinės sistemos konstravimo darbai eina į pabaigą.

Ekspertinio vertinimo kokybei užtikrinti Taryboje sudarytos trys komisijos:

1. Tarybos Konkursinio finansavimo apeliacinė komisija, nagrinėjanti apeliacijas dėl per administracinę patikrą ar ekspertinį vertinimą padarytas faktines klaidas ir (ar) procedūrų pažeidimus, kurie galėjo turėti lemiamą įtakos paraiškos ar ataskaitos įvertinimui. 2021 m. ši komisija išnagrinėjo 30 apeliacijų (pusė jų buvo pateikta dėl projektų, finansuojamų valstybės biudžeto lėšomis, kita pusė – dėl projektų, finansuojamų ES struktūrinių fondų investicijų lėšomis). 28 apeliacijos teiktos dėl paraiškų ekspertinio vertinimo metu padarytų faktinių klaidų ir (ar) procedūrų pažeidimų, 2 – dėl ataskaitų. Dėl 2 išnagrinėtų apeliacijų priimtas komisijos sprendimas apeliacijas tenkinti.
2. Tarybos kasmetinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų veiklos vertinimo apeliacinė komisija, kuri nagrinėja MSI, nesutinkančių su Tarybos pirmininko sprendimu, priimtu mokslo (meno) darbų, MTEP projektų ir sutarčių, meno sutarčių įvertinimo pagrindu, pateiktas apeliacijas. 2021 m. išnagrinėjo 5 MSI pateiktas apeliacijas dėl 11 vertinamųjų objektų. Apeliacijas dėl 9 vertinamųjų objektų nutarta patenkinti. Taip pat komisija peržiūrėjo projektų ir sutarčių, kurių lėšų šaltinis 100 proc. arba iš dalies ES SF, vertinimą ir nutarė 1 vertinamojo objekto lėšas įskaityti, o 9 – neįskaityti. Siekiant pagerinti komisijos darbą, 2021 m. lapkričio 30 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. V–465 buvo patvirtintas Tarybos kasmetinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų veiklos vertinimo apeliacinės komisijos darbo reglamentas.
3. Tam, kad tyrėjų mokslinė veikla atitiktų etikos principus, veikia nuolatinė Tarybos mokslinės veiklos etikos komisija (toliau – Etikos komisija). Siekiant pagerinti komisijos darbą, 2021 m. rugsėjo 22 d. Tarybos pirmininko įsakymu Nr. V–355 buvo patvirtintas atnaujintas Tarybos mokslinės veiklos etikos komisijos darbo reglamentas ir pagal jo reikalavimus atnaujinta komisijos sudėtis. 2021 m. Etikos komisija, patvirtinta Tarybos pirmininko 2020 m. gegužės 11 d. įsakymu Nr. V–25, išnagrinėjo skundą, gautą iš fizinio asmens, dėl galimo mokslinės veiklos etikos pažeidimo bei LR Seimo švietimo ir mokslo komiteto raštu „Dėl mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI–242 4,17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto“ pateiktą projektą ir pateikė jam pastabų. 2021 m. Etikos komisija, patvirtinta Tarybos pirmininko 2021 m. lapkričio 12 d. įsakymu Nr. V–422, nagrinėjo kelis paklausimus dėl galimo mokslinės veiklos etikos pažeidimo teikiant projektų paraiškas ir pasiūlė inicijuoti diskusiją dėl paraiškos formos koregavimo.

2.3.2. Administracinės naštos mažinimas

Taryba siekia, kad projektų administravimas būtų kokybiškas, veiksmingas, geriausiai atitiktų tyrėjų poreikius, taip pat kad būtų reaguojama į COVID–19 sukeltą pasaulinę pandemiją ir LR Vyriausybės paskelbtą valstybės lygio ekstremaliąją situaciją: 2021 m. rengtuose ir šiuo metu galiojančiuose Tarybos teisės aktuose ar siūlymuose institucijoms ir tyrėjams buvo sistemingai mažinama administracinė našta pareiškėjams:

1. 2021 metais toliau buvo taikoma 2020 m. kovo pabaigoje patvirtinta laikinoji projektų finansavimo sutarčių administravimo tvarka, kuri pagreitino sprendimų priėmimą, kai kreipiamasi dėl su COVID–19 pandemija susijusių aplinkybių būtinų projektų vykdymo keitimų ir apibrėžė pirmuosius žingsnius dėl perėjimo prie elektroninio dokumentų tvarkymo būdo. Buvo nuolat atnaujinami atsakymai į projektų vykdytojų dažniausiai užduodamus klausimus dėl projektų administravimo COVID–19 pandemijos sąlygomis: dėl atšaukiamų ar perkeliamų renginių bei ribojimų keliauti, institucijoms pereinant prie darbo nuotoliniu būdu ar sumažinus galimybes veiklas vykdyti institucijų laboratorijose, bibliotekose, archyvuose, muziejuose, kai projektų vykdytojai buvo priversti koreguoti projektų įgyvendinimo kalendorinius planus, išlaidų sąmatas.

2. Reaguodama į COVID–19 pandemiją, Taryba palengvino ir ES SF lėšomis finansuojamų projektų įgyvendinimo sąlygas: supaprastino avanso išmokėjimo sąlygas, atsisakė privalomo rezidavimo Lietuvoje sąlygos, tam tikrais atvejais atsisakė privalomų stažuočių užsienio MSI, praplėsti ir projektų stebėsenos rodiklių aprašymai – nuotoliniu būdu vykstantys renginiai prilyginti nenuotoliniams.

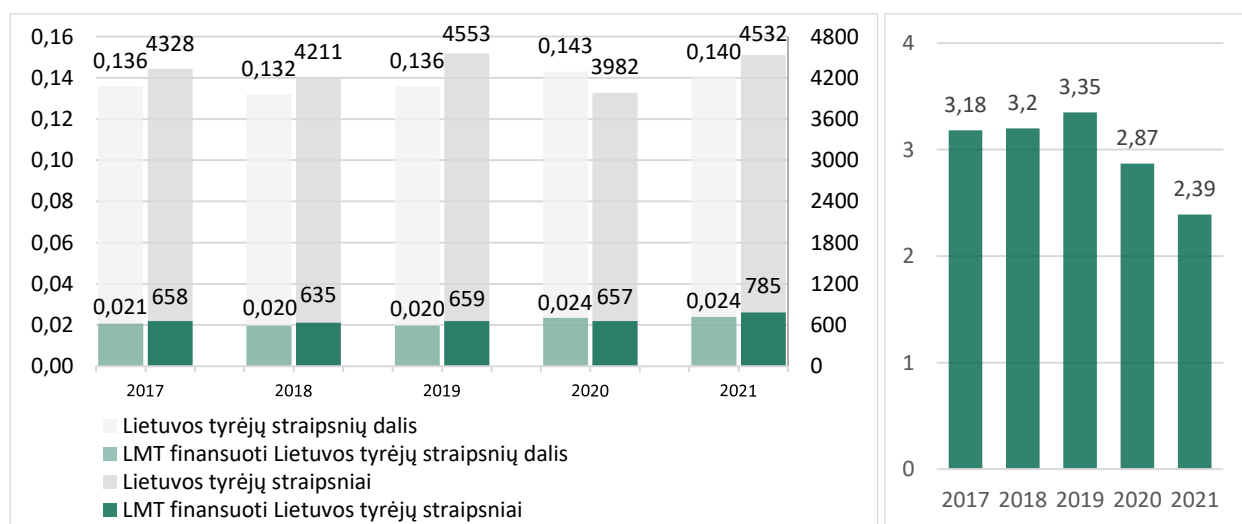
2.4. Konkursinio finansavimo efektyvumo vertinimas

2.4.1. Bendrieji rodikliai

Vertinimui (išskyrus HM sritį) panaudoti duomenų bazės „Clarivate Analytics Web of Science“ (toliau – CA WoS) duomenys. Kadangi HM sričiai kasmet skiriama 1/6–1/7 visų konkursinio finansavimo lėšų, rėmimasis CA WoS duomenimis neturėtų labai iškraipyti bendro vaizdo.

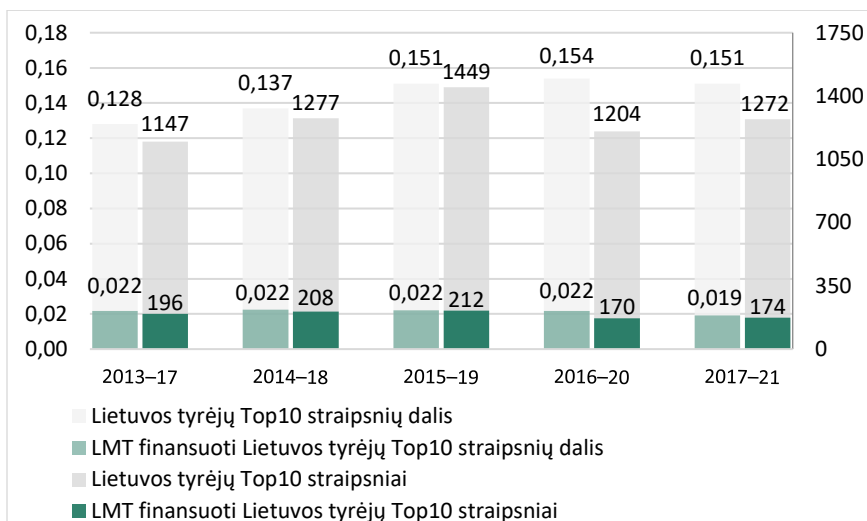
Analizuota, kokia dalis mokslo straipsnių, parengtų vykdant Tarybos finansuotus projektus, 2017–2021 m. CA WoS pateko tarp labiausiai cituojamų, vadinamųjų Top10 sąrašo, straipsnių. Top10 rodiklis kasmet yra skaičiuojamas penkerių metų periodui, įtraukiant ir skaičiuojamus metus, pavyzdžiui, 2017 m. rodiklis skaičiuojamas, įtraukiant 2013–2017 m. publikacijas. Atitinkamai yra skaičiuojami rodikliai kitiems metams. Šis rodiklis buvo palygintas su 2017–2021 m. Lietuvoje parengtų visų straipsnių, patekusių į CA WoS, procentine dalimi.

2021 m. (2022 m. sausio 24 d. duomenys) CA WoS referuojamuose leidiniuose Lietuvos tyrėjų mokslo straipsnių dalis sudarė 0,14 proc. (4532 straipsniai) (1.1. pav.), iš jų 17,32 proc. buvo parengti, vykdant Tarybos finansuojamas veiklas (785 straipsniai). 2020 m. 16,5 proc. visų Lietuvos tyrėjų straipsnių CA WoS referuojamuose leidiniuose finansavo Taryba (2019 – 14,5, 2018 m. – 15,1 proc., 2017 m. – 15,2 proc.). 2017–2021 m. Lietuvos tyrėjų paskelbtų straipsnių, patenkančių tarp labiausiai cituojamų, buvo 0,151 proc. (1 272 straipsniai) (2 pav.), iš jų Tarybos finansuotų – 13,7 proc. (174 straipsniai); 2016–2020 m. – 14,1 proc., 2015–2019 m. – 14,6 proc., 2014–2018 m. – 16,3 proc., 2013–2017 m. – 17,1 proc. 2017–2021 m. Lietuvos tyrėjai paskelbė 15845 straipsnius (3.1 pav.), iš jų 18,3 proc. (2906) finansavo Taryba (2016–2020 m. – 14,9 proc.). 2021 m. iš visų CA WoS referuojamuose leidiniuose paskelbtų Lietuvos tyrėjų straipsnių tarp labiausiai cituojamų pateko 1 272 straipsniai (8,0 proc., 2020 m. – 5,7 proc.), iš jų 174 finansavo Taryba.

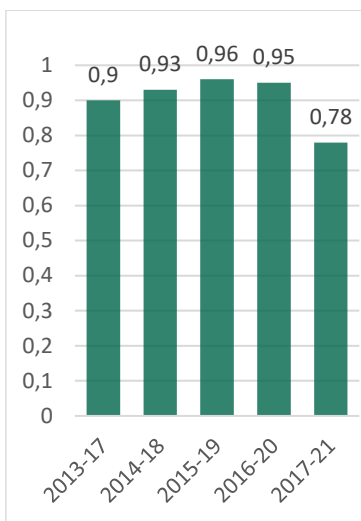

1.1 pav. Kairėje ašyje – 2017–2021 m. Lietuvos ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų paskelbtų CA WoS straipsnių dalys (proc.) tarp pasaulio straipsnių; dešinėje ašyje – Lietuvos tyrėjų ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų CA WoS straipsnių skaičiai.

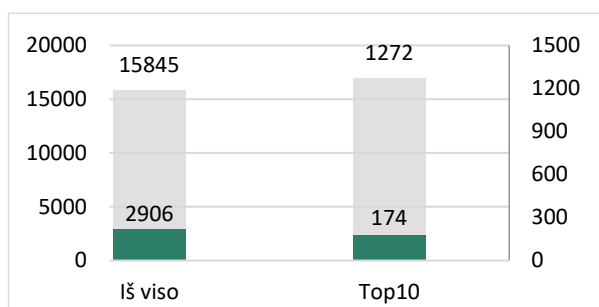
1.2 pav. Pasaulio tyrėjų paskelbtų CA WoS straipsnių skaičiai (mln.) 2017–2021 m.

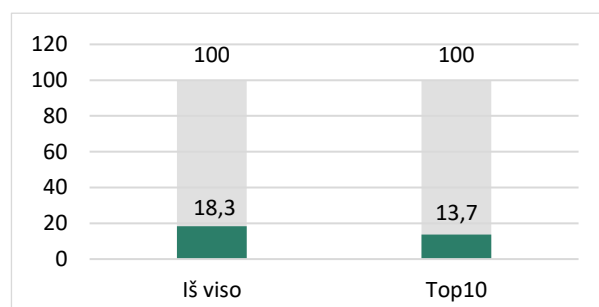
2.1 pav. Kairėje ašyje – 2013–2021 m. Lietuvos tyrėjų ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų paskelbti CA WoS referuojamuose leidiniuose straipsniai (proc.), patenkantys tarp pasaulio Top10; dešinėje ašyje – Lietuvos tyrėjų ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų CA WoS straipsnių, patenkančių į Top10 skaičiai.

2.2 pav. Pasaulio tyrėjų paskelbtų CA WoS straipsnių, patenkančių į Top10 skaičiai (mln.) 2013–2021 m.

3.1 pav. 2017–2021 m. Lietuvos tyrėjų (pilkas stulpelis) ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų (žalsvas stulpelis) paskelbtų CA WoS straipsnių skaičiai.

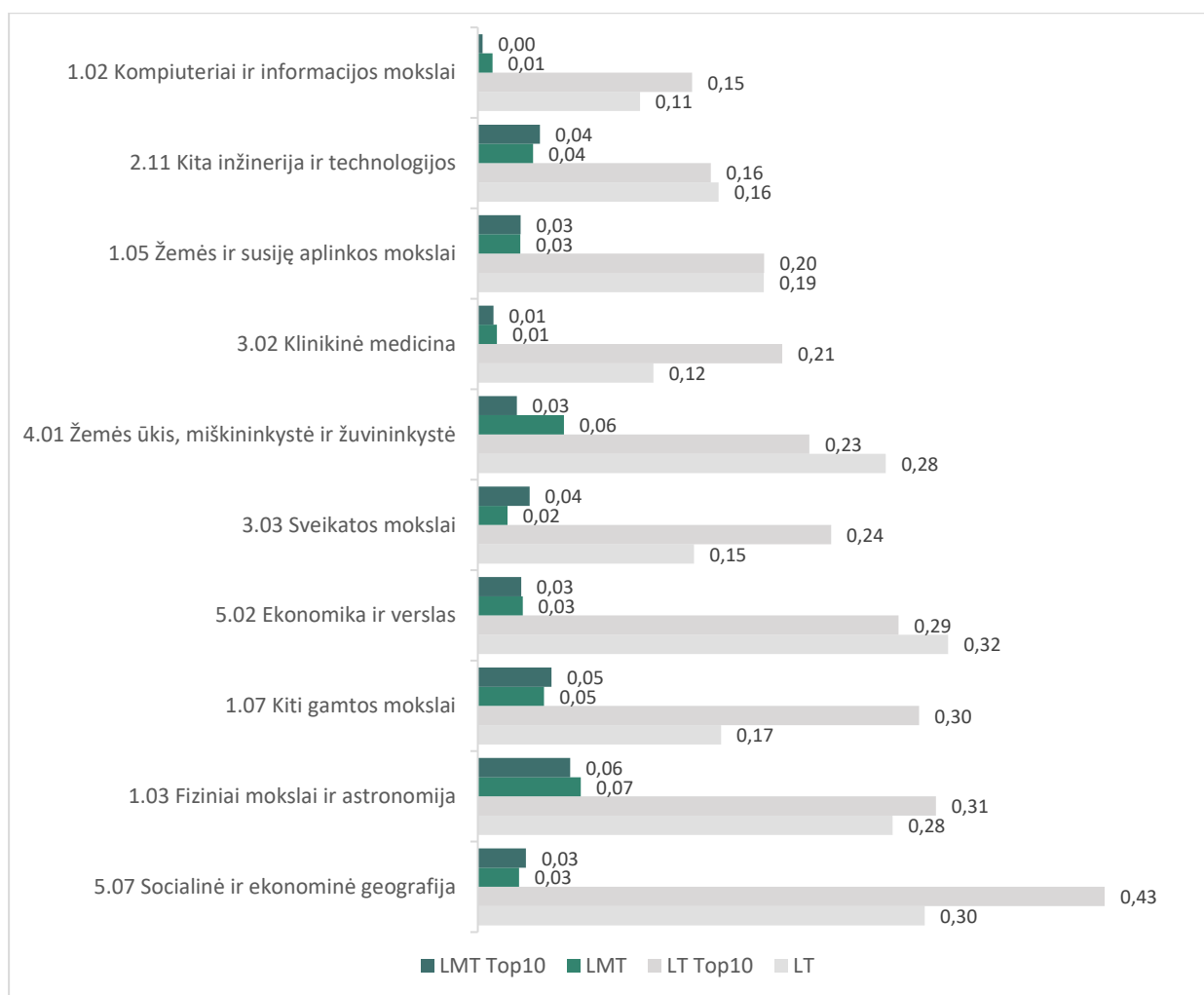
3.2 pav. 2017–2021 m. Lietuvos tyrėjų (pilkas stulpelis) ir Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų (žalsvas stulpelis) paskelbtų CA WoS straipsnių dalis (proc.).

2019–2020 m. duomenimis Lietuvos tyrėjų straipsnių (tarp jų ir Top10 straipsnių) skaičius CA WoS referuojamuose leidiniuose kasmet didėja (didėja ir šių straipsnių procentinė dalis). 2021 m. duomenys yra mažiau patikimi, nes duomenų bazėje dalies publikacijų dar trūksta.

2.4.2. Analizė pagal mokslo kryptis

Analizuota, kuriose mokslo kryptyse Lietuvos tyrėjams sekasi geriausiai, t. y. kurios kryptys pirmuoja pagal patekimą į Top10, lyginant publikacijas (esančias CA WoS), patenkančias tarp labiausiai cituojamų (Top10) su tos pačios krypties pasaulio tyrėjų publikacijomis, patenkančiomis tarp tos krypties Top10. Taip pat analizuotas Lietuvos tyrėjų publikacijų kiekio santykis su tos pačios krypties pasaulio tyrėjų publikacijų kiekiu (proc.) pagal Top10 produkcijos požiūriu pirmaujančias kryptis. Atrinkta dešimt sėkmingiausių kryptų (4 pav.). Minėti rodikliai palyginti su Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų publikacijų dalimi (proc.) tarp pasaulio tyrėjų publikacijų bei Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp Top10, dalimi (proc.) tarp pasaulio tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp Top10 toje kryptyje. Kryptys išskirtos pagal Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacijos (toliau – EBPO) (angl. *Organisation for Economic Co-operation and Development, OECD*) kryptų klasifikatorius¹.

¹ EBPO 1.05 Žemės ir susijusių aplinkos mokslų kryptis prilygintina geologijos, fizinės geografijos ir paleontologijos kryptims.

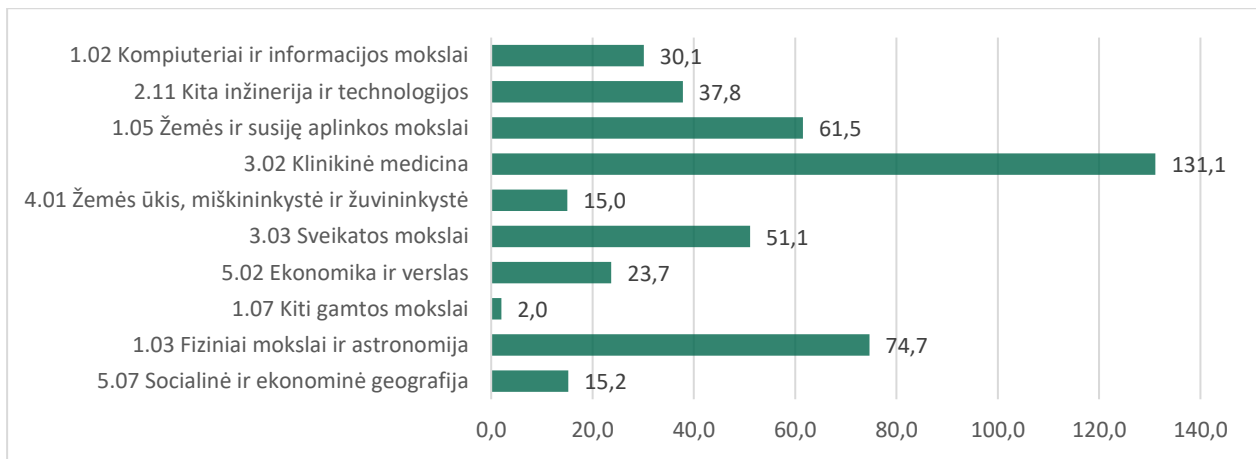
4 pav. Kryptys, kuriose Lietuvos tyrėjų publikacijos tarp pasaulio tyrėjų publikacijų 2017–2021 m. sudaro didžiausią dalį (proc.; LT stulpelis), Lietuvos tyrėjų labiausiai cituojamos publikacijos tarp labiausiai cituojamų pasaulio tyrėjų publikacijų 2017–2021 m. (proc.; LT Top10 stulpelis); bei Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų publikacijų dalys (proc.) tarp pasaulio tyrėjų publikacijų (proc.; LMT stulpelis) 2017–2021 m. Tarybos finansuotų Lietuvos tyrėjų publikacijų, patenkančių į Top10 dalys (proc.) tarp pasaulio tyrėjų publikacijų, patenkančių į Top10 toje kryptyje (proc.; LMT Top10 stulpelis) 2017–2021 m.

CA WoS 2022 m. sausio 24 d. duomenimis, 2017–2021 m. daugiausia (per 0,20 proc.), Lietuvos tyrėjų publikacijų, patenkančių į Top10, buvo šiose septyniose mokslo kryptyse (4 pav.): 5.07 Socialinės ir ekonominės geografijos (0,43 proc. nuo pasaulio tyrėjų publikacijų, patenkančių į Top10), 1.03 Fiziniai mokslai ir astronomija (0,31 proc.), 1.07 Kitų gamtos mokslų (0,30 proc.), 5.02 Ekonomikos ir verslo (0,29 proc.), 3.03 Sveikatos mokslų (0,24 proc.), 4.01 Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (0,23 proc.) bei 3.02 Klinikinės medicinos (0,21 proc.). 2017–2021 m. Lietuvos tyrėjų publikacijos užėmė didžiausią dalį tarp pasaulio tyrėjų publikacijų 5.02 Ekonomikos ir verslo (0,32 proc.), 5.07 Socialinės ir ekonominės geografijos (0,30 proc.), 1.03 Fizinių mokslų (0,28 proc.), 4.01 Žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės (0,28 proc.) bei 1.05 Žemės ir susijusių aplinkos mokslų (0,19 proc.) kryptyse.

1.05 Kompiuteriai ir informacijos mokslai, 2.11 Kita inžinerija ir technologijos bei 1.05 Žemės ir susiję aplinkos mokslų kryptys produkuoja palyginti daug publikacijų (atitinkamai – 0,19 proc., 0,16 proc. ir 0,11 proc.), tačiau nepatenka tarp svarbiausių septynių krypčių Lietuvoje pagal citavimų skaičių.

Tuo tarpu, lyginant Tarybos finansuojamų Lietuvos tyrėjų publikacijų, patenkančių tarp labiausiai cituojamų publikacijų, dalį pasaulyje (proc.) su Tarybos finansuojamų Lietuvos tyrėjų publikacijų dalimi pasaulyje (proc.) išsiskiria 3.03 Sveikatos mokslų kryptis (atitinkamai – 0,04 proc. ir 0,02 proc.).

2017–2021 m. keturiose didžiausiose pagal Lietuvos tyrėjų citavimų skaičių kryptyse – 5.07 Socialinė ir ekonominė geografija, 1.03 Fiziniai mokslai, 1.07 Kiti gamtos mokslai ir 5.02 Ekonomika ir verslas – patenka (atitinkamai) 15 222, 74 651, 1 996 ir 23 719 (5 pav.) pasaulio tyrėjų labiausiai cituojamų publikacijų.

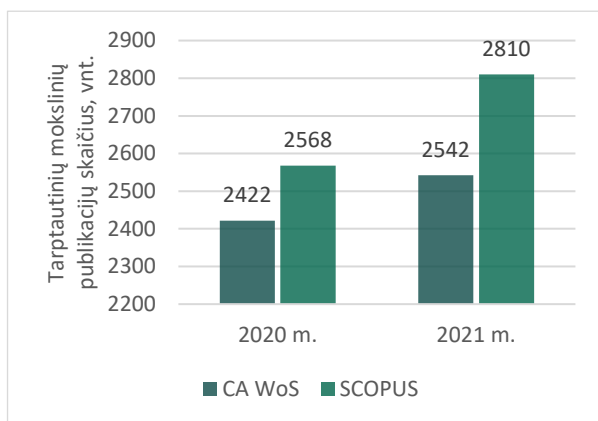

5 pav. Pasaulio tyrėjų publikacijų, patenkančių į Top10, skaičius (tūkst.) pasirinktose kryptyse 2017–2021 m.

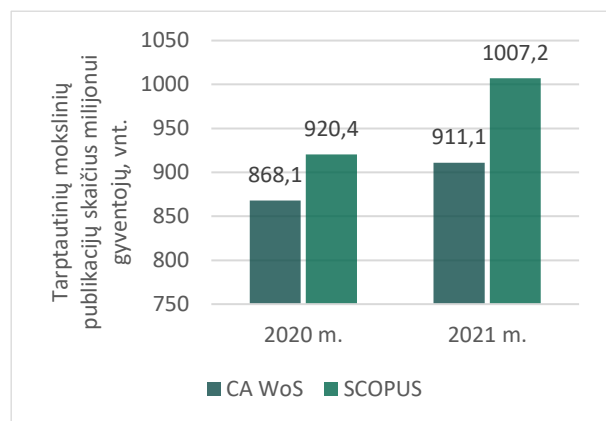
2.5. Tarptautinės bendros mokslinės publikacijos

Europos inovacijų švieslentėje (angl. *European Scoreboard*) 2020 m. vienas iš 27 rodiklių, pagal kuriuos vertinamos Europos šalys, yra tarptautinių bendrų mokslinių publikacijų skaičius milijonui gyventojų. Nors Europos inovacijų švieslentėje naudoti tik „Elsevier Scopus“ duomenų bazės (toliau – Scopus) duomenys, apžvelgėme situaciją abiejose Tarybos prenumeruojamose duomenų bazėse – CA WoS ir Scopus.

CA WoS duomenų bazės 2022 m. sausio mėn. 24 d. duomenimis Lietuvos tyrėjai 2020–2021 m. yra paskelbę 2542 tarptautines bendras mokslines publikacijas, Scopus duomenimis – 2810 publikacijų (atitinkamai po 868911,1 ir 920720,4 straipsnio milijonui Lietuvos gyventojų). Lyginant su 2019–2020 m. duomenimis, tokių publikacijų skaičius 2020 m. išaugo abiejose duomenų bazėse: CA WoS – 120 vnt. (padidėjo 5,0 proc.), Scopus – 242 vnt. (padidėjo 9,4 proc.) (6 pav.). Lietuvos gyventojų skaičiaus pokytis per dvejus metus nefiksuotas – 2020 ir 2021 m. nuolatinių gyventojų buvo 2,79 mln., tad straipsnių skaičius milijonui gyventojų tiesiogiai palyginamas abiem metais. Tarptautinių bendrų mokslinių publikacijų, tenkančių milijonui gyventojų, rodikliai pavaizduoti 7 pav. Tokių publikacijų skaičius milijonui gyventojų CA WoS duomenimis padidėjo 43,0 vnt., Scopus duomenimis – 86,8 vnt.

6 pav. Lietuvos tyrėjų 2020 ir 2021 m. paskelbtų bendrų tarptautinių mokslinių publikacijų, referuojamų CA WoS ir Scopus duomenų bazėse, skaičius.

7 pav. Lietuvos tyrėjų 2020 ir 2021 m. paskelbtų bendrų tarptautinių mokslinių publikacijų, referuojamų CA WoS ir Scopus duomenų bazėse skaičius, tenkantis milijonui gyventojų.

Daugiausiai bendrų tarptautinių mokslinių publikacijų 2020 m. Lietuvos tyrėjai yra paskelbę su Vokietijos (pagal CA WoS ir Scopus duomenų bazių duomenis atitinkamai 559 ir 562), Lenkijos (541 ir 572) bei Jungtinės Karalystės (498 ir 538) tyrėjais (išsamiau – Ataskaitos priede Nr. 17).

2.6. Biudžetiniai asignavimai ir lėšų panaudojimas

2021 m. asignavimų planas – 22329,0 tūkst. Eur. Išsamiau apie biudžetinius asignavimus ir lėšų panaudojimą Ataskaitos priede **Nr. 18**.

Priemonės „*Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra*“ (*valstybės biudžeto lėšos*) (valdymo išlaidos ir mokslo finansavimas) nepanaudotos lėšos sudaro 111,5 tūkst. Eur. Didžiausią valstybės biudžeto nepanaudotų lėšų dalį (106,9 tūkst. Eur) sudaro lėšos, skirtos programiniam konkursiniam mokslinių tyrimų ir kitų veiklų finansavimui. 106,9 tūkst. Eur programos lėšos nebuvo įsisavintos pagal planą, vykdančiosioms institucijoms grąžinus lėšas dėl vykdant projektus įvykusių pokyčių arba siekiant panaudoti lėšas racionaliau. Sutaupyta 4,6 tūkst. Eur valstybės biudžeto lėšų, skirtų valdymui: 3,3 tūkst. Eur darbo užmokesčio fondo – dėl personalo kaitos ir darbuotojų laikino nedarbingumo, 1,3 tūkst. Eur – dėl mažesnio nei planuota pirkimų poreikio.

Priemonės „*Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra* (*Techninės paramos 2014–2020 m., ES SF bei BFL lėšos*)“ nepanaudotos lėšos sudaro 198,60 tūkst. Eur, iš jų 9,3 tūkst. Eur yra sutaupytos darbo užmokesčio ir socialinio draudimo įmokų lėšos (dėl darbuotojų laikino nedarbingumo ir personalo kaitos), 152,6 tūkst. Eur – dėl mažesnio nei planuota MTEP paslaugų pirkimų poreikio, suderinus su Ministerija, atsisakius skelbti konkursus mokslinėms išvykoms ir vertinti studentų projektų ataskaitas, sutaupius (nepanaudojus) lėšų ekspertiniam vertinimui. Be to, ekstremalios padėties dėl pandemijos sąlygomis buvo atsisakyta vykdyti fizines patikras projektų įgyvendinimo vietose bei vykti į komandiruotes. Sutaupytos prekių ir paslaugų straipsnių lėšos sudarė 36,7 tūkst. Eur, nepanaudotos lėšos, numatytos viešinimo priemonėms ir internetinei reklamai, Informacinių grafikų paslaugų pirkimas buvo atidėtas iki 2022 m., siekiant, kad informaciniuose grafikuose būtų apžvelgta kuo daugiau aktualios informacijos. Be to, didžioji dalis numatytų paslaugų įsigytos už mažesnę, nei planuotą, kainą.

Priemonės „*Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra* (2014–2021 m. *EEE/Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšos*)“ nepanaudotos lėšos sudarė 33,1 tūkst. Eur. Dėl mažesnių nei planuota pirkimų kainų sutaupyta 32,0 tūkst. Eur prekių ir paslaugų straipsnių lėšų. 1,1 tūkst. Eur sutaupyta dėl mažesnių sąnaudų ligos pašalpoms.

Priemonės „*Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtros* (2014–2021 m. *EEE/Norvegijos dvišalio bendradarbiavimo lėšos*)“ nepanaudotos lėšos sudarė 40,0 tūkst. Eur, kadangi dėl pandemijos nevyko planuoti renginiai.

Priemonės „*Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtros* (2014–2021 m. *EEE finansinės paramos ir bendrojo finansavimo lėšos*)“ nepanaudotos lėšos sudarė 281,7 tūkst. Eur, kadangi ne visi projektų vykdytojų partneriai užsieniečiai deklaravo išlaidas už 2021 m.

Tarybos 2021 m. išlaidų panaudojimas (apie jį išsamiau Ataskaitos priede **Nr. 18**). Valdymo išlaidos sudarė 15,6 proc. suplanuotų Tarybos asignavimų. Ataskaitinio laikotarpio pabaigoje biudžetinių lėšų sąskaitoje pinigų likutis buvo 0 Eur. Projektams vykdyti skirtų ES ir kitos tarptautinės paramos lėšų likutis banko sąskaitose ataskaitinio laikotarpio pabaigoje sudarė 1309,7 tūkst.

Pirmininkas

Romas Baronas

2022 m. vasario 28 d.

3. Priedai

Priedas Nr. 1. Pateikti siūlymai dėl mokslininkų rengimo, MTEP politikos (įskaitant teisės aktų projektus)

LR Seimui (jo komitetams, kanceliarijai):

Dėl tvaraus ir ilgalaikio MTEP konkursinio programinio finansavimo. Taryba atkreipė dėmesį dėl nepakankamų jai skiriamų valstybės biudžeto asignavimų konkursiniam MTEP projektų finansavimui. Pateikti argumentai, kaip politiką formuojančios institucijos galėtų priimti sprendimus dėl nuoseklaus ir konkurencingo MTEP programinio konkursinio finansavimo užtikrinimo ilgalaikėje perspektyvoje. Paprašyta nuosekliai didinti finansavimą, kad per septynerius metus būtų valstybės biudžeto metiniai asignavimai programiniam konkursiniam finansavimui pasiektų bent pasiektų bent 35 mln. Eur (2021–04–26 Nr. 4S–584).

Dėl Mokslo ir studijų įstatymo NR. XI–242 4, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto. Išnagrinėjusi pateiktą LR mokslo ir studijų įstatymo (toliau – MSĮ) Nr. XI–242 4, 17 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą Nr. XIVP–239 (toliau – Projektas), Taryba išreiškė palaikymą iniciatyvai tobulinti Lietuvos akademinės etikos modelį ir pritarė, kad reikia skubiai keisti MSĮ nuostatas dėl skundo nagrinėjimo termino (jį pailginant) ir įteisinti LR akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus (toliau – Kontrolierius) teisę atsisakyti nagrinėti skundą, jei jo nagrinėjimas gali sukelti viešųjų ir privačių interesų konfliktą. Pažymėta, kad akademinė bendruomenė ir įstatymų leidėjai turėtų įsitraukti į diskusijas dėl Kontrolieriaus taikomų priemonių už akademinės etikos pažeidimus, jų privalomumo pobūdžio, nes didesnė dalis LR veikiančių ombudsmenų priimamų sprendimų yra rekomendacinio pobūdžio. Atkreiptas dėmesys į tai, jog Projekte numatomos Kontrolieriaus taikomos priemonės už akademinės etikos pažeidimus ir jų privalomumo pobūdis neatitinka Lietuvos MSI autonomijos principų bei visos LR ombudsmenų sistemos. Pasiūlyta MSĮ įtvirtinti teisę kreiptis į Kontrolierių tik po to, kai bus priimtas konkrečios MSI Etikos komisijos sprendimas. Taip pat atkreiptas dėmesys, kad Projekto pasiūlymai turėtų koreliuoti su MSĮ keliamais tikslais – stiprinti akademinę ir ypač etikos kultūrą (2021–05–07 Nr. 4S–617).

Dėl Lietuvos Respublikos technologijų ir inovacijų įstatymo Nr. XIII–1414 2, 6, 10, 11, 14, 18, 19, 21, 23, 25, 26 ir 27 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto, Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI–242 14, 18 ir 84 straipsnių pakeitimo įstatymo projekto ir Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo Nr. VIII–935 8 straipsnio pakeitimo įstatymo projekto. Taryba atkreipė LR Seimo Švietimo ir mokslo komiteto dėmesį į tai, jog MSĮ projekte numatyta LR Vyriausybės įgaliota institucija, kuri vykdys veiklas, galimai dubliuoja MSĮ 15 straipsnyje Tarybai priskirtas veiklas. Taip pat pareikšta pastabų, kad į MSĮ projekto derinimą neįtrauktos visos suinteresuotos institucijos, t. y. nesilaikyta LR teisėkūros pagrindų įstatyme įtvirtintų principų (2021–11–12 Nr. 4S–1087).

Dėl LR mokslo ir studijų įstatymo Nr. XI–242 15, 73 straipsnių pakeitimo ir papildymo 24 straipsniu įstatymo projekto. Taryba pareiškė neprieštaraujanti siūlomam MSĮ projekto 15 straipsnio pakeitimui, kuris numato, kad Tarybos savininko teises ir pareigas įgyvendins LR Vyriausybė, išsaugant nuostatą, kad Tarybos pirmininką skirtų LR Seimas. Atkreiptas dėmesys, kad MSĮ projekto 15 straipsnio redakcijai parengti ir suderinti būtina skirti daugiau laiko. Pastebėta, kad MSĮ projektas neturėtų būti svarstomas ypatingos skubos tvarka, nes tai neleidžia tinkamai išgryninti ir aiškiai apibrėžti planuojamų Tarybos funkcijų, išvengti MSĮ nuostatų galimų priešpriešų ir nenuoseklumo (2021–11–30 Nr. 4S–1122).

LR Vyriausybei (jos kanceliarijai):

Dėl lituanistikos mokslinių tyrimų plėtros 2021–2030 metų kryptių. Taryba atkreipė dėmesį, kad jos parengtas dokumentas „Lituanistikos mokslinių tyrimų plėtros 2021–2030 metų kryptys“ siekia užtikrinti LR Vyriausybės patvirtintų „Lituanistikos mokslinių tyrimų plėtros 2012–2020 metų kryptių“ tęstinumą, taip pat HSM bei jų branduolio – lituanistikos tyrimų – integraciją į valstybės mokslo, švietimo, kultūros, ekonomikos ir inovacijų politiką artimiausiam dešimtmečiui apibrėžiančius strateginius dokumentus – 2021–2030 metų Nacionalinį pažangos planą (NPP) bei atitinkamas jo programas. Taryba paprašė Ministerijos papildyti NPP: Mokslo plėtros programoje apibrėžti HSM vaidmenį ir numatyti, kaip bus

įgyvendinamas MSĮ įtvirtintas lituanistikos prioriteto įgyvendinimas, taip pat ir Valstybinės lituanistinių tyrimų ir sklaidos programos tęstinumą po 2024 m. (2021–05–27 Nr. 4S–666).

LR švietimo, mokslo ir sporto ministerijai:

Dėl pirmosios ataskaitos apie UNESCO rekomendacijos dėl mokslo ir mokslininkų įgyvendinimą. Taryba pateikė atsakymus į Jungtinių Tautų švietimo, mokslo ir kultūros organizacijos (UNESCO) pirmosios nacionalinės ataskaitos apie UNESCO rekomendacijos dėl mokslo ir mokslininkų (2017) įgyvendinimo pateiktus klausimus. Taip pat pateikta Tarybos koordinuotos darbo grupės parengta Lietuvos apžvalga dėl UNESCO rekomendacijų dėl mokslo ir mokslininkų įgyvendinimo (2021-03-24 Nr. 4S–501).

Dėl ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų tematikų. Taryba pateikė Ministerijai siūlymus dėl VMTI pateiktų ilgalaikių institucinių MTEP programų (toliau – Programos) tematikų ir joms skiriamų valstybės biudžeto asignavimų. Pasiūlyta tvirtinti 42 Programų tematikas, o 1 tematiką – pataisyti pagal aptarimo, vykusio 2021 m. rugsėjo 6 d. rezultatus. Atkreiptas dėmesys, jog Ministro 2011 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. V–153 patvirtintame Ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų inicijavimo, tvirtinimo, vykdymo ir vertinimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas) nėra detalizuota Programų finansavimo struktūra ir dėl šios aplinkybės Taryba neturėjo galimybių įvertinti Programoms įgyvendinti nurodytų lėšų pagrįstumo. Pasiūlyta koreguoti Aprašą ir apibrėžti Programų finansavimo struktūrą, numatant, kad Programos vykdymui skirtos lėšos apimtų Programą vykdančių tyrėjų darbo užmokestį ir kitas tikslines Programos vykdymo išlaidas (pavyzdžiui, specializuotiems duomenims įsigyti, tyrėjų mobilumui, rezultatų sklaidai ir pan.), kurių pobūdis bei apimtis turėtų būti detalizuota Apraše. Taip pat pasiūlyta tikslinti Programas vykdančių VMTI finansavimo modelį (Tarybos siūlymai Ministerijai pateikti 2020 m. birželio 18 d. rašte Nr. 4S–590 „Dėl valstybinių mokslinių tyrimų institutų ilgalaikių institucinių mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programų“) (2021–09–23 Nr. 4S–965).

Dėl MTEP vertinimo ir finansavimo. Reaguodama į Ministerijos mokslo ir studijų finansavimo modelio atnaujinimo darbo grupės MTEP vertinimo ir finansavimo pogrupyje pristatytą pranešimą „MTEP veiklos vertinimo ir finansavimo pogrupio siūlymai“, Taryba pateikė siūlymus dėl vertinamojo vieneto dydžio, doktorantūros lygio vertinimo per palyginamąjį ekspertinį MTEP vertinimą, palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo rezultatų naudojimo vertinant ir akredituojant I ir II pakopos studijų programas, palyginamojo ekspertinio MTEP vertinimo vertinamųjų vienetų, MTEP veiklos perspektyvumo vertinimo balų reikšmių sandaros ir MTEP vertinimų skaičiaus mažėjimo (2021–06–04 Nr. 4S–694).

Dėl mokslo ir studijų duomenų bazių atrankos ir prenumeratos finansavimo metodikos projekto derinimo. Taryba, išnagrinėjusi Ministerijos pateiktą duomenų bazių atrankos ir prenumeratos finansavimo metodikos (toliau – Metodika) projektą, pasiūlė tikslinti Metodikos II skyriaus 7 punkto formuluotę dėl duomenų bazių (toliau – DB) reitingavimo Lietuvos mokslinių bibliotekų asociacijos (toliau – LMBA) parengtuose sąrašuose, įtraukti reitingavimą pagal kiekvienos institucijos poreikį. Taip pat pasiūlyta Metodikos priede esančioje Duomenų bazių atrankos kriterijų ir rodiklių lentelėje naudoti visatekščių duomenų bazių apibrėžtį, nurodytą Metodikos 5 punkte (t. y. į formuluotes įtraukti knygų dalis).

Pritarta Metodikoje pateiktoms proporcijoms, pagal kurias bus skirstomos duomenų bazių prenumeratai skirtos lėšos, bet išreikšta abejonė dėl proporcijų perskirstymo. Tarybos manymu, proporcijų perskirstymą ekspertų darbo grupė turėtų atlikti tik esant konkrečiam jų perskirstymo poreikiui bei atsižvelgiant į ankstesnių metų duomenų bazių prenumeratos panaudą (2021–11–26 Nr. 4S–1118).

Dėl kolegijų MTEP ir meno veiklos vertinimo. Taryba, apibendrinusi pirmą kartą atlikto kolegijų MTEP vertinimo rezultatus, atkreipė dėmesį, kad vykdant kolegijų vertimą vadovaujantis Kasmetiniu kolegijų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinimo tvarkos aprašu, pagal kurį kolegijų mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos vienetų (mokslo darbų) rūšys yra vienodos visoms mokslo sritims, negalima tiesiogiai vadovautis Kasmetinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinimo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas), pagal kurį mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos vienetų (mokslo darbų) rūšys skirtingose mokslų srityse yra skirtingos ir skirtingai vertinamos. Taryba pasiūlė

mokslinių tyrimų rezultatų sklaidos vienetus (mokslo darbus) vertinti pagal tas pačias nuostatas ir taikyti Aprašo nuostatas visų MSI MTEP bei meno veiklai vertinti (2021–07–08 Nr. 4S–779).

Dėl palyginamojo ekspertinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo reglamento pakeitimo ir papildymo. Taryba pateikė siūlymą dėl Palyginamojo ekspertinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo reglamento, patvirtinto Ministro 2017 m. rugsėjo 26 d. įsakymu Nr. V–706 „Dėl Palyginamojo ekspertinio mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros vertinimo reglamento patvirtinimo“, pataisų (2021–05–06 Nr. 4S–614).

Dėl meno doktorantūros teisės suteikimo. Taryba, įvertinusi VDA 2021 m. kovo 3 d. prašymą Nr. (14.5)–SD–56 „Dėl meno doktorantūros teisės suteikimo“, rekomendavo suteikti Vilniaus dailės akademijai meno doktorantūros, kurią vykdytų kartu su KTU, teisę architektūros meno kryptyje (2021–10–29 Nr. 4S–1060).

Dėl mokslo doktorantūros teisės suteikimo. Taryba, įvertinusi VGTU 2021 m. kovo 22 d. prašymą Nr. 10.6–1704–10.19 E–3151 „Dėl komunikacijos ir informacijos mokslo krypties mokslo doktorantūros teisės suteikimo“, rekomendavo suteikti VGTU komunikacijos ir informacijos mokslo krypties doktorantūros, kurią vykdytų kartu su VDU, teisę (2021–06–29 Nr. 4S–763).

Dėl vykdomų mokslo doktorantūrų vertinimo. Taryba pateikė apibendrinamąsias išvadas bei siūlymus dėl doktorantūrų veiklos tęstinumo. Pirmuoju siūlymu rekomenduota, kad veiklą tęstų 21 iš 25 įvertintų doktorantūrų, o 4 vykdomas doktorantūras pasiūlyta koreguoti per nurodytus terminus. Antruoju siūlymu rekomenduota, kad veiklą tęstų 29 iš 32 įvertintų doktorantūrų, 2 vykdomas doktorantūras pasiūlyta koreguoti per nurodytus terminus (2021–01–29 Nr. 4S–61; 2021–06–29 Nr. 4S–761).

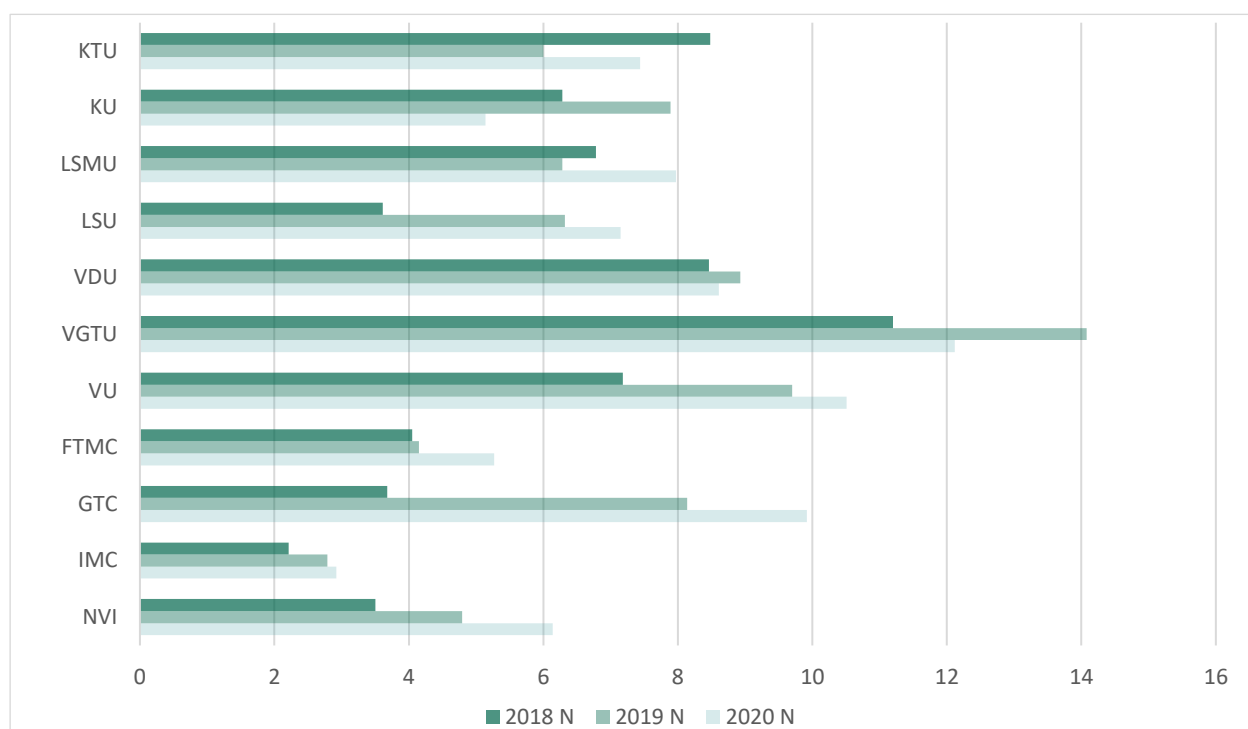
Dėl kasmetinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų ir kolegijų vertinimo kriterijų svorio koeficientų. Vykdydama MSĮ numatytą pavedimą, Taryba pateikė siūlymą dėl kasmetinio universitetų ir mokslinių tyrimų institutų bei kolegijų vertinimo kriterijų svorio koeficientų (2021–08–23 Nr. 4S–830).

Dėl mokslo doktorantūros nuostatų. Taryba pateikė siūlymus dėl numatytos vykdyti vadinamosios „industrinės“ doktorantūros pavadinimo ir reglamentavimo. Tarybos nuomone, terminas „industrinė“ doktorantūra yra per siauras; pasiūlyta įteisinti tikslesnį terminą ir šią doktorantūrą vadinti „tikslinė mokslo doktorantūra“. Taryba pasiūlė inicijuoti mokslo doktorantūros vykdymą reglamentuojančių MSĮ (Nr. XI–242) 52 ir 77 straipsnių patikslinimą, įtraukiant ne tik įmones, bet ir įstaigas, kad universitetams ir universitetams kartu su mokslinių tyrimų institutais būtų sudarytos sąlygos plėtoti mokslo doktorantūrą bendradarbiaujant su doktorantūros krypčių aukšto lygio mokslinius tyrimus ir (ar) eksperimentinės plėtros darbus vykdančiomis įmonėmis ir įstaigomis. Pateiktas siūlymas vykdyti tokią doktorantūrą konkurso būdu, t. y. skiriamos valstybės finansuojamos vietos turėtų būti paskirstytos konkurso būdu, kaip yra reglamentuota MSĮ. Mokslo doktorantūros nuostatuose pasiūlyta įteisinti tikslinę mokslo doktorantūrą, jos vykdymą reglamentuojant naujame VIII skyriuje (2021–12–01 Nr. 4S–1124).

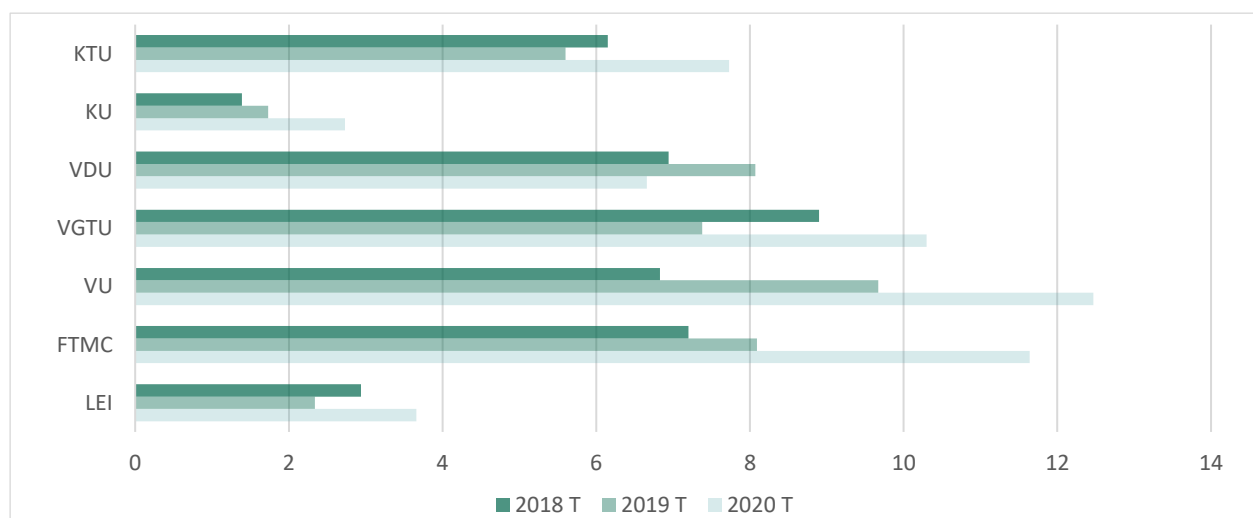
2021 metais Taryba įvertino 12,7 tūkst. Institucijų pateiktų 2020 m. paskelbtų mokslo sklaidos vienetų (darbų):

- mokslo sklaidos vienetų (darbų) – 8,1 tūkst.;
- Top10 sklaidos vienetų (darbų) – 3,1 tūkst.;
- tarptautinių projektų – 0,27 tūkst.;
- užsakymų iš ūkio subjektų – 1,2 tūkst.;
- patentų (ar patentų paraiškų) licencinių sutarčių – 0,04 tūkst.

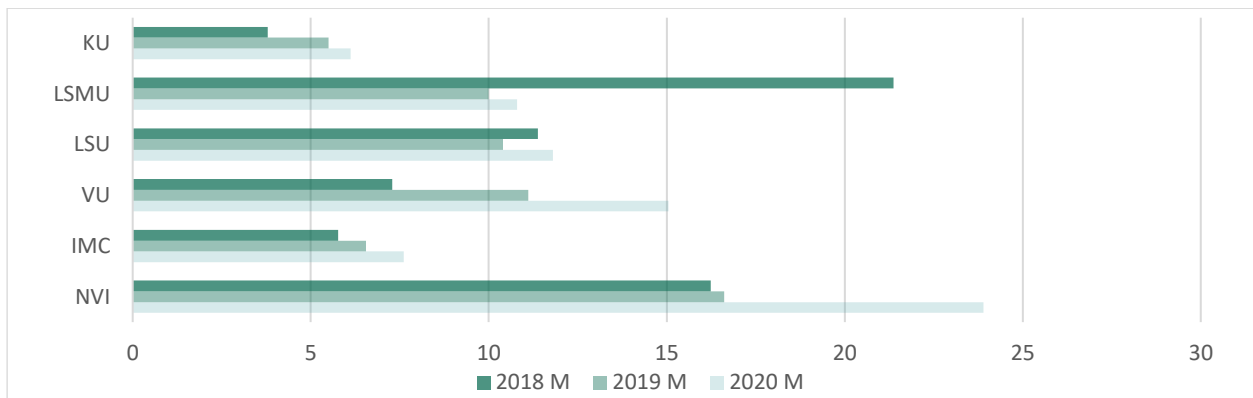
1–4 paveiksluose parodyta, kiek už 2018, 2019 ir 2020 m. NTMA mokslo sklaidos vienetų (darbų) MSI surinko taškų, tenkančių MSI vienam mokslininko visos darbo dienos atitikmeniui (toliau – MVDDA) pagal mokslo sritį (Ti). Jei MSI mokslo srityje deklaravo mažiau nei 2 MVDDA, jų Ti-toje mokslo srityje nerodomas, taip pat neįtrauktos tos MSI, kurių Ti mokslo srityje mažesnis nei 1.

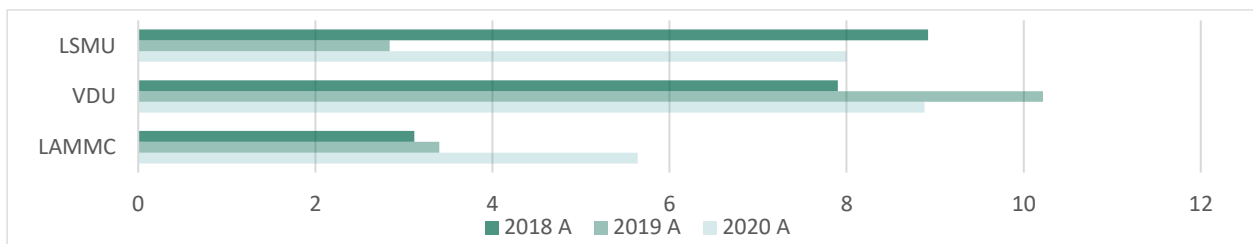
1 pav. MSI taškai, tenkantys MSI vienam MVDDA pagal mokslo sritį (Ti). y ašyje nurodyta MSI Ti, x ašyje – MSI. N – gamtos mokslų sritis.

2 pav. MSI taškai, tenkantys vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (Ti). y ašyje nurodyta MSI Ti, x ašyje – MSI. T – technologijos mokslų sritis.

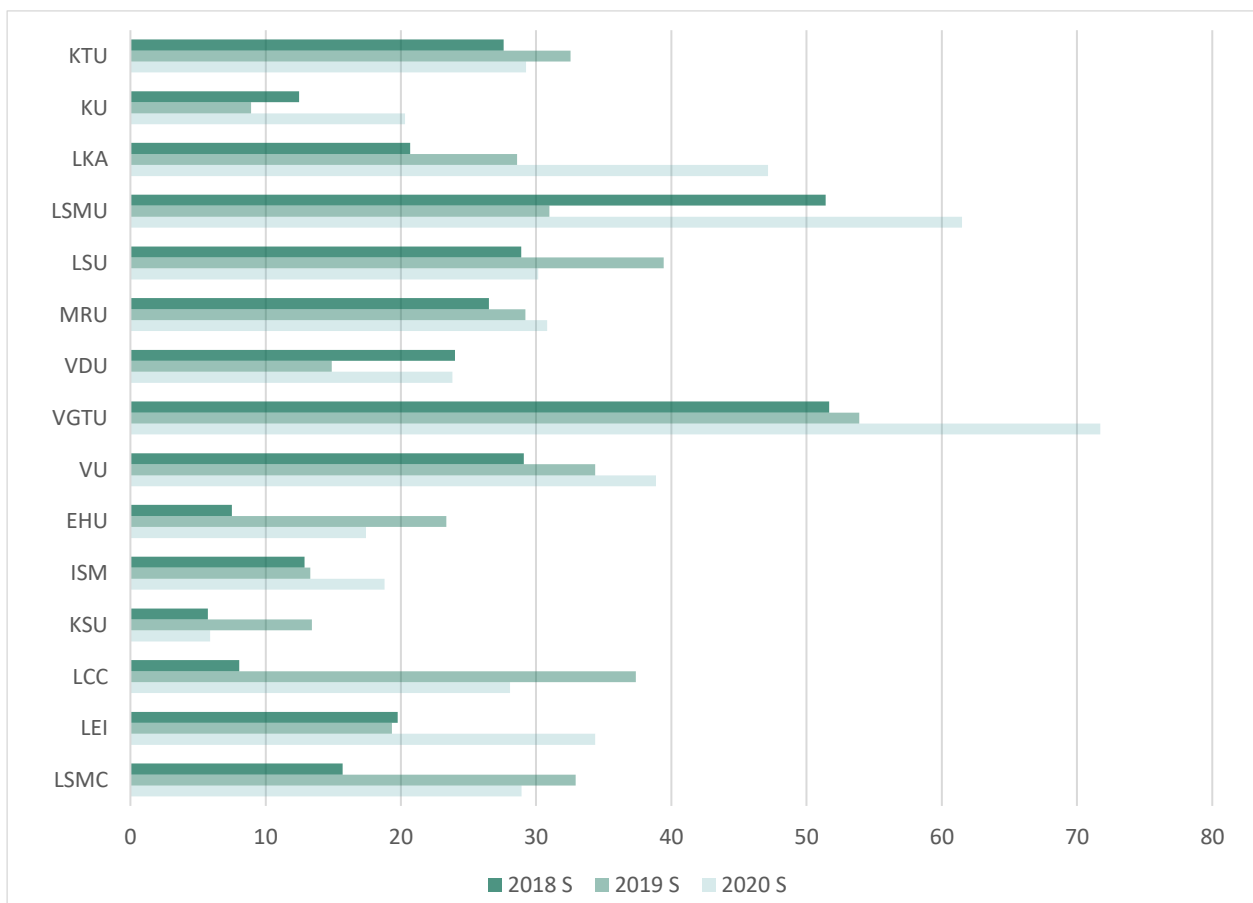

3 pav. MSI taškai, tenkantys vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (T_i). y ašyje nurodyta MSI T_i , x ašyje – MSI. M – medicinos ir sveikatos mokslų sritis.

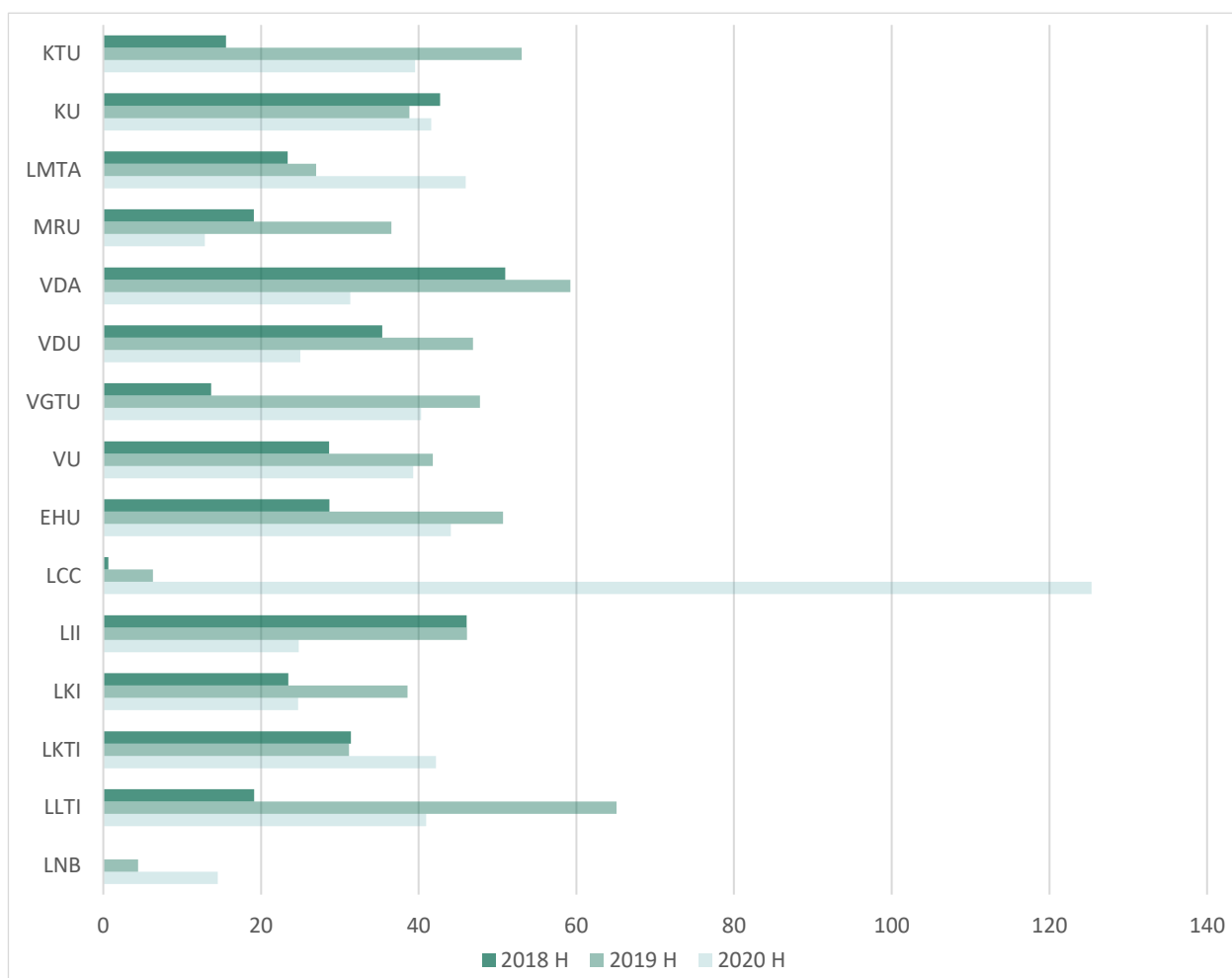

4 pav. MSI taškai, tenkantys vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (T_i). y ašyje nurodyta MSI T_i , x ašyje – MSI. A – žemės ūkio mokslų sritis.

5–6 paveiksluose parodyta, kiek už 2018, 2019 ir 2020 m. HSM sričių mokslo sklaidos vienetų (darbus) MSI surinko taškų, tenkančių vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (T_i). Jei MSI mokslo (meno) srityje deklaravo mažiau nei 2 MVDDA, jų T_i toje mokslo (meno) srityje nerodomas, taip pat neįtrauktos tos MSI, kurių T_i mokslo (meno) srityje mažesnis nei 1.

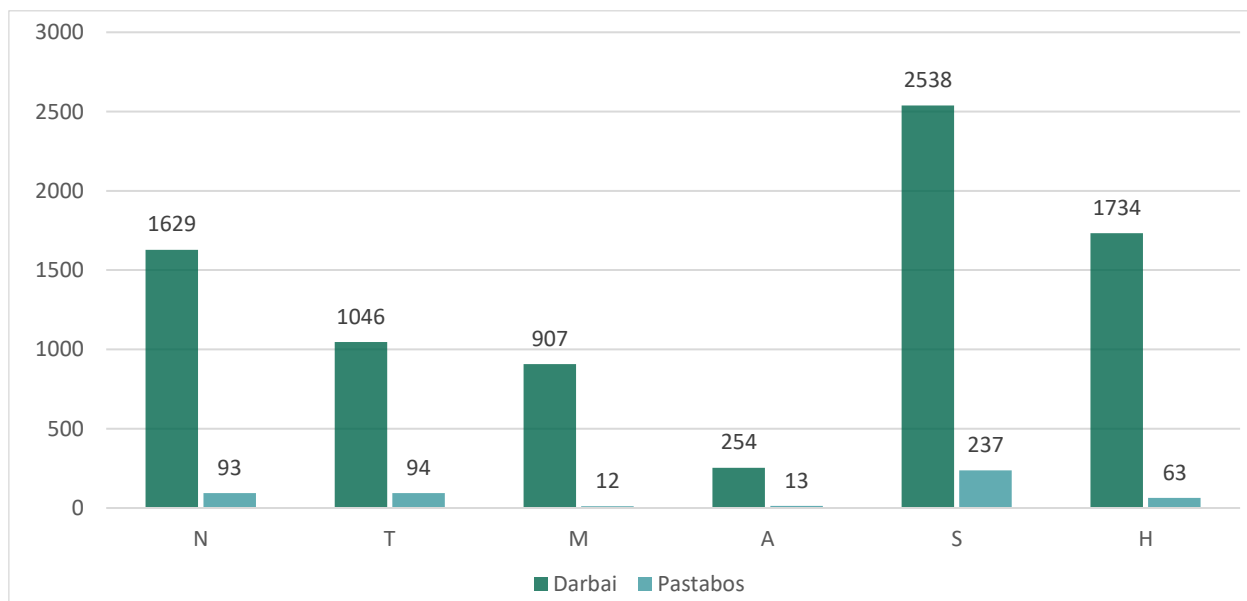

5 pav. MSI taškai, tenkantys vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (T_i). y ašyje nurodyta MSI T_i , x ašyje – MSI. S – socialinių mokslų sritis.

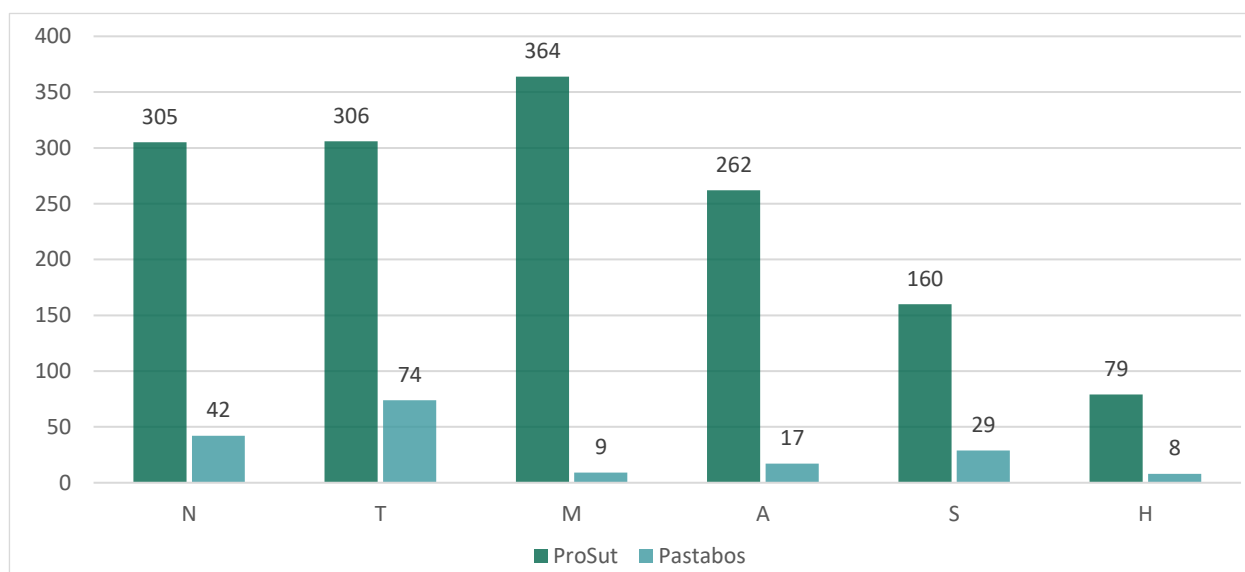
6 pav. MSI taškai, tenkantys vienam MSI MVDDA pagal mokslo sritį (T_i). y ašyje nurodyta MSI T_i , x ašyje – MSI. H – humanitarinių mokslų sritis.

2021 m. MSI pateikė 512 pastabų dėl mokslo sklaidos vienetų (darbų) vertinimo, tai sudaro apie 6 procentus visų vertintų mokslo sklaidos vienetų (darbų). Daugiausiai (po 9 proc.) pastabų buvo pateikta dėl technologijos ir socialinių mokslų mokslo sklaidos vienetų (darbų) vertinimo (7 pav.).

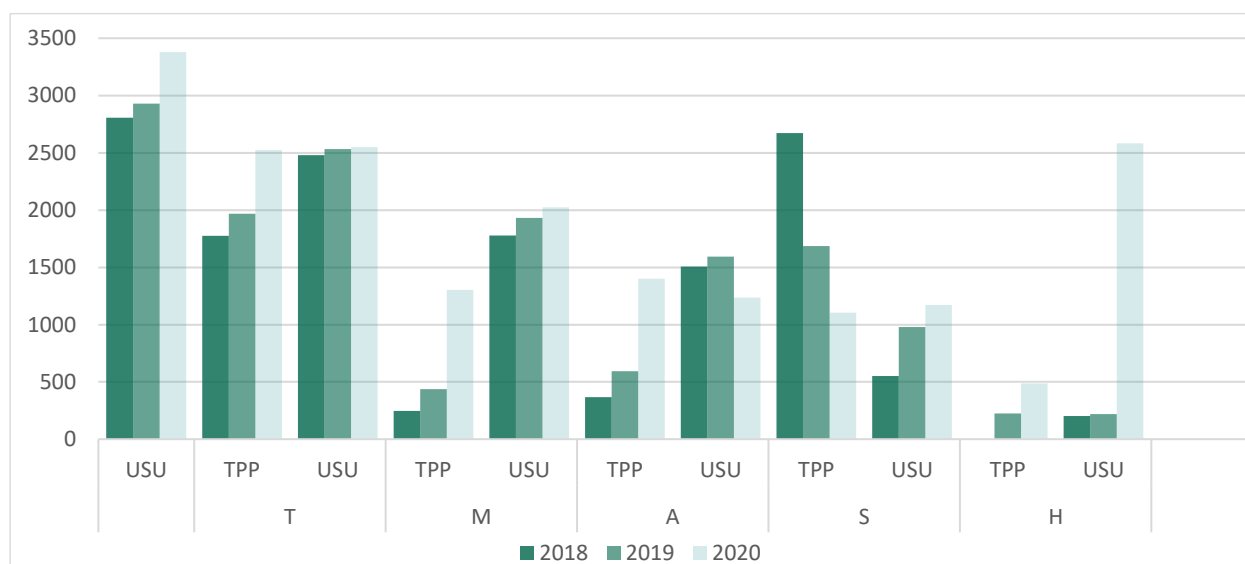
7 pav. Mokslo sričių ekspertų įvertinti mokslo sklaidos vienetai (darbai) ir MSI pateiktos pastabos dėl vertinimo techninių klaidų. y ašyje nurodyta mokslo sklaidos vienetų (darbų) ir MSI pateiktų pastabų skaičius, vnt., x ašyje – mokslo sritys: N – gamtos, T – technologijos, M – medicinos ir sveikatos, A – žemės ūkio, S – socialinių, H – humanitarinių mokslų.

2021 m. MSI pateikė 179 pastabas dėl projektų ir sutarčių vertinimo (tai sudarė 12 proc. visų vertintų projektų ir sutarčių) (8 pav.) Daugiausia pastabų buvo pateikta technologijos (24 proc.) bei socialinių mokslų (18 proc.) srityse.

8 pav. Ekspertų įvertinti MTEP projektai ir sutartys, licencinės sutartys ir MSI pateiktos pastabos dėl vertinimo techninių klaidų. y ašyje nurodyta MTEP projektų ir sutarčių bei MSI pateiktų pastabų skaičius, vnt.; x ašyje – mokslo sritys: N – gamtos, T – technologijos, M – medicinos ir sveikatos, A – žemės ūkio, S – socialinių, H – humanitarinių mokslų.

2020 m. MSI vykdytų MTEP projektų ir sutarčių įskaitytos lėšos pagal mokslo sritis (lyginant jas su 2019 ir 2018 m. įskaitytomis lėšomis) parodytos 9 pav. 2018 m. visose mokslo srityse, išskyrus SM, žymiai didesnės sumos buvo įskaitytos už MSI vykdytus ūkio subjektų MTEP užsakymus. 2019 m. tendencija išliko ta pati, bet skirtumai tarp USU ir TPP, ypač NM srities atveju, sumažėjo. 2020 m. skirtumai tarp USU ir TPP įskaitytų lėšų dar labiau sumažėjo visose mokslo srityse, išskyrus HM.

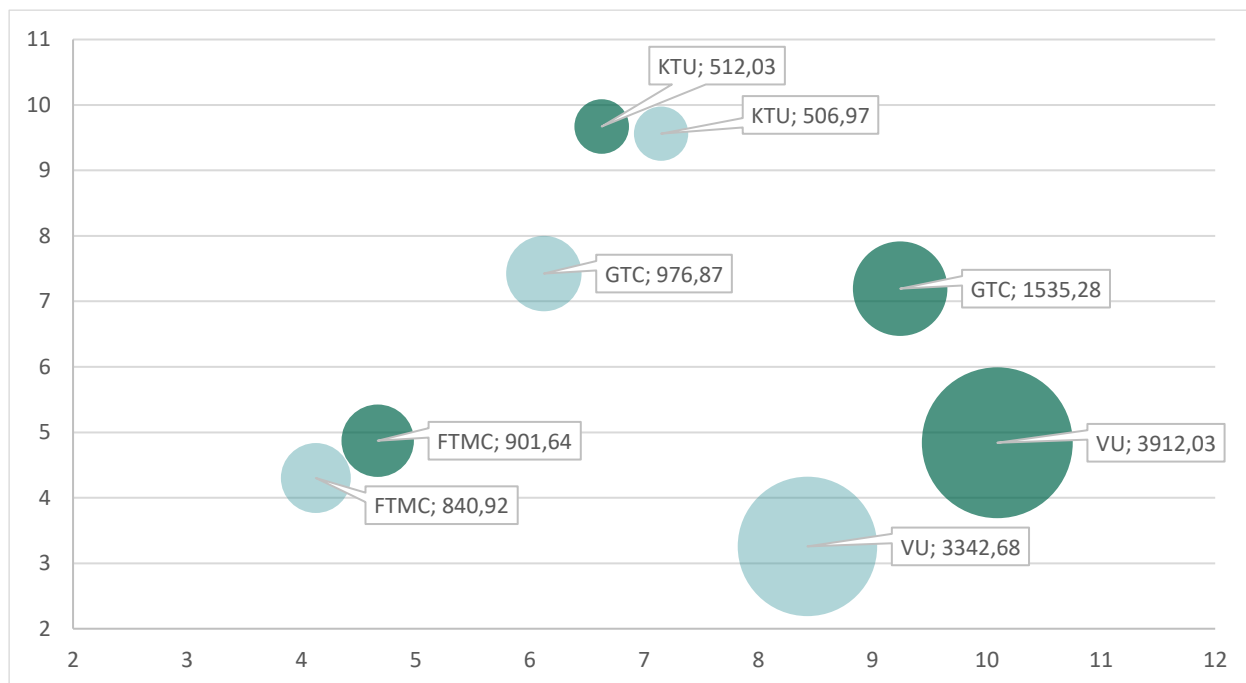
9 pav. MTEP projektų ir sutarčių įskaitytos lėšos (tūkst. Eur). y ašyje nurodyta mokslo sritis (N – gamtos, T – technologijos, M – medicinos ir sveikatos, A – žemės ūkio, S – socialinių, H – humanitarinių mokslų sritys) ir TPP bei USU įskaitytų lėšų sumos (tūkst. Eur).

2019 m. visose mokslo srityse, išskyrus NM sritį, didesnės sumos buvo įskaitytos už MSI vykdytus ūkio subjektų MTEP užsakymus, o ne tarptautinius projektus. 2020 m. N, T, ir A srityse lėšų, kurias gavo MSI, vykdamos ūkio subjektų MTEP užsakymus, ir lėšų, kurias MS gavo dalyvaudama tarptautinių mokslo programų projektuose, sumos (tūkst. Eur) buvo apylygės. MM srities USU ir TPP sumos skyrėsi – 1,5 karto, o HM srities – 5,3 karto.

Priedas Nr. 3. MSI 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. mokslo darbų vertinimo rezultatų lyginamieji duomenys

Šis analizės pjūvis suteikia galimybę įvertinti MSI potencialo pokyčius dviem aspektais 1) MSI gebėjimą uždirbti lėšas įgyvendinant MTEP veiklas (projektų ir sutarčių vertinimas) ir 2) gebėjimą uždirbti lėšas, skelbiant mokslo publikacijas (mokslo produkcijos vertinimas). Grafikuose pavaizduotos MSI, kurios analizuojamose srityse surinko daugiausiai taškų už mokslo darbus, t. y. tam tikrose srityse turėjo didžiausią potencialą. MSI vaizduojamos skirtingų spalvų skrituliais kurių plotas atspindi MSI surinktų taškų skaičių srityje. Pilka spalva žymi 2018–2019 m. MSI kasmetinio vertinimo rezultatus, žalia – 2019–2020 m. MSI kasmetinio vertinimo rezultatų vidurkius. Kuo MSI apskritimas aukščiau ir dešiniau, tuo didesnė tikimybė, kad MSI yra potencialus srities kompetencijos centras. Taškai už 2018 m.² ir 2019 m.³ kasmetinio vertinimo rezultatus pateikiami po taškų perskirstymo.

Gamtos mokslų srityje (1 pav.) FTMC bei KTU potencialas lyginant 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. vidurkius, išliko panašus. VU išsiskiria pagal vienam mokslininkui tenkančių taškų skaičių. Didžiausią kokybinį šuolį pademonstravo GTC: nors lėšų vienam mokslininkui suma sumažėjo, tačiau išaugo vienam mokslininkui tenkantis taškų skaičius. KTU tebėra viena iš MSI, kurios vienas mokslininkas uždirba daugiausia lėšų.

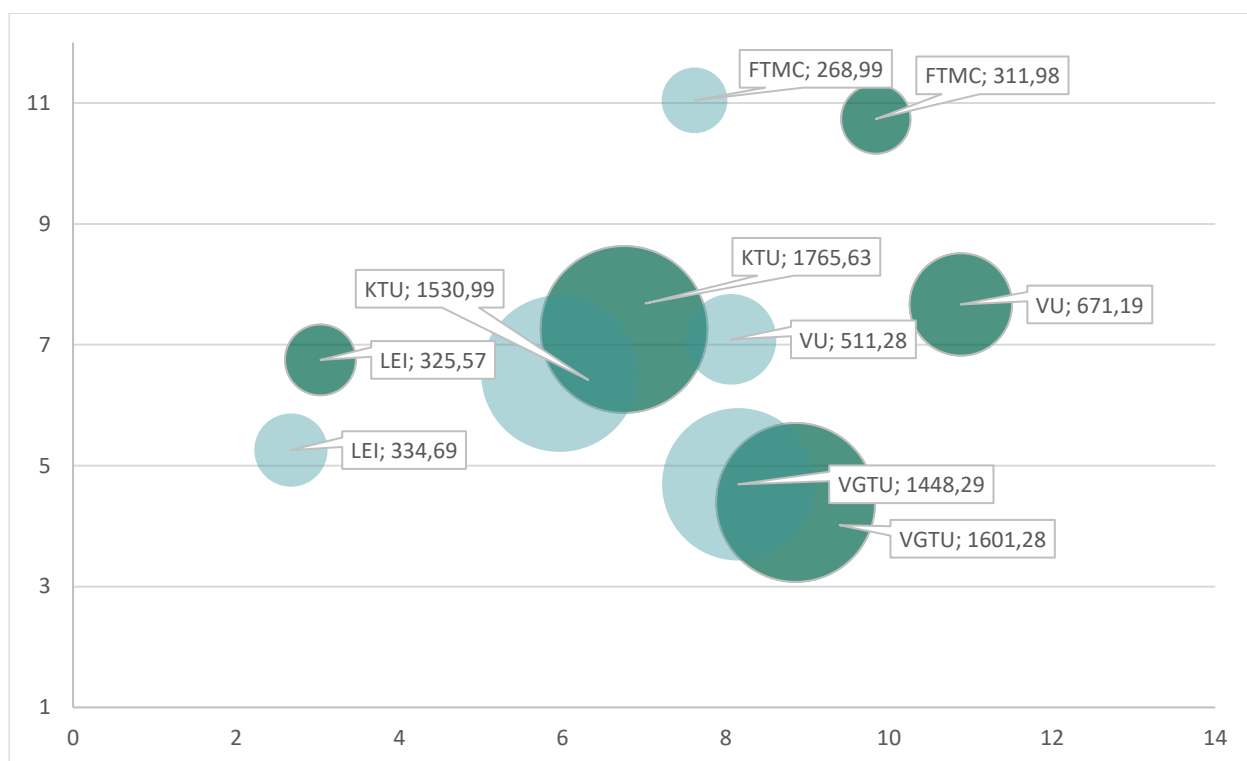

1 pav. Daugiausiai taškų gamtos mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų VDDA santykiu su srities MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų lėšų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų sumą (tūkst. Eur), tenkančią vienam institucijos MVDDA.

Technologijos mokslų srityje (2 pav.) lyginant 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. rezultatus itin ryškių poslinkių nematyti, tačiau visos grafike atvaizduotos institucijos pagerino tiek kokybinius tiek kiekybinius rodiklius. FTMC išsiskiria pagal lėšas tenkančias vienam institucijos mokslininkui. VU bei FTMC taip pat pagerino kokybinius rodiklius – surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų MVDDA.

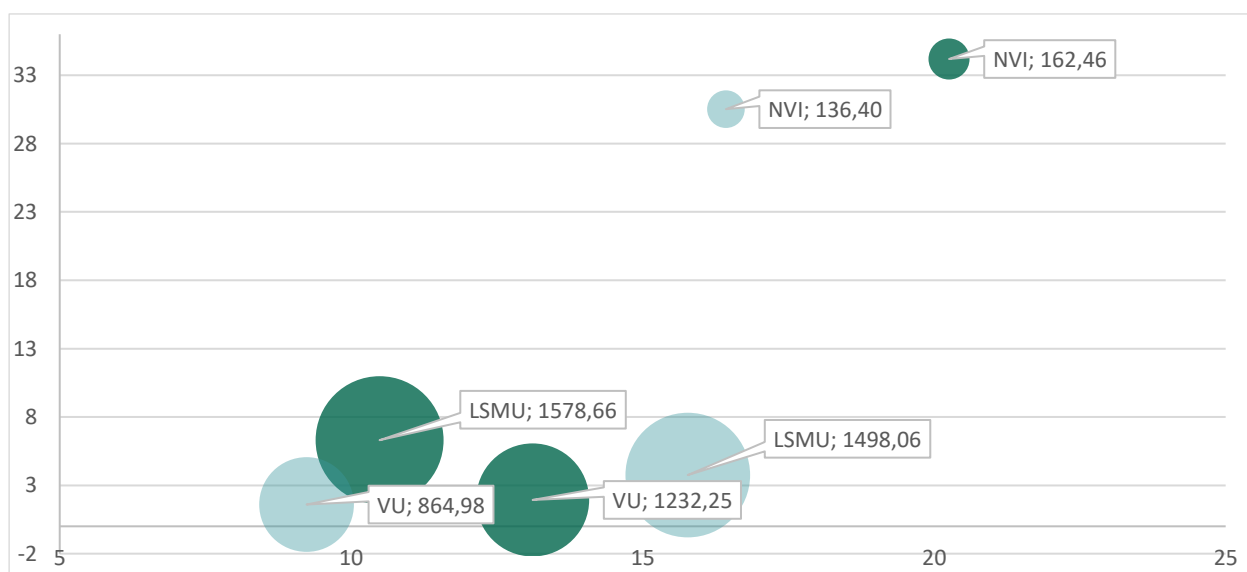
² <https://www.lmt.lt/lt/mokslo-meno-vertinimas/kasmetinis-mokslo-meno-veiklos-vertinimas/2018-m./2890>

³ <https://www.lmt.lt/lt/mokslo-meno-vertinimas/kasmetinis-mokslo-meno-veiklos-vertinimas/2019-m./3488>

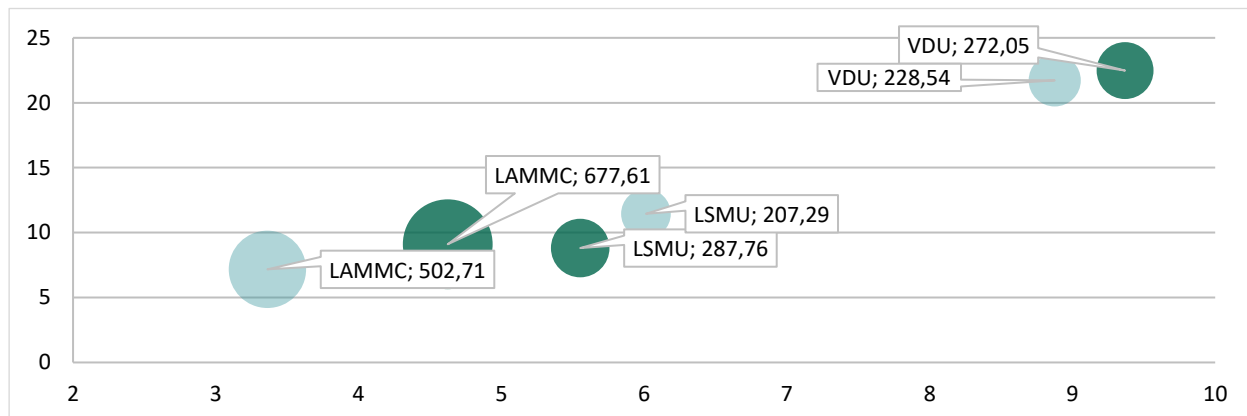
2 pav. Daugiausiai taškų technologijos mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų MVDDA santykiu su srities MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų lėšų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų suma (tūkst. Eur), tenkančią vienam MSI MVDDA.

Medicinos ir sveikatos mokslų srityje (3 pav.) didžiausią potencialą pagal taškų skaičių, tenkantį MSI vienam MVDDA, demonstruoja LSMU ir VU. Lyginant su ankstesniu lyginamuoju laikotarpiu, LSMU atveju šiek tiek padaugėjo vienam MVDDA tenkančių tarptautinių MTEP projektų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų bei srityje surinktų taškų, tačiau sumažėjo vienam MVDDA tenkanti taškų suma. VU padidino savo potencialą pagal vieno MVDDA uždirbamas lėšas ir surinktus taškus bei vienam MVDDA tenkančią taškų sumą. NVI išsiskiria pagal uždirbamų lėšų sumą, tenkančią vienam institucijos mokslininkui.

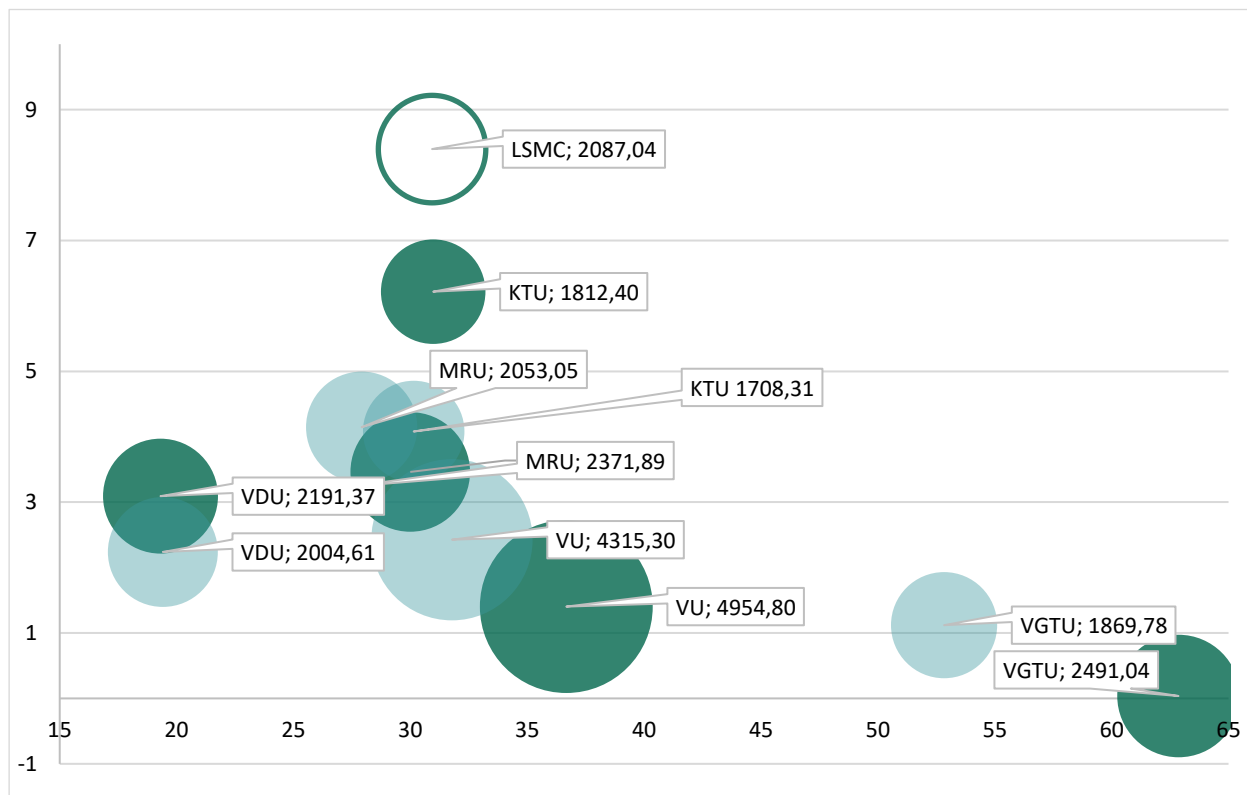
3 pav. Daugiausiai taškų medicinos ir sveikatos mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų MVDDA santykiu su srityje MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų suma (tūkst. Eur), tenkanti vienam MSI MVDDA.

Žemės ūkio mokslų srityje (4 pav.) didžiausias potencialas buvo ir liko sukonzentruotas trijose MSI – LAMMC, VDU ir LSMU. LAMMC ir VDU, lyginant su ankstesniu laikotarpiu, kiek pagerino kokybinius bei kiekybinius rodiklius. LSMU surinktų taškų suma kiek paaugo, tačiau kiek sumenko surenkamų taškų suma tenkanti vienam institucijos MVDDA, bei uždirbamų lėšų suma.

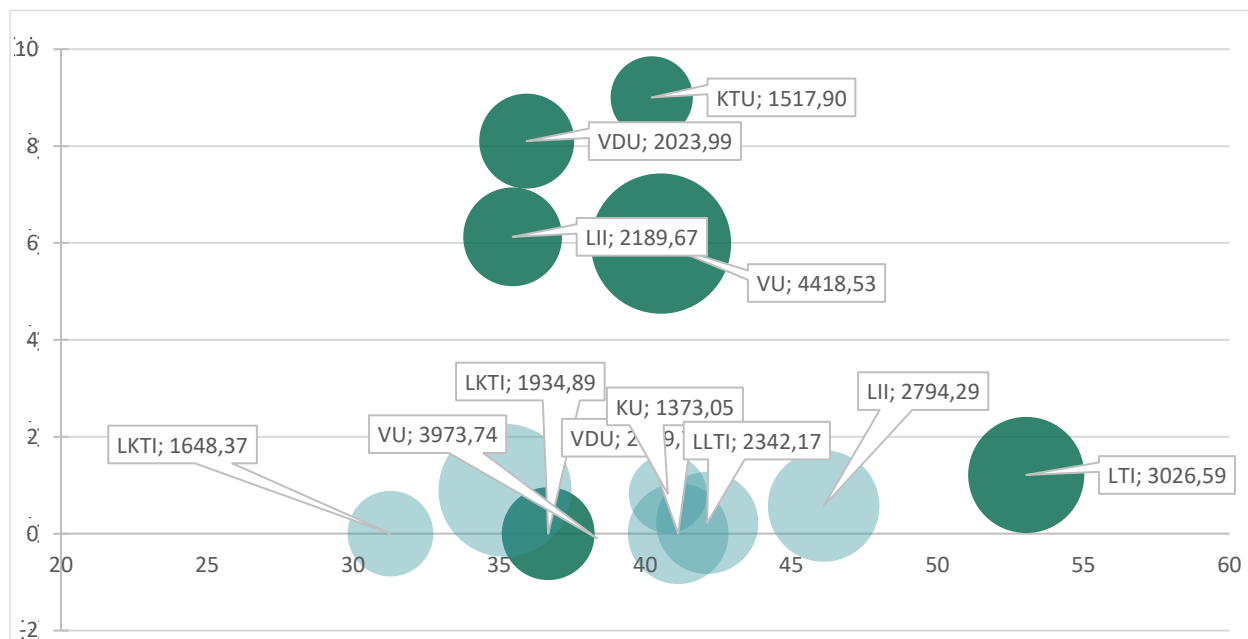
4 pav. Daugiausiai taškų žemės ūkio mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų VDDA santykiu su srities MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų sumą (tūkst. Eur), tenkančią vienam MSI MVDDA.

Socialinių mokslų srityje (5 pav.) didžiausiu potencialu išsiskiria keturios MSI: VU, VDU, MRU, KTU, VGTU ir LSMC (pastarojo rezultatai nelygintini su ankstesniu lyginamuoju laikotarpiu, todėl jis pažymėtas tuščiaaviduriu apskritimu). LSMC demonstruoja didelį potencialą bei pirmauja pagal lėšų sumą tenkančią vienam MSI MVDDA. MRU, VDU, VU potencialas kito nedaug. Visos MSI pagerino kai kuriuos kokybinius rodiklius. VGTU bei VU kiekybiniai rodikliai socialinių mokslų srityje šiek tiek sumažėjo.

5 pav. Daugiausiai taškų socialinių mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų MVDDA santykiu su srities MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų sumą (tūkst. Eur), tenkančią vienam MSI MVDDA.

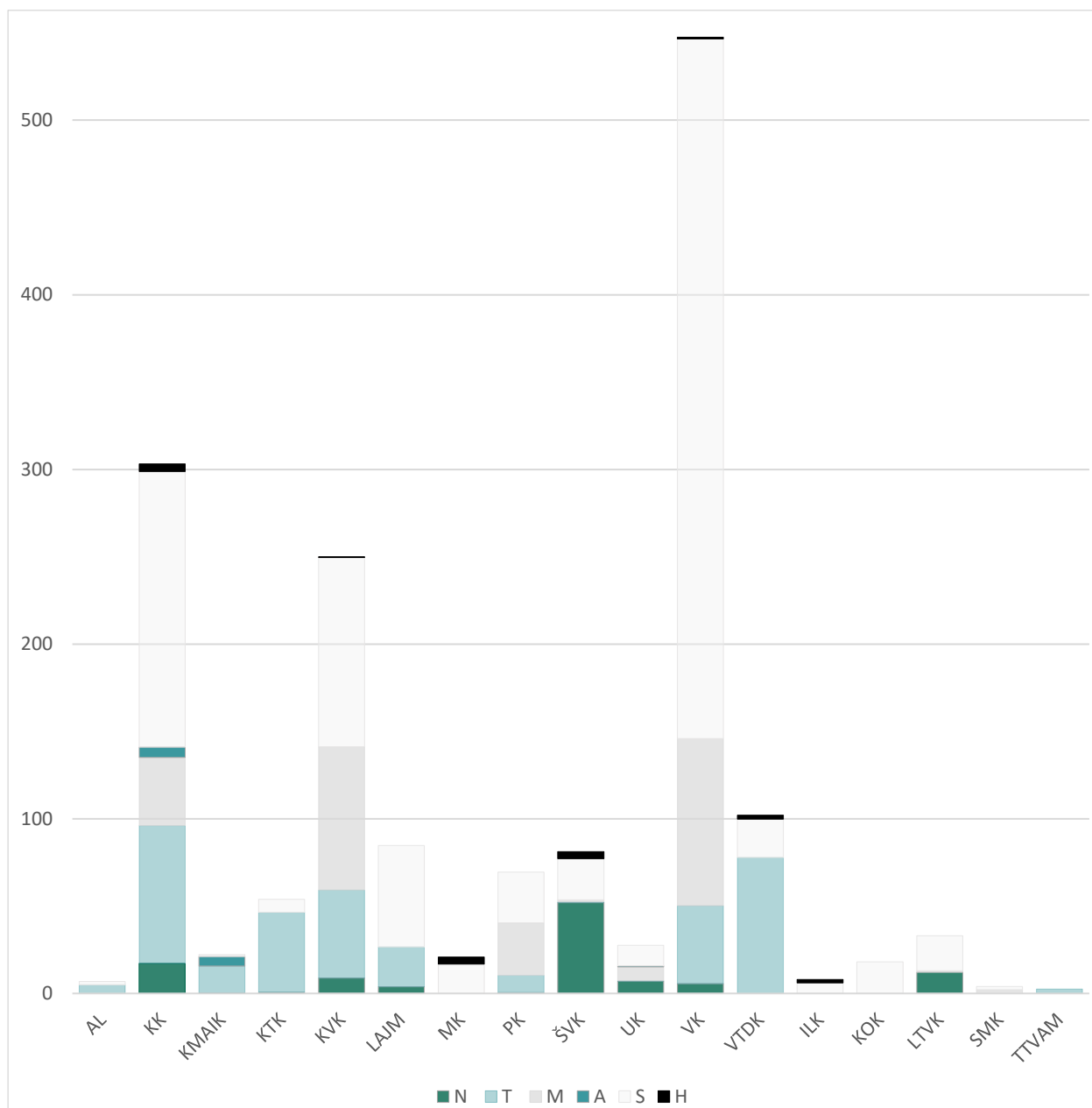
Humanitarinių mokslų srityje (6 pav.) didžiausią potencialą turi keturios MSI: VU, LKTI, LII ir VDU. Stabiliausius pasiekimus šioje srityje išlaikė VU. Įgyvendindama MTEP veiklas, LII ir VDU gerokai padidino uždirbtų lėšų sumą, tenkančią vienam MVDDA. Didelį kokybinį šuolį pademonstravo LLTI, kuris lieka antras po VU pagal surinktų taškų skaičių bei pirmauja pagal kokybinį potencialą.

6 pav. Daugiausiai taškų humanitarinių mokslų srityje 2018–2019 m. bei 2019–2020 m. surinkusių MSI rezultatų vidurkiai. x ašis žymi MSI surinktų taškų skaičių, išreikštą MSI darbuotojų MVDDA santykiu su srities MSI surinkta svertine taškų suma (ΣAIV). y ašis – tarptautinių MTEP projektų ir ūkio subjektų MTEP užsakymų lėšų sumą (tūkst. Eur), tenkančią vienam MSI MVDDA.

2021 m. Taryba, vadovaudamasi Kasmetinio kolegijų mokslinių tyrimų, eksperimentinės plėtros ir meno veiklos vertinimo reglamentu (toliau – Kolegijų reglamentas), pirmą kartą vertino Kolegijų 2020 m. mokslo darbus. Pagal Kolegijų reglamentą vertinti buvo galima pateikti 9 rūšių mokslo darbus (po vertinimo jų taškai buvo sumuojami). Daugiausia taškų už mokslo darbus surinko trys kolegijos: Kauno kolegija (KK) – 18,54 proc., Klaipėdos valstybinė kolegija (KVK) – 15,29 proc. ir Vilniaus kolegija (VK) – 33,48 proc.

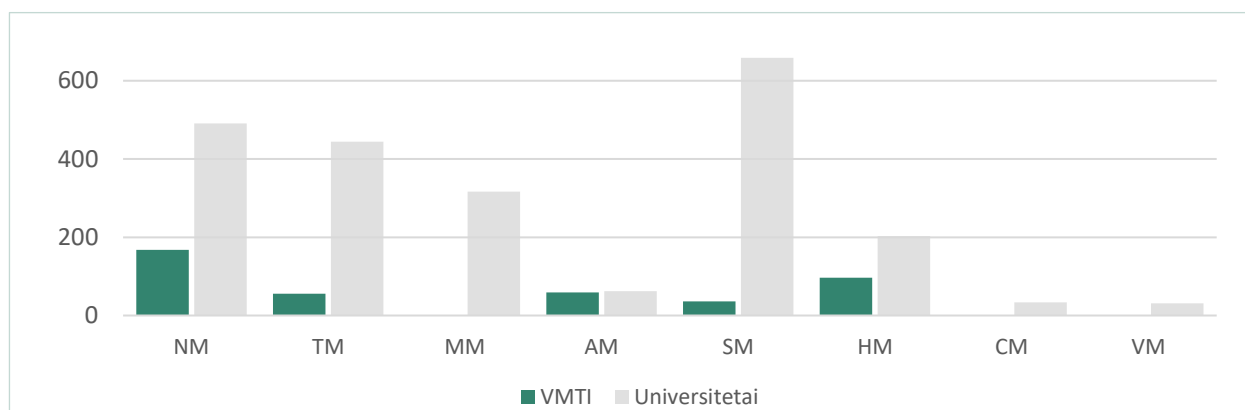
Teikdamos mokslo darbus į sistemą „Vieversys“, kolegijos nurodė darbų mokslo sritis ir kryptis. Iš 660 pateiktų mokslo darbų – 301 mokslo darbas buvo gamtos (N), technologijos (T), medicinos ir sveikatos (M), žemės ūkio (A) mokslų sričių, o 393 mokslo darbai – socialinių (S) ir humanitarinių (H) mokslų sričių. 10 pav. parodyta, kaip kolegijų gauti taškai pasiskirstė pagal mokslų sritis.

1 pav. Kolegijų taškai pagal mokslo sritis (ΣAIV). y ašyje nurodyti kolegijų taškai, x ašyje – kolegijos. AL – Alytaus kolegija, KK – Kauno kolegija, KMAIK – Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija, KTK – Kauno technikos kolegija, KVK – Klaipėdos valstybinė kolegija, LAJM – Lietuvos aukštoji jūrėivystės mokykla, MK – Marijampolės kolegija, PK – Panevėžio kolegija, ŠVK – Šiaulių valstybinė kolegija, UK – Utenos kolegija, VK – Vilniaus kolegija, VTDK – Vilniaus technologijų ir dizaino kolegija, ILK – Šv. Ignaco Lojolos kolegija, KOK – Kolpingo kolegija, LTVK – Lietuvos verslo kolegija, SMK – Socialinių mokslų kolegija, TTVAM – Tarptautinė teisės ir verslo aukštoji mokykla. N – gamtos, T – technologijos, M – medicinos ir sveikatos, A – žemės ūkio, S – socialinių, H – humanitarinių mokslų sritis.

Priedas Nr. 5. Mokslo (meno) doktorantų skaičius

2021 m. universitetuose studijavo 2241 mokslo (meno) doktorantas, VMTI – 416 mokslo doktorantų. VMTI kartu su universitetais vykdo 25 iš 86 mokslo doktorantūrų: NM – 9, TM – 4, AM – 2, SM – 3, HM – 7.

1 pav. Mokslo (meno) doktorantų skaičius⁴ pagal mokslo (meno) sritis ir MSI tipus.

⁴ Duomenų šaltinis: ŠVIS. 2021 m. gruodžio 31 d. preliminarūs duomenys.

Priedas Nr. 6. Tarybos 2021 m. įvertintų mokslo (meno) doktorantūrų vertinimo išvados

Mokslų sritis	Mokslų kryptis	MSI	Vertinimo išvada ²
NM	Biochemija	VU	tęsti
		VDU su LSMU, LAMMC	tęsti
	Geologija	VU su GTC	tęsti
	Biologija	LSMU	tęsti
		VDU su GTC, IMC	tęsti
		VU	tęsti
		LSU dalyvaujant TU	tęsti
	Biofizika	VU	tęsti
		LSMU su VDU	tęsti
	Ekologija ir aplinkotyra	KU	tęsti
		VU su GTC	tęsti
		VDU su LAMMC	tęsti
	Zoologija	VU su GTC	tęsti
TN	Aplinkos inžinerija	VG TU	tęsti
	Informatikos inžinerija	KTU su VG TU	tęsti
		VU	tęsti
MM	Medicina	LSMU	tęsti
		VU	tęsti
	Odontologija	LSMU	tęsti
	Farmacija	LSMU	tęsti
	Visuomenės sveikata	LSMU	tęsti
		VU	tęsti
	Slauga	LSMU	tęsti
SM	Teisė	MRU su VDU	koreguoti
		VU	koreguoti
	Politikos mokslai	VU	tęsti
		VDU su LKA, KTU, KU	tęsti
	Sociologija	VU	tęsti
		VDU su LSMC, KTU	tęsti
	Komunikacija ir informacija	VU	tęsti
HM	Filologija	VU su LLTI	tęsti
		VDU su KU, VU, LKI	tęsti
		VDU su MRU	tęsti

„tęsti“ – doktorantūrą tęsti, kitą vertinimą organizuojant ne vėliau kaip po 6 m.; „koreguoti“ – doktorantūrą koreguoti pagal pateiktas pastabas.

Priedas Nr. 7. Tarybos 2021 m. mokslo (meno) doktorantūros komitetų sudėčių keitimai, kuriems pritarė Taryba

MSI	Mokslo (meno) kryptis	Pakeista narių ¹	MSI	Mokslo (meno) kryptis	Pakeista narių ¹
LSU	Edukologija	+4, 1 ²	LSMU	Biologija	+1
LSMU	Veterinarija	+3, –4	LSMU	Medicina	+1
VU	Komunikacija ir informacija	+3, –4	VDU	Agromija	+1
VDA	Dailė	3	LMTA	Muzika	1
VGTU	Mechanikos inžinerija	3	LMTA	Teatras ir kinas	1
KTU	Vadyba	+1, –2	LSMU	Biofizika	1
LSMU	Odontologija	2	LSMU	Gyvūnų mokslai	1
VDU	Sociologija	2	VDU	Biologija	1
VU	Informatikos inžinerija	2	VDU	Edukologija	1
VU	Medžiagų inžinerija	2	VDU	Etnologija	1
MRU	Teisė	1, +1	VDU	Filologija	2
VDU	Politikos mokslai	1, +1	VU	Informatika	1
VU	Filosofija	1, +1	VU	Istorija ir archeologija	1
VU	Ekonomika	–2	VU	Psichologija	1
LSU	Biologija	1 ² , 1 ²	KTU	Informatika	1 ²
VGTU	Komunikacija ir informacija	1 ² , 1 ²	LSMU	Slauga	2 ³
KTU	Energetika ir termoinžinerija	+1	VDU	Vadyba	1 ³

¹ „–“ – išbrauktų doktorantūros komiteto narių skaičius; „+“ – papildomai į doktorantūros komitetą įtrauktų narių skaičius; be ženklo – pakeistų komiteto narių skaičius;

² keitimui Taryba nepritarė;

³ prašymo vertinimas dar nebaigtas.

Priedas Nr. 8. Kvalifikacijų pripažinimas

1 lentelė. 2021 m. pripažintų mokslo laipsnių, įgytų užsienio šalyse, pasiskirstymas pagal pareiškėjo pilietybę ir šalį, kurioje buvo suteikta kvalifikacija

Pareiškėjo pilietybė	Šalis, kurioje suteikta kvalifikacija
Lietuvos (5)	Vokietija (2)
	Ukraina (1)
	Jungtinė Karalystė (1)
	Čekija (1)
Baltarusijos (2)	Baltarusija (2)
Rusijos Federacija (2)	Rusijos Federacija (2)
Ukrainos (1)	Ukraina (1)
JAV (1)	JAV (1)

2 lentelė. 2021 m. pripažintų kvalifikacijų skaičius pagal mokslo sritį ir šalį, kurioje buvo suteikta kvalifikacija.

Mokslo sritis	Pripažintų kvalifikacijų skaičius	Šalis, kurioje suteikta kvalifikacija
NM	3	Jungtinė Karalystė (1) JAV (1) Baltarusija (1)
TM	1	Ukraina (1)
MM	4	Vokietija (2) Baltarusija (1) Rusijos Federacija (1)
SM	2	Rusijos Federacija (1)
HM	1	Ukraina (1)

1 lentelė. Ilgalaikių institucinių HSM sričių MTEP programų projektai

Mokslinių tyrimų institutas	Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos
Lietuvių kalbos institutas (LKI)	1.1. Bendrinės lietuvių kalbos funkcionavimo visuomenėje polinkiai ir modernių skaitmeninių leksikografinių sprendinių plėtra 1.2. Baltų kalbų raidos, rankraštinių ir spausdintinių šaltinių, vardyno tyrimai 1.3. Lietuvos regioninio kalbos variantiškumo tyrimų diskursas: objekto revizija, metodologinės inovacijos ir geoerdvinė regioninių variantų dinamikos stebėsena 1.4. Rašytinis XIV–XX a. pr. lituanistikos ir lituanikos paveldas: kalbų ir kultūrų sąveika
Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas (LLTI)	2.1. Lietuvių folklorinės tradicijos ir jos kaitos tyrimai 2.2. XX–XXI a. lietuvių literatūros transformacijos: kanonas, poetika, kontekstai 2.3. Senosios Lietuvos ir Prūsijos įvairiakalbės raštijos bei jos kultūrinių kontekstų tyrimai ir publikavimas
Lietuvos istorijos institutas (LII)	3.1. Žmogus ir gyvensena priešistorinių ir ankstyvųjų istorinių laikų Lietuvoje: tęstinumas ir kaita 3.2. Nuo asmens prie bendruomenės: Lietuvos Metrikos ir kitų reikšmingų LDK istorijos šaltinių tyrimai 3.3. Konflikto genealogija modernėjančioje visuomenėje. Lietuvos atvejis (XIX–XX a.) 3.4. Lietuvos (LDK) valstybingumo istorinė raida Europos kontekste (XIII–XVIII a.) 3.5. Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės istorijos šaltinių tekstai, kontekstai ir interpretacijos 3.6. Tautinė ir / ar klasinė tapatybė XX a. Lietuvoje: nuo politinių trajektorijų iki asmeninių išgyvenimų
Lietuvos kultūros tyrimų institutas (LKTII)	4.1. Kultūrų kaita ir sąveika XXI a. iššūkių sąlygomis 4.2. Meno (ne)autonomijos tyrimai
Lietuvos socialinių mokslų centras (LSMC)	5.1. Socialiniai iššūkiai gerovės visuomenei technologinės ir demografinės kaitos kontekste 5.2. Žemės ūkio ir kaimo transformacijos

2 lentelė. Ilgalaikių institucinių GTM sričių MTEP programų projektai

Mokslinių tyrimų institutas	Ilgalaikės mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros programos
Gamtos tyrimų centras (GTC)	6.1. Biologinės įvairovės ir buveinių būklės bei dinamikos tyrimai, išsaugojimo ir atkūrimo mokslinis pagrindimas (BIOLOGINĖ ĮVAIROVĖ) 6.2. Klimato kaitos ir žmogaus veiklos sąlygojamų veiksnių poveikiai ekosistemų būklei, jų funkcionavimui, teikiamoms paslaugoms ir išteklių tvarumui (KLIMATAS IR EKOSISTEMOS) 6.3. Kenksmingų medžiagų, patogenų ir nepalankių veiksnių sklaida besikeičiančioje aplinkoje rizikos vertinimo ir aplinkos kokybės gerinimo kontekste (TARŠA)
Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centras (LAMMC)	7.1. Augalų biopotencialas daugiaviečiai panaudojimui ir agroekosistemų tvarumui 7.2. Darni miškininkystė ir globalūs pokyčiai 7.3. Kenksmingieji organizmai agro– ir miško ekosistemose (KOMAS) 7.4. Sodininkystė ir daržininkystė: agrobiologiniai pagrindai ir technologijos 7.5. Agrogeninių bei miškų dirvožemių našumas ir tvarumas 7.6. Genetiniai, biotechnologiniai ir selekciniai sprendimai augalų bioįvairovei bei inovatyvioms technologijoms
Lietuvos energetikos institutas (LEI)	8.1. Pažangių energetikos technologijų kūrimas, integravimas ir plėtra 8.2. Tarpdisciplininiai dekarbonizacijos ir prisitaikymo prie klimato kaitos tyrimai 8.3. Inovatyviose atsinaujinančių išteklių naudojančiose energetinėse / technologinėse sistemose vykstančių procesų dėsningumų bei susidarančių produktų tyrimai

	8.4. Panaudoto branduolinio kuro ir eksploataavimo nutraukimo, radioaktyviųjų atliekų saugojimo ir galutinio sutvarkymo įrenginių saugos ir juose vykstančių procesų skaitiniai tyrimai
Fizinių ir technologijos mokslų centras (FTMC)	9.1. Aplinką tausojanti energetika ir aplinkosaugos technologijos
	9.2. Naujos medžiagos ir technologijos energijos konversijai ir žiedinei ekonomikai
	9.3. Matavimų technologijos ir prietaisai
	9.4. Molekulinė elektronika ir nanoinžinerija
	9.5. Kondensuotos medžiagos ir elektronikos prietaisai
	9.6. Fotonikos ir lazerių technologijos
	9.7. Kompleksinės fizikinės sistemos ir jų tyrimo metodų plėtra
	9.8. Išmaniosios ir funkcinės tekstilės bei aprangos technologijos
Inovatyvios medicinos centras (IMC)	10.1. Kamieninių ir aukštesnės diferenciacijos ląstelių technologijos regeneracinei medicinai ir audinių inžinerijai
	10.2. Imunodiagnostikos, imunoterapijos ir imunobiologijos technologijų kūrimas ir taikymas
Nacionalinis vėžio institutas (NVI)	11.1. Mokslo žinios ir inovatyvios technologijos vėžio prevencijai ir ankstyvam aptikimui
	11.2. Inovatyvūs modeliai ir tvarūs sprendimai vėžio diagnozei, gydymui ir pacientų gyvenimo kokybei gerinti

Remiamos veiklos kryptis	Lėšų šaltinis
I. Valstybės užsakomieji moksliniai tyrimai ir kitos veiklos	
Nacionalinės mokslo programos: ▪ 2015–2021 m. „Agro–, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“▪ 2015–2021 m. „Sveikas senėjimas“▪ 2017–2022 m. „Modernybė Lietuvoje“ Konkursinė prioritetinių mokslinių tyrimų programa: ▪ 2020–2022 m. „Gerovės visuomenė“	VB
Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programa	VB
Reikminių tyrimų projektai	VB
DNR trumpalaikiai tyrimai sveikatos ir švietimo bei ugdymo srityse	2021–2027 m. ES SF
Aukšto lygio MTEP sumanios specializacijos kryptyse	ES SF
Paralelinių laboratorijų MTEP veikla sumanios specializacijos kryptyse	ES SF
Infrastruktūrų plėtra	VB
Valstybės profesorių programa	ES SF
Protų pritraukimas ir reintegracija	ES SF
II. Mokslininkų (mokslininkų grupių) inicijuoti projektai	
Mokslininkų grupių projektai	VB
Aukšto lygio MTEP projektai	ES SF
Skatinimas dalyvauti programoje H2020	ES SF
III. Tarptautinės ir tarpvalstybinės programos bei iniciatyvos	
Dvišalės–trišalės mokslinių tyrimų finansavimo sutartys su Baltarusija, Latvija–Kinija (Taivanu), Prancūzija („Žiliberas“), Ukraina; Lietuvos–Japonijos ir Lietuvos–Lenkijos projektai	VB
Tarptautinės programos ir iniciatyvos: H2020, COST, BONUS, ERA–NET priemonės (Biodiversa, CHIST–ERA, ENSUF/JPI Urban, EuroNanoMed, FLAG–ERA II, HERA, M–era.NET, NORFACE, QUANTERA, SUMFOREST), JPI „Kultūros paveldas ir globaliniai pokyčiai – nauji iššūkiai Europai“, EJP „Retos ligos“	VB
Dalyvavimas tarptautinių organizacijų, iniciatyvų ir darbo grupių veiklose: „Science Europe“, COST, BONUS EEIG, EurAXESS, UNESCO ir kt.	VB
Parama rengusiems programos H2020 paraiškams	VB
Atstovavimas ES darbo grupėse	VB
Baltijos programa (Norvegijos ir EEE finansinis mechanizmas)	NORV
IV. Pėramos	
4.1. Karjerai	
Konkursinė doktorantūra	ES SF
Podoktorantūros stažuotės	ES SF
Parama doktorantams už studijų rezultatus	VB
Studentų mokslinės veiklos skatinimas	ES SF
4.2. Mobilumui	
Stazuotės Europos kosmoso agentūroje	VB
Parama mokslinėms išvykoms: ▪ Kompetencijos kėlimas mokslinėse stažuotėse▪ Kompetencijos kėlimas užsienio mokslo renginiuose▪ Vizitai į MSI mokslininkų kompetencijai kelti▪ Vizitai į MSI dalyvauti doktorantūros procese	ES SF
4.3. Sklaidai	
Parama akademinėms asociacijoms	VB

Priedas Nr. 11. Valstybės užsakomųjų tyrimų, finansuojamų biudžeto lėšomis, priemonės

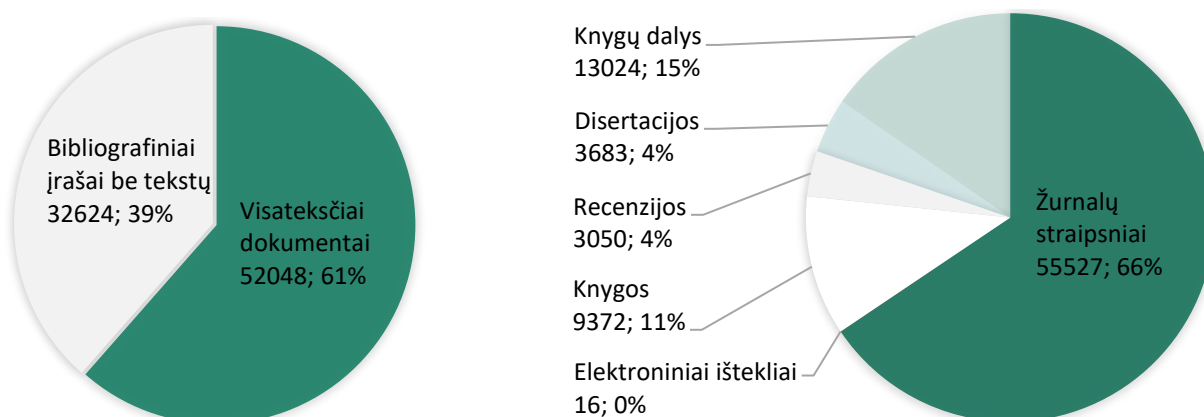
Programa*	Kvietimai	Įvertinta paraiškų**	Finansuota projektų**	Sėkmės rodiklis, proc.**
LIP (2016–2024)	10	220 155 83 85 84 56 24 70 86 90	79 44 20 31 58 16 21 24 33 42	35,9 28,4 24,1 36,5 69 28,6 87,5 34,3 38,4 46,7
SEN (2015–2021)	3	92 80 36	21 9 17	22,8 11,2 47,2
SIT (2015–2021)	2	39 15	11 6	28,2 40,0
MOD (2017–2022)	2	62 20	21 11	33,9 52,4
GEV (2020–2022)	2	47 36	9 7	19,1 19,4
REP (nuo 2015)	4	16 11 18 11 17	9 6 7 7 6	56,3 54,5 38,9 63,6 35,3

* LIP – Valstybinė lituanistinių tyrimų ir sklaidos 2016–2024 metų programa, SEN – NMP „Sveikas senėjimas“, SIT – NMP „Agro–, miško ir vandens ekosistemų tvarumas“, MOD – NMP „Modernybė Lietuvoje“, GEV – PTP „Gerovės visuomenė“, REP – reikminių tyrimų projektai.

** Duomenys pagal kvietimus

2021 m. gruodžio 31 d. duomenys.

Priedas Nr. 12. LDB sudėtis

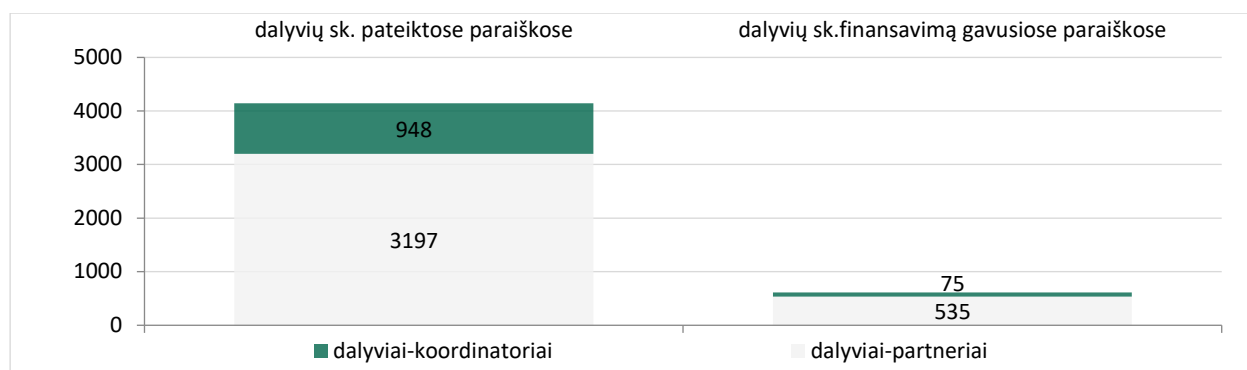
Priedas Nr. 13. Mokslininkų grupių projektų kvietimų apžvalga nuo 2010 m.

Kvietimo Nr.	Vertinta paraiškų	Finansuota projektų	Sėkmės rodiklis, proc.
I	503	148	29,4
II	495	122	24,7
III	317	104	32,8
IV	327	85	26,0
V	434	98	22,6
VI	627	108	17,2
VII	497	137	27,6
VIII	517	66	12,8
IX	409	62	15,2
X	379	61	16,1
XI	342	*	*

* Kvietimas nepasibaigęs, duomenų nėra.

2021 m. gruodžio 31 d. duomenys.

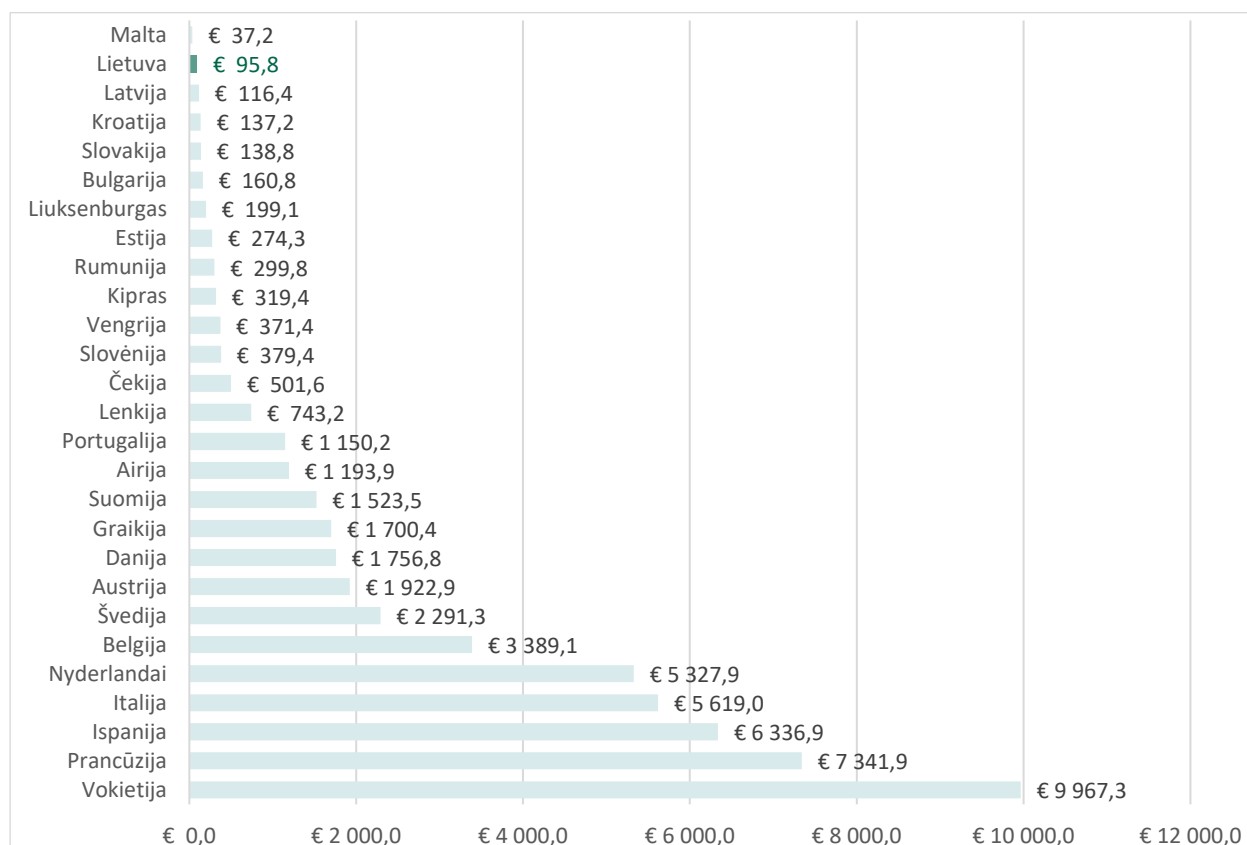
Priedas Nr. 14. Lietuvos MSI dalyvavimo H2020 rezultatai

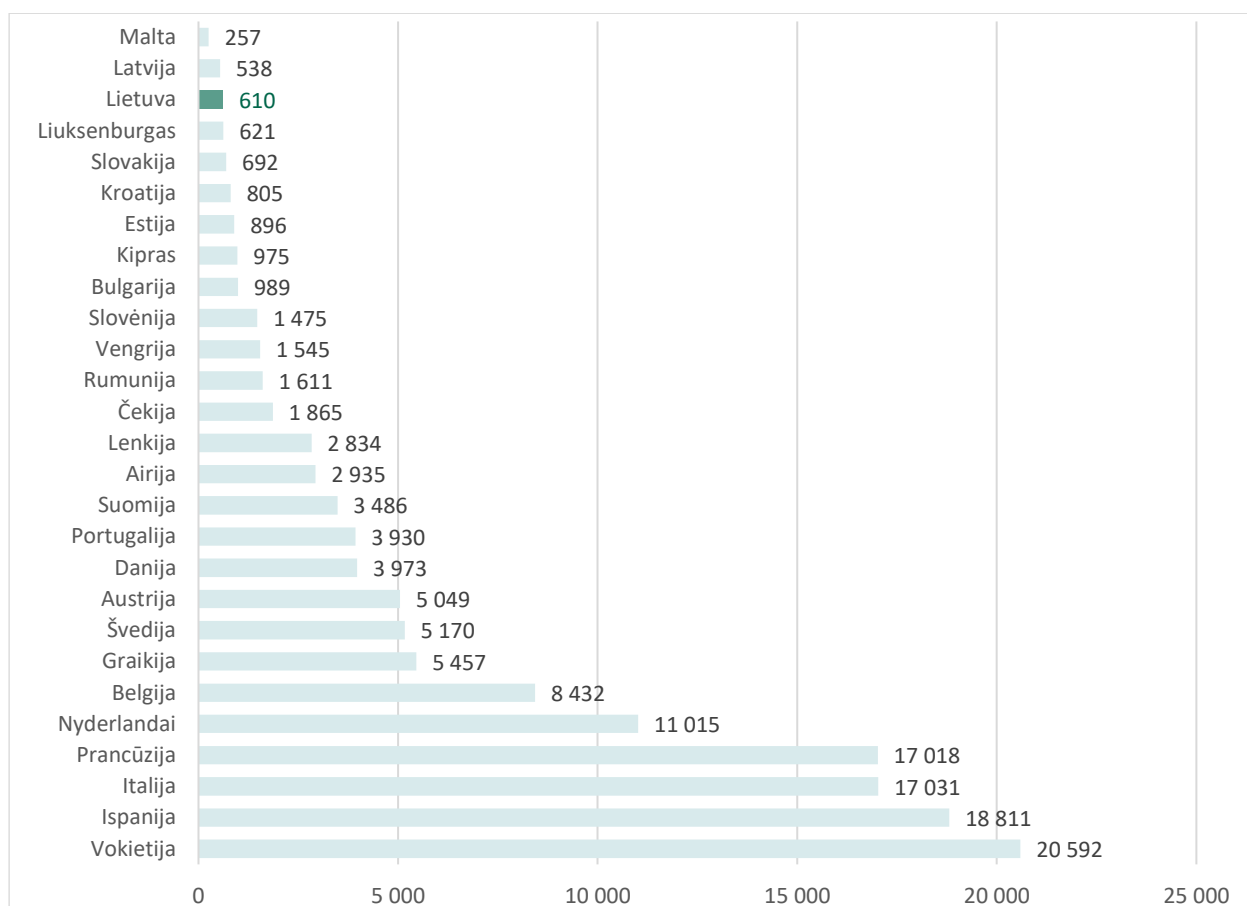
1 pav. Lietuvos institucijų dalyvavimo H2020 rezultatai
(2022 m. sausio 3 d. EK duomenimis, <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard>)

1 lentelė. Dešimt Lietuvos institucijų, aktyviausiai dalyvaujančių H2020 projektuose
(2022 m. sausio 3 d. EK duomenimis, <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard>)

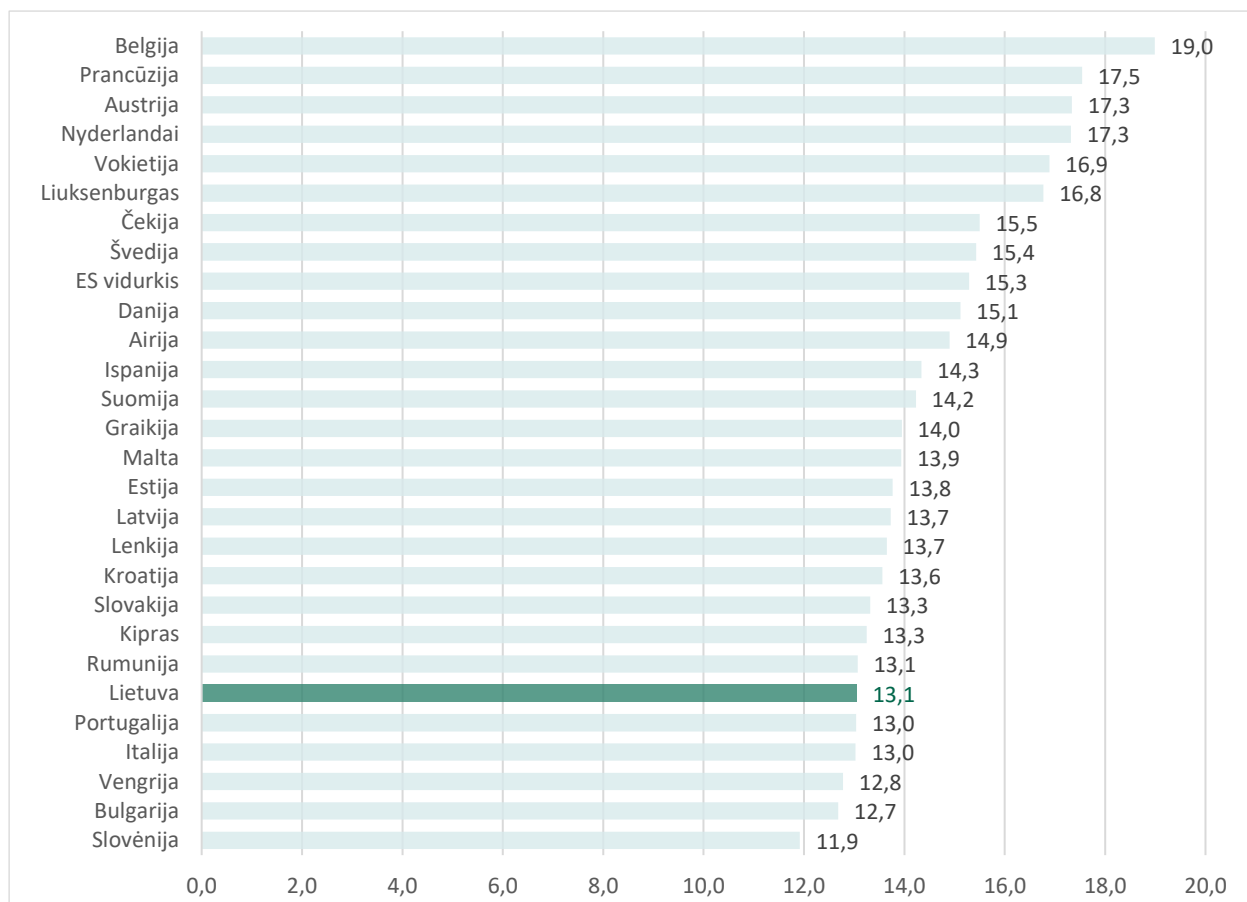
Dalyvio pavadinimas	Projektų skaičius	EK dotacija, tūkst. Eur
KTU	48	10 709, 249
VU	43	8 964, 109
Valstybinė įmonė Oro navigacija	33	2 914, 468
LEI	26	3 809, 144
Lietuvos mokslo taryba	26	1 779, 835
VG TU	23	1 865, 829
VDU	20	2 913, 215
FTMC	17	2 791, 384
VŠĮ Lietuvos inovacijų centras	16	723, 562
VŠĮ Startup division	9	2 652, 943

2 pav. H2020 projektų dalyviams skirtos lėšos, mln. Eur
(2022 m. sausio 3 d. EK duomenimis, <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard>)

3 pav. H2020 projektuose dalyvavusių tyrėjų skaičius
(2022 m. sausio 3 d. EK duomenimis, <https://webgate.ec.europa.eu/dashboard>)

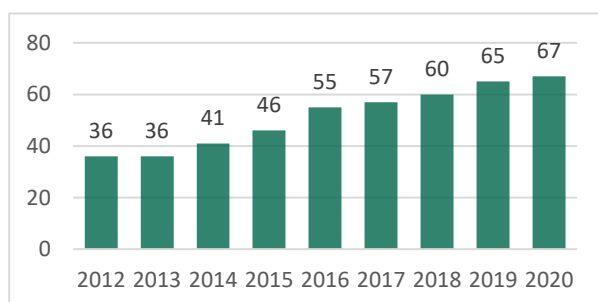
4 pav. H2020 sėkmės rodiklis pagal dalyvavimų skaičių, proc. (2021 m. spalio 10 d. EK duomenimis, ECORDA)

Priedas Nr. 15. Tarptautinio bendradarbiavimo projektai, 2021 m.

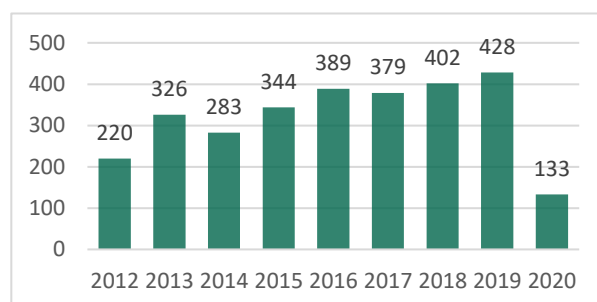
Eil. Nr.	Remiamos veiklos kryptis	2021 m. konkursų rezultatai			Ankstesniais metais laimėję ir 2021 m. vykdyti projektai	Ankstesniais metais laimėjusiems projektams 2021 m. skirtos lėšos, Eur
		Pateikta paraiškų	Laimėjo projektų	Skirta lėšų, Eur		
1.	Dvišalio (trišalio) bendradarbiavimo programos ir projektai*					
1.1.	Lietuvos–Latvijos–Kinijos (Taivano)	26	4	189 176	12	192 833
1.2.	Lietuvos–Prancūzijos	0	0	0	10	35 510
1.3.	Lietuvos–Ukrainos	92	12	137 603	12	134 131
1.4.	Lietuvos–Japonijos	17	3	180 000	7	184 005
1.5.	Lietuvos–Lenkijos	0	10	1 147 320	16	414 293
2.	JPI, ERA–NET COFUND, 185 str. Iniciatyvos, EJP*					
2.1.	BiodivERsA	10	0	0	1	29 380
2.2.	JPIAMR–ACTION	6	1	99 904	0	0
2.3.	CHANSE	45	0	0	–	–
2.4.	CHIST–ERA	1	0	0	0	0
2.5.	ENUTC	25	2	0	0	0
2.6.	EuroNanoMed	8	1	99 963	2	98 242
2.7.	FLAG–ERA	2	0	0	1	29 133,91
2.8.	HERA	0	0	0	0	0
2.9.	JPI Kultūros paveldas	14	1	0	0	15 853
2.10.	M–ERA.NET	26	3	345 239,66	6	179 403,92
2.11.	NORFACE	0	0	0	0	0
2.12.	EJP RD	5	1	100 000	2	48 924
2.13.	QUANT–ERA	7	1	150 000	0	0
3.	Atstovavimas ES darbo grupėse ir kt.*	0	18	332	0	0

* 0 galima reikšmė: nebuvo skelbiamas kvietimas; nėra laimėjusių projektų; laimėjusiems projektams finansavimas bus skiriamas nuo 2022 m.

Priedas Nr. 16. Dalyvavimas COST veiklose

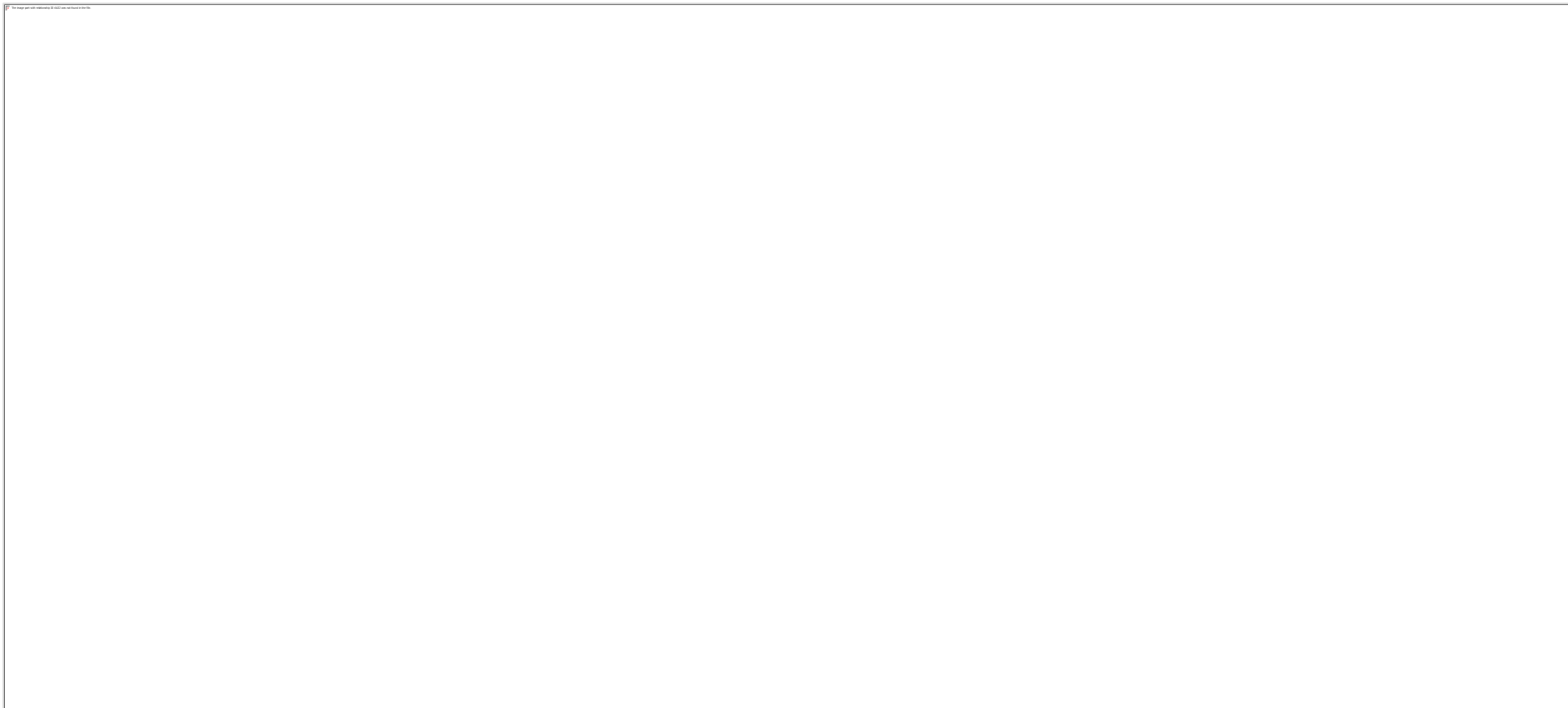

1 pav. Lietuvos dalyvavimas COST veiklose. X ašyje nurodyti proc. nuo visų vykstančių COST veiklų, y ašyje – metai (2021 m. rezultatus COST paskelbs 2022 m. balandžio mėn.)

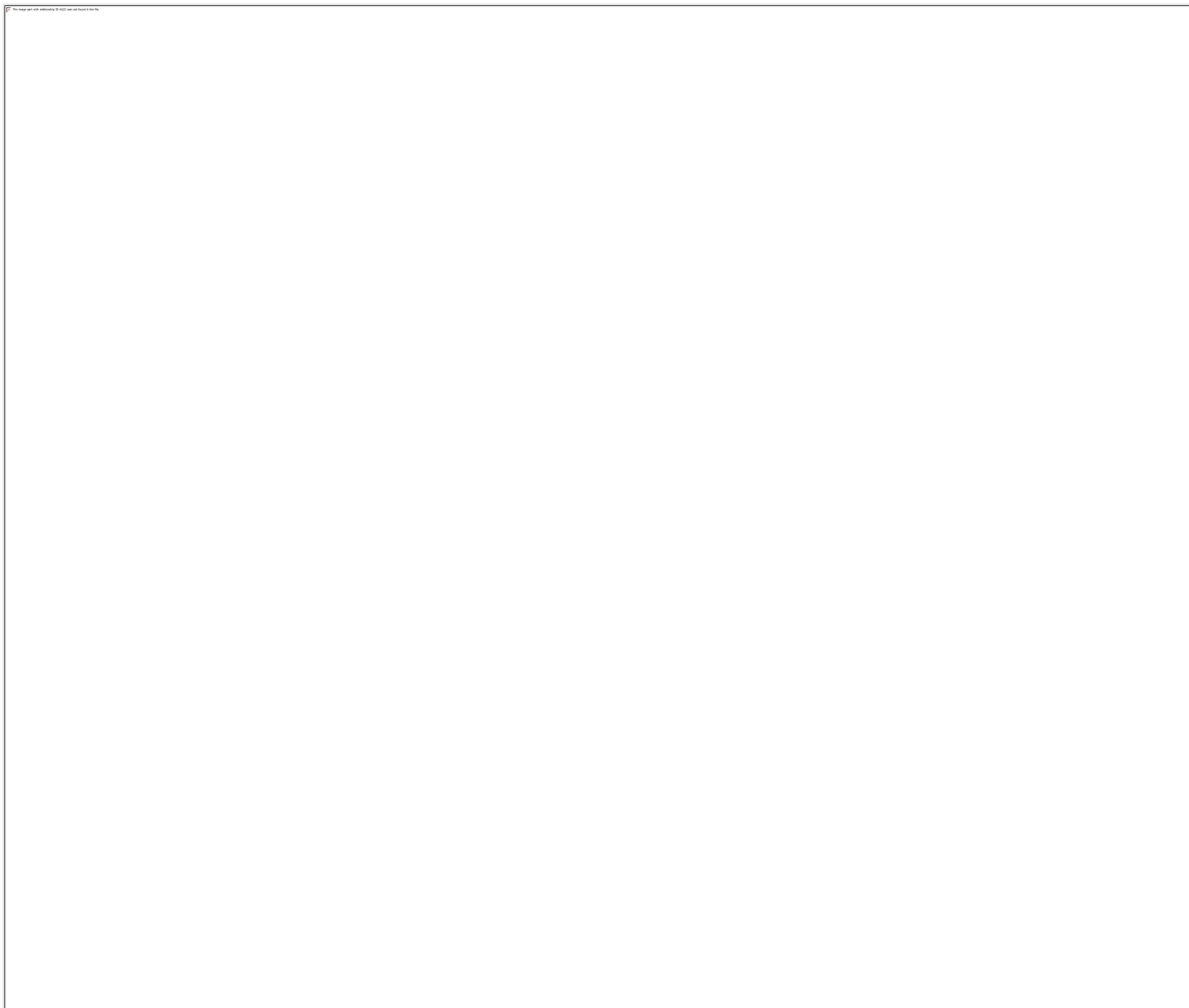

2 pav. Lietuvos dalyviams COST veiklose skirtos lėšos, Eur. X ašyje nurodyti lėšos, tūkst. Eur, y ašyje – metai (2021 m. rezultatus COST paskelbs 2022 m. balandžio mėn.)

Priedas Nr. 17. 2021 m. Lietuvos ir užsienio šalių tyrėjų bendros publikacijos

1 pav. 2021 m. Lietuvos ir užsienio šalių (išskyrus Europos regiono šalis) tyrėjų bendros publikacijos. 2022 m. sausio 24 d. CA WoS duomenų bazės duomenys.

2 pav. 2021 m. Lietuvos ir Europos regiono šalių tyrėjų bendros publikacijos. 2022 m. sausio 24 d. CA WoS (dešinysis skritulys) ir Scopus duomenų bazės (kairysis skritulys) duomenys

1 lentelė. Tarybai skirti asignavimai 2021 m.

Progra- mos kodas	Finansa- vimo šaltinio kodas	Priemonės pavadinimas	Asignavimai, tūkst. Eur			Įvyk- dymo proc.
			Planas, įskaitant patikslinimus	Panaudota	Nuokrypis (5–4)	
1	2	3	4	5	6	7
01 001	1.1.1.1.1.	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (valstybės biudžeto lėšos)	18177,00	18065,5	-111,5	99,4
01 001	1.2.3.1.48/ 1.3.3.1.48	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (2014–2021 m. EEE/Norvegijos finansinių mechanizmų techninės paramos lėšos)	135,0	101,9	-33,1	75,4
01 001	1.2.3.1.46/ 1.3.3.1.46	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (2014–2021 m. EEE/Norvegijos finansinių mechanizmų finansinės paramos lėšos)	3000,0	2718,3	-281,7	90,6
01 001	1.3.3.1.50/ 1.3.3.1.51	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra 2014–2021 m. EEE/NOR dvišalio bendradarbiavimo fondo lėšos	40,0	0	-40,0	0
01 001	1.2.2.7.2/ 1.3.2.7.2	Šalies mokslo ir studijų sistemos plėtra (ES SF techninės paramos lėšos 2014–2020 m.)	977,0	778,4	-198,6	79,6
		Iš viso:	22329,0	21664,1	-664,9	97,0

2 lentelė. Tarybos 2021 m. išlaidų pasiskirstymas

Eil. Nr.	Straipsnio pavadinimas	Asignavimai, tūkst. Eur		
		Planas	Panaudota	Nepanaudota
1	2	3	4	5 (3–4)
1.1.	Darbo užmokesčio sąnaudos	2340,0	2329,6	10,4
1.2.	Socialinio draudimo sąnaudos	35,9	34,4	1,5
1.3.	Medikamentų ir medicininių prekių įsigijimo sąnaudos			
1.4.	Ryšių sąnaudos	3,7	2,8	0,9
1.5.	Komandiruočių sąnaudos	5,8	5,0	0,8
1.6.	Transporto paslaugos	0,2	0,2	0
1.7.	Ilgalaikio materialiojo ir nematerialiojo turto nuoma	44,0	43,6	0,4
1.8.	Komunalinės paslaugos	36,8	36,7	0,1
1.9.	Autorinės sutartys	693,0	542,5	150,5
1.10.	Kvalifikacijos kėlimo sąnaudos	4,3	4,3	0,0
1.11.	Kitų prekių ir paslaugų įsigijimo sąnaudos	330,5	262,0	68,5
1.12.	Informacinių technologijų prekių ir paslaugų įsigijimo išlaidos	82,6	82,6	0,0
1.13.	Reprezentacinės išlaidos	1,0	1,0	0,0
1.14.	Socialinė parama (materialinės pašalpos, ligos pašalpos)	25,9	24,1	1,8
1.15.	Kitos išlaidos einamiesiems tikslams (2.8 str. institucijoms)	18643,7	18255,1	388,6
1.16.	Pervedamos ES ir kitos tarptautinės paramos lėšos (2.9 str. EEE/NOR dvišalio bendradarbiavimo lėšos)	40,0	0,0	40,0
1.17.	Ilgalaikis turtas	41,5	40,1	1,4
	Iš viso:	22329,0	21664,1	664,9